

انجمن
ریاضی
ایران

سال ۲۶
شماره ۲
تابستان ۱۳۸۳

خبرنامه

دهه ریاضیات

مقاله صفحه ۲۸ نزدیک است!

آماده شویم!

شماره

- ۱ □ سرمقاله
□ مقاله
- ۳ قضیه طبقه‌بندی گروه‌های ساده متناهی
- ۴ مبارزه آماری با اسپیم
□ گزارش گردهمایی‌های برگزار شده
- ۷ گزارش سومین سمینار هندسه و توپولوژی
- ۸ نگاهی به سومین سمینار هندسه و توپولوژی
- ۸ گزارشی از مدرسه هندسه جبری و حساب خم‌ها
- ۸ یازدهمین دوره مسابقات بین‌المللی دانشجویی (IMC 11)
- ۹ کنفرانس آموزش ریاضی
- ۱۰ اولین دوره هم‌اندیشی پژوهشی ...
- ۱۱ گزارش دومین کارگاه سیستم‌های دینامیکی ...
- ۱۱ گزارشی از هفتمین کنفرانس آمار ایران
- ۱۱ پنجمین مسابقه دانشجویی آمار
- ۱۱ دوره تابستانی «آشنایی با ریاضیات»
□ درباره گردهمایی‌های آینده
- ۱۲ خبری در مورد شانزدهمین سمینار جبر
- ۱۲ پانزدهمین سمینار آنالیز ریاضی و کاربردهای آن
- ۱۲ سومین سمینار جبرخطی و کاربردهای آن
- خبر
- ۱۳ فناوری اطلاعات (IT) و فناوری ارتباطات (ICT) ...
- ۱۴ G. K. Pedersen درگذشت
- ۱۴ تبریک و تهنیت به هانری کارتان ...
- ۱۵ صدمین سال تولد «هانری کارتان»
- ۱۶ تشکیل کارگاه ریاضیات گسسته و نظریه گراف
- ۱۷ □ اخبار دانشگاه‌ها
- ۱۸ □ فارغ‌التحصیلان
- ۱۹ □ نامه‌ها
- دیدگاه
- ۲۱ کنفرانس‌های آموزش ریاضی: گذشته، حال و آینده
- ۲۷ نامنامه ریاضیدانان
□ دهه ریاضیات
- ۲۸ دهه ریاضیات نزدیک است! آماده شویم!
□ خانه‌های ریاضیات
- ۲۹ خانه ریاضیات چیست؟
- ۳۰ اعطای جایزه به محققان استان آذربایجان شرقی
- ۳۰ روز ریاضیات در تبریز
- ۳۱ □ معرفی نشریه
- ۳۶ □ مصوبات شورای اجرایی انجمن
□ خواندنی‌ها
- ۳۸ چهل‌ویکمین عدد اول مرسن
- ۳۹ بازی باناخ - مازور

خبرنامه

سال ۲۶، شماره ۲، تابستان ۱۳۸۳، شماره مسلسل ۱۰۰

خبرنامه نشریه خبری انجمن ریاضی ایران است که زیر نظر شورای اجرایی انجمن در پایان هر فصل منتشر می‌شود. نقل مطالب با ذکر مأخذ آزاد است.

صاحب امتیاز: انجمن ریاضی ایران

مدیر مسؤول: سیدعباداله محمودیان (رئیس انجمن ریاضی ایران)

emahmood@sharif.edu

<http://mathsci.sharif.edu/mahmoodian/>

سر دبیر: محمد صالح مصلحیان

moslehian@ferdowsi.um.ac.ir

<http://www.um.ac.ir/~moslehian/>

هیأت تحریریه: مسعود آربین‌نژاد arian@mail.znu.ac.ir

حمید پزشکی pezeshk@khayam.ut.ac.ir

<http://www.fos.ut.ac.ir/~pezeshk/>

محمد جلوداری‌مقانی

imamaghan@yahoo.com

مانی رضائی manirezaie@parsimail.com

رشید زارع‌نهندي rashidzn@iasbs.ac.ir

<http://www.iasbs.ac.ir/faculty/rashidzn/>

علیرضا مدقالچی

medghalchi@saba.tmu.ac.ir

حروف‌چین (با فارسی‌تک): زهرا بختیاری

لیتوگرافی، چاپ و صحافی:

مؤسسه چاپ و انتشارات دانشگاه امام حسین (ع)

تیراژ: ۲۵۰۰ نسخه

تهران- خیابان کریم‌خان زند، داخل بوستان ریاضیات،

دبیرخانه انجمن ریاضی ایران

صندوق پستی ۴۱۸ - ۱۳۱۴۵

تلفن و دورنگار: ۸۸۰۷۷۹۵ و ۸۸۰۷۷۷۵

iranmath@ims.ir

پست الکترونیک:

<http://www.ims.ir>

منزلگاه:

mazdak@sharif.edu

طرح روی جلد: مزدک پاکزاد

گزارشی به اعضای انجمن

خبرنامه حاضر، چهارمین خبرنامه‌ای است که در زمان مسؤولیت شورای اجرایی کنونی چاپ می‌شود. اکنون درست یک‌سال از قبول مسؤولیت ما در شورای اجرایی می‌گذرد. فرصت خوبی است که فعالیت‌های این دوره یک‌ساله را مرور کرده و رؤوس آن را به اختصار به اعضای محترم انجمن گزارش کنیم.

نگارنده این مطلب در همان اوایل کار به مطلب فکاهی زیر فکر می‌کرد: «مردم دیدند که شخصی از بالای آبشار نیاکارا به پایین آن شیرجه رفت. خبرنگاران دورش را گرفتند و علت این عمل بسیار شجاعانه و انگیزه آن را پرسیدند. ایشان گفت من انگیزه و شجاعت نمی‌دانم چیست فقط شخصی که مرا از آن بالا هول داد را نشان بدهید تا حالیش کنم!»

ولی اکنون می‌بینیم که وسط آب هستیم و چاره‌ای نیست جز شنا کردن و پیش بردن امور. بارها آن اظهارات خود و بقیه اعضای محترم شورای اجرایی را که قبل از انتخاب شدن به‌عنوان برنامه خود اعلام کرده بودیم خوانده‌ام و سعی کرده‌ام ببینم چه ادعاهایی داشته‌ایم و چقدر به انجام آن‌ها موفق بوده‌ایم. آن اظهارات در نشریات انجمن موجود است. علاقه‌مندان انجمن می‌توانند به آن‌ها رجوع نموده و در هر برهه از زمان با دید انتقادی فعالیت انجمن را بررسی کنند. از دریافت نظرات شما بسیار خوشحال و ممنون خواهیم شد.

آخرین پنج‌شنبه شهریورماه امسال سیزدهمین جلسه شورای اجرایی این دوره برگزار گردید. اهم مصوبات این جلسات در خبرنامه‌ها منعکس شده است. مرور این گزارش‌ها، برآوردی از فعالیت‌های این یک سال می‌باشد. بعضی از تصمیم‌ها ممکن است هیچ‌وقت اجرا نشده یا هنوز به‌طور کامل اجرا نشده باشند. آن‌چه که در زیر به‌طور نکته‌وار به آن اشاره می‌کنیم، اموری است که انجام شده است:

- نشریات: سعی شده است با سردبیر و هیأت تحریریه محترم «بولتن» و نیز «فرهنگ و اندیشه ریاضی» همکاری و همفکری کنیم تا انتشار این دو نشریه مرتب و با کیفیت بهتر ادامه یابد. در این رابطه سعی برای این است که تجدید اعضای هیأت تحریریه این نشریه‌ها با همفکری اعضای هیأت‌های تحریریه فعلی و با در نظر گرفتن پیشنهادهای تمام گروه‌های ریاضی کشور انجام گیرد. اکنون با تلاش مستمر هیأت تحریریه بولتن و همکاری شورای اجرایی، این نشریه دارای هیأت مشاورینی است که از ریاضیدانان بنام جهان تشکیل شده است.

در سرمقاله همین شماره تلاش‌هایی که در انتشار «خبرنامه‌ها» و «گزارش‌ها» شده منعکس گردیده است. از بارزترین آن‌ها اهتمام بر امور این نشریه‌ها است که با ارتباطات الکترونیکی انجام می‌گیرد. این امر در کشور ما در نوع خود کم سابقه بوده و امیدواریم بدعت مهمی باشد. برای پیشبرد این امر به کمک علاقه‌مندان انجمن به‌صورت ارسال خبر و مقاله نیاز داریم.

یکصدمین شماره خبرنامه انجمن ریاضی ایران به اعضای انجمن تقدیم می‌شود. فرصت مناسبی دست داده است تا با نگاهی به فراز و نشیب‌ها، آینده‌ای روشن‌تر را رقم بزنیم. اولین شماره خبرنامه در آبان ماه ۵۸ منتشر شد و قبل از آن وسیله ارتباط منظم میان اعضای انجمن، بولتن انجمن بود که نقش چندگانه‌ای را ایفا می‌کرد.

خبرنامه تا سال ۷۳ زیر نظر شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران و با همکاری دانشگاه‌های کشور منتشر می‌شد ولی از آن موقع تاکنون به‌عنوان یک نشریه خبری دارای سردبیر بوده است. سردبیران خبرنامه انجمن تا دوره کنونی عبارت بودند از آقایان رحیم زارع‌نهنندی، مهدی رجبعلی‌پور، عبدالحمید ریاضی، رشید زارع‌نهنندی، علیرضا مدقالچی و مگردیچ تومانیان.

خبرنامه تا سال ۷۲ به صورت سیاه و سفید منتشر می‌شد (به جز سال ششم (۶۴-۶۳) که به‌صورت رنگی در دانشگاه شیراز چاپ و پخش شد) و در بعضی مواقع نیز به علت کمبود کاغذ و گرانی چاپ به صورت زیراکسی منتشر گردیده است.

خبرنامه شماره چهارم سال نهم (سال ۶۶) فقط در یک ورق A۴ (تا شده) منتشر شد، در حالی که خبرنامه شماره نودونه (سال ۸۳) با ۴۸ صفحه A۴ انتشار یافت که نشان از روند روبه رشدی دارد که در دوره‌های اخیر شاهد آن بوده‌ایم.

بعضی از موضوعات که در شماره‌های پیشین خبرنامه قابل مشاهده است عبارتند از آگهی همایش‌های علمی خارجی، فهرست کتاب‌های در دست ترجمه، قطعنامه کنفرانس‌ها، تقویم سمینارهای دانشکده‌ها، برنامه‌های فرصت مطالعاتی اعضای انجمن، فهرست اعضای جدید انجمن، ریاضی نویسی، پژوهش ریاضی، ریاضیات و کامپیوتر، آموزش ریاضی و ...

ویژگی بارز دوره جدید خبرنامه، الکترونیکی بودن آن است. در واقع بسیاری از امور تحریریه از طریق منزلگاه پیشرفته‌ای که طراحی و روی وب قرار داده شده است صورت می‌گیرد به طوری که اعضای فعال تحریریه می‌توانند در شهر خود به انجام مسؤولیت خویش بپردازند. به این ترتیب این سایت توانسته است در موارد زیادی جایگزین مناسبی برای جلسات تحریریه باشد. همچنین پست الکترونیک، ارتباطات را بسیار سریع و تسهیل نموده است به نحوی که تمام اطلاعیه‌ها و اخبار به وسیله آن بین اعضا رد و بدل می‌شود. هم‌اکنون خبرنامه در منزلگاه انجمن، هم‌زمان با انتشار آن قابل دسترسی است.

در اینجا باید از حروف‌چینان در دفتر انجمن نیز که با تلاش و حوصله بسیار در به ثمر رسیدن خبرنامه‌ها یاور تحریریه‌ها بوده‌اند نیز به نیکی یاد کرد.

امیدواریم با همیاری اهل قلم، اطلاعات علمی و اخبار جامعه ریاضی به نحو شایسته‌ای در اختیار دوستداران ریاضیات قرار گیرد. سردبیر

صداقت در پژوهش

متأسفانه اخیراً مشاهده شده است معدودی از مقالاتی که برای چاپ در گزارش کنفرانس‌های سالانه ریاضی یا بولتن انجمن ریاضی ایران فرستاده شده است، از مقالات موجود در منزلگاه اینترنتی ریاضیدانان نامی عیناً به همان زبان اصلی نسخه‌برداری شده است و حتی نامی هم از ایشان در مقاله آورده نشده است. در مکاتباتی که با یکی از ارسال‌کنندگان این مقالات گرفته شده است، ایشان نه تنها این کار را قبیح ندانسته بلکه اظهار داشته که این عمل بسیار عادی نیز می‌باشد. آقای دکتر سیفلو مقاله زیر را بنا به درخواست شورای اجرایی انجمن مرقوم فرموده‌اند:

یکی از حساس‌ترین و اساسی‌ترین نکات کار پژوهشی صداقت در کار و حفظ امانت است. این موضوع به اندازه خود کار پژوهشی مهم و رعایت آن مورد درخواست جدی همه جوامع علمی است. هر چند که شرافت انسانی و حیثیت شغلی ایجاب می‌کند، هر کس در هر شغل و مقام که باشد، حفظ امانت نموده و در کار خود از لحاظ گفتار و کردار صداقت داشته باشد، اما رعایت دقیق این دو در کارهای علمی از اهمیت والایی برخوردار است.

یک عضو هیأت علمی که مسؤولیت‌های آموزشی، پژوهشی و گاه اجرایی برعهده دارد، در مسؤولیت‌های آموزشی و اجرایی نوعی نظارت جمعی و یا کنترل از سوی مسؤولین دیگر و دانشجویان وجود دارد که فرد را به رعایت اصول و حفظ امانت وادار می‌کند. اما در کارهای پژوهشی نظارت مستمر و کنترل سریع و مطمئن وجود ندارد، لذا خود پژوهشگر بایستی وظیفه ناظر را هم برعهده بگیرد. در یک کار پژوهشی تعداد افراد صاحب‌نظر بسیار محدود و دسترسی به آنان کار مشکلی است. اما خود پژوهشگر یکی از این محدود افراد است که در مورد کار پژوهشی خودش می‌تواند اظهار نظر کند. او بهتر از همه و بیش از همه راجع به پیشینه پژوهش اطلاع دارد و نیک می‌داند که در این کار عرضه شده چقدر از مطالب دیگران استفاده کرده و چقدر خود بر آن‌ها افزوده است. بنابراین اظهار نظر غیرواقع یا خدای ناکرده قلب حقایق از جانب وی غیرقابل قبول است و اغلب تاوان سنگینی دارد. در صورت مشاهده چنین اعمال ناپسند نه تنها خود فرد، بلکه جامعه اطراف از جمله مؤسسه حتی کشور وی نیز مورد آماج بدبینانه و عدم اعتماد قرار می‌گیرند. البته، همچنان که مرسوم است، استفاده از کارهای خوب دیگران و ارائه مقالات تحلیلی و توصیفی در سمینارها و یا مجلات توصیفی به شرط معرفی پژوهشگر اصلی، قابل قبول بلکه خوب و پسندیده است این همان حفظ امانت و صداقت در کار است. و بی ذکر نام و یا غیرصریح و ضمنی به طوری که حقی از وی نادیده گرفته شود بسیار ناپسند غیرقابل گذشت می‌باشد.

تهیه خبر: دکتر حسین سیفلو

• کتب. انتشار کتاب‌هایی که در دستور چاپ بوده است انجام شده و یا در حال چاپ است. چاپ کتاب‌های «گزیده‌ای از مقاله‌های ریاضی» و گزارش انگلیسی «همایش‌های ماهانه انجمن» از این مقوله است.

• همایش‌ها. از برگزاری همایش‌های برنامه‌ریزی شده از شوراهای قبلی (سمینارها، کنفرانس‌ها، کارگاه‌ها و ...) حمایت کرده و در حد توان خود به آن‌ها کمک نموده‌ایم. گزارش آن‌ها در خبرنامه‌ها و گزارش‌ها آمده است. سعی بر این است که کیفیت همایش‌های مربوط به انجمن رو به رشد باشد و در ضمن تعداد همایش‌های برنامه‌ریزی شده آینده نیز رو به افزایش باشد.

• دهه ریاضیات. اولین دهه ریاضیات با پیش‌بینی و برنامه‌ریزی شورای اجرایی قبلی و با حمایت و پیگیری شورای فعلی در آبان ۱۳۸۲ برگزار گردید. این مراسم یکی از فعالیت‌های مهم است که روز ریاضیات، ۲۸ اردیبهشت هر سال (روز تولد خیام)، نیز به آن اضافه شده است.

• ارتباطات. برای تسریع در ارتباطات انجمن از امکانات و فن‌آوری‌های جدید استفاده کرده‌ایم و سعی نموده‌ایم آن‌را بهبود ببخشیم. ارتباط با مجامع ریاضی دیگر، چه داخلی و چه خارجی، برای شورای اجرایی از اهمیت خاصی برخوردار است که سعی بر ارتقای آن‌ها داریم.

• مسابقات دانشجویی. این مسابقات با شور و هیجان مخصوص خود ادامه یافته و برگزاری آن همزمان با اینترنت و مسابقه مقاله‌نویسی نیز به آن اضافه شده است.

• جایزه‌های انجمن. این جایزه‌ها که به نام ریاضی‌دانان نامی کشور بنا نهاده شده است از دستور کارهای مهم شورا به‌شمار می‌رود.

• منزلگاه الکترونیکی. منزلگاه انجمن تجدید بنا گردیده و سعی بر آن است که آن را به صورت فعال و پویا زنده نگهداریم. ملاقات این منزلگاه را به همه دستداران انجمن توصیه می‌نماییم.

• ساختمان انجمن. در حال پیگیری برای مکان مناسب‌تری برای دبیرخانه انجمن هستیم که امیدواریم خبرهای خوبی در آینده داشته باشیم.

در خاتمه بار دیگر متذکر می‌شوم که اگر هر فعالیتی صورت بگیرد فقط و فقط وقتی موفق خواهد بود که از حمایت و کمک‌های شما دستداران انجمن برخوردار باشد. امیدوارم این حمایت هیچ وقت از ما دریغ نگردد.

سیدعبداله محمودیان

رئیس انجمن ریاضی ایران و مدیر مسؤول

قضیه طبقه‌بندی گروه‌های ساده متناهی

Michael Aschbacher

تصور عمومی بر این بود که قضیه طبقه‌بندی گروه‌های ساده متناهی در حدود ۱۹۸۰ اثبات شده است، هر چند که این اثبات به خاطر طول و پیچیدگی آن یک اثبات معمولی نبود و حتی در دهه ۸۰ کمی غیر قابل قبول می‌نمود. کمی پس از اثبات قضیه، گرنشتاین^۱، لیونز^۲ و سلمن^۳ [GLS] برنامه‌ای را برای ساده‌تر کردن قسمت‌های طولانی و شاید با اهمیت‌تر اثبات آغاز کردند. هدف آنها بازنویسی واضح و دقیق اثبات به صورت یک‌جا و تنها مبتنی بر تعداد معدودی از کتاب‌های مفدماتی در نظریه گروه‌های متناهی بود. برنامه [GLS] هنوز به پایان نرسیده است و در ۲۰ سال گذشته حفره‌های زیادی در اثبات قضیه پدیدار شده‌اند. بیشتر این حفره‌ها به راحتی برطرف شده‌اند اما یکی از آنها مشکلات جدی به وجود آورد. این حفره جدی نیز اخیراً برطرف شده است. در ادامه به طور مختصر به شرح حفره مذکور می‌پردازیم.

قضیه طبقه‌بندی به صورت زیر می‌باشد:
قضیه طبقه‌بندی گروه‌های ساده متناهی.

هر گروه ساده متناهی با یکی از گروه‌های زیریکریخت می‌باشد:

۱. گروهی از مرتبه عدد اول،
۲. یک گروه متناوب،
۳. یک گروه از نوع لی،
۴. یکی از ۲۶ گروه پراکنده.

مشاهده می‌شود که صورت این قضیه به طور شک برانگیزی ساده است. برای اثبات قضیه طبقه‌بندی به روش زیر عمل شده است. χ را رده گروه‌های ساده متناهی ظاهر شده در صورت قضیه در نظر می‌گیریم و فرض می‌کنیم G کوچکترین گروه ساده متناهی باشد که در χ موجود نیست. لذا برای هر زیرگروه محض J از G و هر H و K که $K \leq H \leq J$ و $H/K \in \chi$ ساده باشد داریم $H/K \in \chi$. لذا اثبات قضیه طبقه‌بندی قویاً وابسته به اطلاعاتی درباره ساختار زیرگروهی و نمایش‌های خطی χ - گروه‌ها می‌باشد. ۱۰ سال پیش دانشمندان برجسته نظریه گروه‌ها خاطر نشان کرده بودند که یک قسمت مهم و تأثیرگذار برهان به طور کامل مطالعه نشده است. به طور دقیق‌تر، گروه‌های شبه نازک^۴ در برهان اصلی به طور کافی مورد بحث قرار نگرفته بودند. من و اسمیت^۵ به مدت ۷ سال روی این مسأله کار کردیم و نهایتاً با طبقه‌بندی گروه‌های شبه نازک، حفره جدی ذکر شده در اثبات را برطرف کردیم. در ادامه جزئیات بیشتری از مطالب فوق را بیان می‌کنیم.

اثبات قضیه طبقه‌بندی با مطالعه زیرگروه‌های موضعی G پیش می‌رود. فرض کنید p یک عدد اول باشد، یک زیرگروه

p - موضعی^۱ از G به صورت نرمال‌سازیک p - زیرگروه غیربدیهی از G تعریف می‌شود. فرض کنید G مثال نقض ذکر شده در قبل باشد، برهان قضیه طبقه‌بندی از دو قسمت زیر تشکیل شده است:

گام ۱. ثابت کنیم که خواص موضعی G شبیه خواص موضعی \bar{G} برای یک $\bar{G} \in \chi$ می‌باشد.

گام ۲. با استفاده از شباهت خواص در گام ۱ ثابت کنیم $G \cong \bar{G}$.
عموماً یک گروه ساده متناهی گروهی متناهی از نوع لی است. چنین گروهی را می‌توان با نمایش آن به عنوان یک گروه خطی توصیف کرد. لذا در این حالت $G \leq GL(V)$ که در آن V یک فضای برداری متناهی بعد روی میدان متناهی F است. لذا برای G می‌توان مشخصه‌ای در نظر گرفت که یک عدد اول و همان مشخصه F است. برای کار کردن در گام ۱ باید این مفاهیم در گروه‌های خطی را به صورت مفاهیم مرتبط در نظریه گروه‌های مجرد ترجمه کرد.

فرض کنید p یک عدد اول، G یک گروه متناهی و H یک زیرگروه p - موضعی از G باشد. H را از مشخصه^۲ p گوئیم هرگاه $O_p(H) \leq C_H(O_p(H))$ که در آن $O_p(H)$ بزرگترین p - زیرگروه نرمال H است و برای $U \subseteq G$ ، $C_H(U)$ زیرگروه متشکل از تمام عناصر جابه‌جا شونده با عناصر U می‌باشد.

G را از مشخصه^۳ p - نوع^۴ گوئیم هرگاه هر زیرگروه p - موضعی G از مشخصه p باشد. هم‌چنین G از مشخصه زوج گفته می‌شود هرگاه هر زیرگروه 2 - موضعی از G که شامل یک 2 - زیرگروه سیلو از G باشد، خود از مشخصه^۲ 2 باشد.

به دلایلی که به آن نخواهیم پرداخت عدد اول 2 نقش ویژه‌ای را در نظریه موضعی گروه‌های ساده متناهی بازی می‌کند.

حالات زیر در برهان اصلی ظاهر می‌شوند:

- حالت ۱. مثال نقض ذکر شده یعنی G از مشخصه^۲ 2 - نوع است.
- حالت ۲. G از مشخصه^۲ 2 - نوع نیست.

گروه‌هایی که عموماً در حالت ۱ ظاهر می‌شوند گروه‌هایی از نوع لی و مشخصه^۲ می‌باشند در حالی که تقریباً تمام گروه‌های ساده دیگر در حالت ۲ ظاهر می‌شوند. برای گروه متناهی G و عدد اول p ، p - رتبه^۳ G را که با $m_p(G)$ نشان می‌دهیم به صورت بیشترین بعد یک زیرگروه آبلی و از نمای p ، G که به عنوان یک فضای برداری روی \mathbb{Z}_p در نظر گرفته شده باشد، تعریف می‌کنیم. برای هر گروه متناهی G ، $e(G)$ به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$e(G) = \max \{m_p(H) : p \neq 2 \text{ و } G \text{ موضعی از } H\}$$

G را یک گروه شبه نازک گوئیم هرگاه $e(G) \leq 2$. گروه‌های کوچک حالت ۱ گروه‌های شبه نازک هستند. یادآوری می‌کنیم که G از مشخصه زوج است هرگاه $O_2(H) \leq C_H(O_2(H))$ برای هر زیرگروه 2 - موضعی که شامل یک 2 - زیرگروه سیلو از G است. گروه متناهی G را یک $QTK E$ - گروه گوئیم هرگاه یک گروه شبه نازک از مشخصه زوج باشد و هر خارج قسمت ساده و محض G در χ باشد.

^۱ p -local subgroup
^۲ of characteristic p
^۳ of characteristic p -type
^۴

^۱ Gorenstein
^۲ Lyons
^۳ Solomon
^۴ Quasithin-groups
^۵ Smith

طبقه‌بندی $QTKKE$ - گروه‌ها (Aschbacher-Smith)

فرض کنید G یک $QTKKE$ - گروه ساده ناآبلی باشد، در این صورت G با یکی از گروه‌های زیر یکریخت می‌باشد:

۱. گروهی از نوع لی و مشخصه ۲ و رتبه لی حداکثر ۲ به جز $U_5(q)$.
 ۲. $L_2(2), L_3(2), L_5(2)$ یا $Sp_4(2)$ یا $U_5(4)$.
 ۳. گروه متناوب A_9 .
 ۴. $L_2(p)$ که در آن p یک عدد اول مرسن یا فرماست، $L_3(3), L_3(3), U_3(3), L_4(3), U_4(3)$ یا $G_2(3)$.
 ۵. یکی از ۱۱ گروه پراکنده: یک گروه ماتیو^۱، یک گروه یانکو^{۱۰} به جز J_1, HS, He یا Ru .
- اثبات این قضیه که حدود ۱۲۰۰ صفحه می‌باشد، توسط AMS در دو جلد منتشر خواهد شد.

تا جایی که اطلاعات من اجازه می‌دهد، قضیه اصلی $[AS]$ آخرین حفره در اثبات اصلی قضیه طبقه‌بندی را برطرف می‌کند؛ لذا در حال حاضر طبقه‌بندی گروه‌های ساده متناهی را می‌توان به‌عنوان یک قضیه در نظر گرفت.

مراجع:

- [AS] M. ASCHBACHER and S. SMITH, *The Classification of Quasithin Groups*, Math. Surveys Monogr., Amer. Math. Soc., Providence, Ri, to appear.
- [FT] J. Tompson and W. Feit, Solvability of Groups of Odd Order, *Pacific J. Math.* **13** (1963), 775-1029.
- [G1] D. Gorenstein, *Finite Simple Groups; An Introduction to Their Classification*, Plenum, New York, 1982.
- [G2] D. Gorenstein, *The Classification of the Finite Simple Groups, Volume I*, Plenum, New York, 1983.
- [GLS] D. Gorenstein, R. Lyons and R. Solomon, *The Classification of the Finite Simple Groups*, Vol 40, Math. Surveys Monogr., Amer. Math. Soc., Providence, RI; Number 1:1995, Number 2:1996, Number 3:1997, Number 4:1999, Number 5:2002.
- [T] J. Tompson, Nonsolvable Finite Groups All of Whose Local Subgroups are Solvable, *Bull. Amer. Math. Soc. (N.S.)* **74** (1968), 383-437; II, *Pacific J. Math.* **39** (1971), 483-534; IV *Pacific J. Math.* **48** (1973), 511-592; V *Pacific J. Math.* **50** (1974), 215-297; VI, *Pacific J. Math.* **51** (1974), 573-630.

ترجمه: محسن پرویزی

دانشجوی دکتری ریاضی دانشگاه فردوسی مشهد

این مقاله ترجمه‌ای است از:

M. Aschbacher, The Status of the Classification of the Finite Simple Groups, *Notices of Amer. Math. Soc.*, **51** (2004), no. 7, 736-740.

مبارزه آماری با اسپم

(Spam - نامه الکترونیکی ناخواسته)

Joshua Goodman and David Heckerman

اسپم یا نامه الکترونیکی ناخواسته تجاری، یک مشکل پیچیده و روبه رشد می‌باشد و انقلاب اینترنت را به انحراف تهدید می‌کند. جاشوا گودمن^{۱۱} و دیوید هکرمن^{۱۲} از اداره تحقیقات مایکروسافت، برخی از روش‌های مبتنی بر آمار برای جلوگیری از دریافت اسپم را توضیح می‌دهند. ابتدا با متمایز کردن آن از نامه مطلوب و سپس با ساختن معما، اسپم‌های مشکوک را به مبارزه دعوت می‌کنند.

آمارهایی در ارتباط با اسپم

اسپم یک مشکل بزرگ است. آمار میزان بزرگی آن را، کمی توضیح می‌دهد.

- Brightmail گزارش کرده که در حال حاضر بیش از ۵۰٪ نامه‌های اینترنتی اسپم هستند.
- اخیراً یک نظرخواهی جهانی اطلاعاتی، اسپم را به‌عنوان «بلاي شماره یک فن آوری اطلاعات سال گذشته» معرفی کرده است.
- گزارشی توسط کمیسیون تجارت فدرال ایالات متحده اعلام می‌کند:
- ۶۶٪ اسپم‌ها، در جایی از پیام‌شان اطلاعات غلط داشته‌اند.
- ۱۸٪ اسپم‌ها موضوعات مربوط به «بزرگسالان» را تبلیغ می‌کنند.
- گزارشی از Pew Internet و American Life Project اعلام می‌کند:
- ۲۵٪ کاربرهای نامه الکترونیکی می‌گویند اسپم باعث کاهش استفاده آن‌ها از نامه الکترونیکی شده است.
- ۱۲٪ کاربرها هر روز نیم ساعت یا بیشتر وقت صرف اسپم‌ها می‌کنند.
- آمار هم‌چنین کمک می‌کند تا بدانیم چرا اسپم، چنین مشکلی است.

• هزینه فرستادن اسپم فقط ۰/۰۱ سنت می‌باشد.

• ۷٪ کاربرهای نامه الکترونیکی می‌گویند محصولی خریده‌اند که در نامه الکترونیکی خواسته نشده، تبلیغ شده بوده است.

با دادن هزینه‌های کوچک برای ارسال اسپم، حتی یک پاسخ کم هزینه، باعث می‌شود اسپم از نظر اقتصادی چشمگیر به نظر آید.

^{۱۱} Joshua Goodman
^{۱۲} David Heckerman

^۹ Mathieu
^{۱۰} Janko

$P_r\{\text{اسپم}\} = \frac{1}{2}$ و به همین شکل می‌توان $P_r\{\text{غیراسپم}\}$ را حساب کرد. همچنین، ما نیاز داریم $P_r\{\text{اسپم}|پیام}\} و $P_r\{\text{غیراسپم}|پیام}\} را محاسبه نماییم. این‌ها به ترتیب احتمال دریافت یکی از بیلون‌ها پیام اسپم ممکن و احتمال دریافت هر بخش خاص خوب یک نامه الکترونیکی از بین بی‌نهایت امکان می‌باشند. البته، این کار مشکل است ولی غیرممکن نیست. به هر حال ما می‌توانیم تقریب‌هایی بزنیم. به‌ویژه، ما خواهیم پذیرفت در شرایطی که پیام اسپم باشد احتمال هر کلمه در پیام از هر کلمه دیگر مستقل است. برای مثال می‌توانیم که در صورتی که پیام اسپم باشد احتمال کلمه «کلیک» مستقل از احتمال کلمه «این‌جا» است. واضح است که این تقریب خیلی خوب نیست و دلیل نام‌گذاری روش «خام»^{۱۳} همین می‌باشد. در هر حال، اگر ما این فرض را قبول کنیم، محاسبه احتمالات پیام آسان است به‌ویژه،$$

$$\begin{aligned} P_r\{\text{اسپم} | \text{پیام}\} &= P_r\{\text{اسپم} | \text{اولین کلمه}\} \\ &\times P_r\{\text{اسپم} | \text{دومین کلمه}\} \\ &\times \dots \times P_r\{\text{اسپم} | \text{آخرین کلمه}\} \\ P_r\{\text{غیراسپم} | \text{پیام}\} &= P_r\{\text{غیراسپم} | \text{اولین کلمه}\} \\ &\times P_r\{\text{غیراسپم} | \text{دومین کلمه}\} \\ &\times \dots \times P_r\{\text{غیراسپم} | \text{آخرین کلمه}\} \end{aligned}$$

به شرط داشتن اسپم، احتمال یک کلمه خاص چقدر است؟ برای یک کلمه، مثل «کلیک» تعداد دفعاتی را که کلمه در کل پیام‌های اسپم یک مجموعه تعلیمی (یک گروه پیام‌هایی که می‌دانیم اسپم هستند یا پیام خوب می‌باشند)، آمده و نیز پیام‌های اسپم را در کل می‌شماریم. نسبت این دو مقدار تقریبی از این احتمال که هر کلمه اسپم خاص، کلمه «کلیک» باشد، به دست می‌دهد. این کار را برای کلمات در پیام‌های غیراسپم هم می‌توانیم انجام دهیم.

روش بیزی خام^{۱۴} فقط یکی از روش‌های یادگیری ماشینی است که اغلب مورد استفاده قرار می‌گیرد چون به کارگیری آن بسیار آسان می‌باشد. این روش می‌تواند علیرغم سادگی الگو، به طرز شگفت‌آوری مؤثر باشد. در صورتی که مایل باشید می‌توانید پیامتان را به صورت اسپم یا خوب علامت‌گذاری کنید تا الگورا تعلیم دهید. به هر حال، فرض استقلال در بیزی خام، میزان تأثیر آن را محدود می‌کند. یک الگوی بیزی خام با عبارات عادی اسپم مثل «این‌جا را کلیک کنید تا از مشترکین نباشید» که در نامه خوب هم گاهی دیده می‌شود، دچار اشتباه می‌شود. چون بیزی خام این حقیقت را الگو نکرده که گاهی این کلمات با هم می‌آیند. اگر احتمال این که یک کلمه خاص در اسپم بیاید ۱۰ برابر احتمال وجود آن در یک نامه خوب باشد، یک الگوی بیزی خام تصور خواهد کرد هر پیامی شامل چنین کلمه‌ای ۱۰۰۰۰۰ بار بیشتر احتمال دارد اسپم باشد (۱۰ × ۱۰ × ۱۰ × ۱۰)، که این بیش برآوردی از نسبت واقعی است. انواع دیگر الگوها، مثل شبکه‌های عصبی، الگوهای نموداری، رگرسیون لجستیک، همه فرض‌های کمتری در نظر می‌گیرند و یا این کار می‌توانند ارتباط صریح یا ضمنی بین کلمات

تعیین هویت اسپم - مشکل تراز آنچه به نظر می‌آید

در حدود یکسال پیش سرویس هات میل (MSN's Hotmail) طرح متوقف کردن تمام اسپم‌هایی را داد که ادعا می‌شد که از سوی هات میل فرستاده شده‌اند. اسپمرها اغلب نشانی نامه خود را جعل کرده، وانمود می‌کنند چنین نامه‌هایی از سوی هات میل فرستاده می‌شوند. به دلیل اینکه استناداری در اینترنت وجود ندارد که تعیین کند کدام نشانی‌های IP اجازه فرستادن نامه از کدام نام موجود در قلمرو مشترکین را دارند، اغلب نمی‌توانیم بگوییم چه وقت نشانی فرستنده جعلی است. (طرح‌های جدیدی مثل استاندارد Microsoft's Caller ID در آینده کمک به رفع این مشکل می‌کنند.) مسأله‌ای که وجود دارد این است که هات میل نشانی‌های اینترنتی معتبر خود را می‌داند و نیز می‌داند نامه‌های فرستاده شده از نشانی‌های دیگر، جعلی می‌باشند. بنابراین منطقی به نظر می‌رسد که چنین نامه‌های گول زنده‌ای را باید متوقف سازد. به هر حال مواردی وجود دارد که ممکن است این جعل کردن، قانونی باشد. برای مثال، وقتی دوست شما برایتان یک کارت تبریک تولد از طریق نامه الکترونیکی می‌فرستد، فرستنده نشانی نامه الکترونیکی دوست شما را دارد (شاید در هات میل)، هر چند که نامه الکترونیکی در واقع از سوی کارکنان شرکت کارت‌های تبریک و نشانی اینترنتی آن‌ها فرستاده شده است. خوشبختانه، ما یک مجموعه از نامه‌های اسپم و همین‌طور نامه‌های خوب به دست آورده، توانستیم نشان دهیم برای هر چهار اسپم ادعا شده از سوی هات میل که متوقف می‌شوند، یک پیام خوب از دست می‌رود. استثنائات به اندازه‌ای که فکر می‌کردند، کم نبودند. نسبت ۴ به ۱ خیلی قابل تحمل نبود. این تجزیه و تحلیل ساده باعث جلوگیری از پاک کردن پیام‌های خوب و از جمله کارت‌های تبریک شد.

هر چند قوانین مستحکم و سریعی برای نشانه‌گذاری نامه‌ای به‌عنوان اسپم وجود ندارد، با ترکیب شاخص‌های مختلف با هم، می‌توانیم اغلب تقریباً مطمئن باشیم که نامه، اسپم است و آن را پاک کنیم یا این که با اطمینان بدانیم که اسپم است و آن را در یک پوشه نامه‌های ناخواسته قرار دهیم. سوال این است که چگونه این شاخص‌ها را ترکیب کنیم.

یکی از مشهورترین روش‌های متوقف کردن اسپم، روش بیزی خام (naive) است که اغلب به اشتباه روش صافی اسپم بیزی خوانده می‌شود. در این روش، ما سعی می‌کنیم مشخص کنیم پیام داده شده اسپم است یا نامه خوب، با استفاده از قانون بیز شروع می‌کنیم که در این مورد به ما می‌گوید:

$$P_r\{\text{اسپم} | \text{پیام}\} = \frac{P_r\{\text{اسپم}\} \times P_r\{\text{اسپم} | \text{پیام}\}}{P_r\{\text{پیام}\}}$$

که در آن

$$P_r\{\text{پیام}\} = P_r\{\text{اسپم} | \text{پیام}\} P_r\{\text{اسپم}\} + P_r\{\text{غیراسپم} | \text{پیام}\} \times P_r\{\text{غیراسپم}\}$$

$P_r\{\text{اسپم}\}$ احتمال این است که پیام داده شده، اسپم باشد. برای مثال اگر نصف پیام‌هایی که شما دریافت می‌کنید اسپم باشند،

طراحی معماهای بهتر

درباره معماهای ساده‌ای که در بالا توضیح داده شد، مشکلی وجود دارد و آن واریانس است. به طور متوسط برای حل یک معما ۱۵ ثانیه لازم است ولی گاهی فقط ۱ ثانیه، گاهی ۴۵ ثانیه و حتی گاهی بیش از ۱ دقیقه زمان نیاز است. این مشکل با استفاده از پیشنهاد سینتیا دورک و اندرو گلدبرگ حل می‌شود. ما می‌توانیم از معمای آسان‌تری استفاده کنیم. مثلاً معمایی که عددی تصادفی بین ۱ و یک میلیون را برمی‌گرداند ولی از فرستنده می‌خواهد ۱۵ راه حل بیابد. این کار واریانس را تا حدود مضرری از ۱۵ کم می‌کند. همین طور که تعداد معماها زیاد می‌شود (اگر کل زمان مورد انتظار را ثابت نگه داریم) واریانس به طور خطی کم می‌شود. اگر از تعداد زیادی معما استفاده کنیم، مثلاً ۱۰۰ تا، آنگاه واریانس بسیار ناچیز خواهد شد. ولی اندازه جواب هم بزرگ‌تر می‌شود، حتی گاهی بزرگ‌تر از پیام اصلی.

یک راه حل دیگر، باز مربوط به دورک و گلدبرگ، استفاده از یک تابع hash است که عددی بین مثلاً صفر و یک میلیون را برمی‌گرداند و بعد از فرستنده می‌خواهد مثلاً ۱۵ جواب پیدا کند که مساوی بوده و مقدار آن‌ها بین ۰ و ۱۰۰۰ باشد. مثلاً، فرستنده بتواند ۱۵ جواب با مقدار صفر یا ۱۵ جواب با مقدار ۱ و غیره پیدا کند. ما می‌توانیم به این موضوع مثل توپ‌هایی فکر کنیم که به طور تصادفی به چند سطل پرتاب شده‌اند و منتظر یکی از سطل‌ها باشیم که ۱۵ توپ را جمع کند. این مسأله نسبت به زمانی که پانزده جواب را می‌بایم واریانس کمتری پیدا می‌کند.

نتیجه

اسپم موضوعی بسیار پیچیده است و هیچ مقاله‌ای به تنهایی نمی‌تواند تمام راه‌های مبارزه با آن را بیان کند. ما در این جا روش‌هایی را بیان کردیم که بیشتر به آمار تکیه دارند ولی نظرات دیگری را هم بررسی و دنبال می‌کنیم. برای مثال به تازگی استانداردهای جدید صنعتی را بررسی کرده‌ایم که می‌تواند به توقف اسپم کمک کنند. مخصوصاً که دستگاه‌های پاسخ ما برای فرستنده‌های قانونی خیلی بزرگ گران تمام می‌شوند. ما در حال بررسی راه‌های استاندارد برای این فرستنده‌ها هستیم که به عنوان غیر اسپم تأیید شوند. هیچ راه‌حلی به تنهایی اسپم را متوقف نمی‌کند. قوانین جدید یک بخش از راه حل خواهند بود. بخش دیگر صافی‌های پیشرفته با استفاده از تجزیه و تحلیل‌های آماری هستند. بالاخره همه فرستندگان نام‌های قانونی قادر خواهند بود از خطای هر صافی دوری کنند: فرستندگان نام‌های با حجم بزرگ از طریق مدارک تأییدی و فرستندگان نام‌های با حجم کوچک از طریق معماهای محاسباتی با واریانس کمتر. ما هم آینده‌ای را پیش‌بینی می‌کنیم که در آن اکثریت گسترده اسپم‌ها متوقف شده و همه نام‌های قانونی فرستاده شوند.

چگونه اسپم کمتری دریافت کنیم.

• نشانی نامه الکترونیکی خود را طوری انتخاب کنید که حدس زدن آن مشکل باشد. بسیاری از اسپم‌ها از

را با پیچیده کردن الگو به دست دهند. در مایکروسافت، این نوع الگوهای پیچیده‌تر را مورد استفاده قرار می‌دهند.

مبارزه - دستگاه‌های پاسخ

صافی‌هایی احتمالاتی می‌توانند نقش ممتازی را در تشخیص اسپم ارائه بدهند. با وجود این، مثل همه روش‌های مبتنی بر صافی، خیلی کامل نیستند: غالباً به طور تصادفی بعضی نامه‌های خوب را به عنوان اسپم تشخیص می‌دهند. در تحقیقات مایکروسافت، مشغول بررسی ایده‌ایی منسوب به سینتیا دورک^{۱۵} (اکنون شاغل در تحقیقات مایکروسافت، سیلیکون ولی) و مونی ناتور^{۱۶} (در مؤسسه علوم و ایزمن) هستند. آن‌ها پیشنهاد کرده‌اند برای توقف اسپم از «معماهای محاسباتی» استفاده شود. ما روی یک تغییر در این نظریه تحقیق می‌کنیم که ترکیبی از معما و یک صافی احتمالاتی است. اگر شما برای من یک نامه بفرستید صافی من آن را بررسی می‌کند. اگر به نظر خوب بیاید به صندوق نامه‌های من می‌رود و اگر ناخواسته باشد به پوشه نامه‌های ناخواسته می‌رود. برای اطمینان از اینکه سرانجام نامه خوبی در پوشه نامه‌های ناخواسته خود نبینم، برنامه نامه‌های الکترونیکی من به طور خودکار یک «مبارزه» برای شما می‌فرستد: یک تقاضا برای حل یک معما محاسباتی. شاید لازم باشد برنامه نامه الکترونیکی شما ۱۵ ثانیه صرف حل این معما کند و بدون این که شما حتی متوجه شوید، این معما را به طور خودکار در پشت صحنه حل کند و بعد راه حل آن‌ها را به برنامه من بفرستد تا راه حل تأیید شود و پیام اصلی شما را به صندوق من حرکت دهد. اگر شما یک فرستنده قانونی باشید، تمایل دارید که وقت صرف این کار کنید. ولی اگر یک اسپم باشید، نمی‌توانید از عهده حل این معماها برآید و هم‌چنین قادر نخواهید بود بیش از ۶۰۰۰ معما را در روز با کامپیوتر، پاسخ دهید، در صورتی که اسپم علاقه دارد میلیون‌ها پیام را به طور عادی بفرستد.

این معماها چگونه‌اند؟ یک راه حل، استفاده از تابع (hash) است. یک تابع hash یک رشته حروف را به صورت ورودی می‌گیرد و یک عدد برمی‌گرداند. این عدد قطعی ولی تقریباً تصادفی رشته ورودی است. تغییرات جزئی در رشته ورودی، باعث تغییرات بزرگ و غیرقابل پیش‌بینی در خروجی تابع می‌شوند. گیرنده پیام یعنی مبارز، یک رشته مبارزه بر اساس پیام واقعی به فرستنده پیام می‌فرستد. فرستنده پیام باید رشته‌های دیگری پیدا کند که وقتی جلوی اولین رشته گذاشته می‌شود تابع hash مثلاً مقدار صفر بگیرد اگر تابع hash عددی بین ۱ و ۱۵ میلیون برگرداند، فرستنده باید حدود ۱۵ میلیون رشته متفاوت را جستجو کند تا یکی را با مقدار صفر پیدا کند یک تابع hash معمولی، ممکن است یک میکرو ثانیه یا یک میلیونیم ثانیه وقت لازم داشته باشد. به طور متوسط ۱۵ ثانیه طول می‌کشد تا راه حل یک معما را پیدا کند. در این میان، گیرنده فقط نیاز دارد مشخص کند که راه حل درست است، که این هم فقط در ۱ میکروثانیه انجام می‌شود.

^{۱۵}Cynthia Dwork

^{۱۶}Moni Naor

گزارش گردهمایی‌های برگزار شده

گزارش سومین سمینار هندسه و توپولوژی

گروه ریاضی دانشگاه تربیت معلم آذربایجان افتخار داشت «سومین سمینار هندسه و توپولوژی» را در تاریخ ۲۵ الی ۲۷ تیرماه ۱۳۸۳ برگزار نماید. این سمینار با استقبال مطلوبی روبرو شد و حدود یکصد و هفتاد شرکت کننده داشت. تعداد مقالات ارسال شده به دبیرخانه سمینار پنجاه و دو مقاله بود که از این بین چهل و شش مقاله برای سخنرانی پذیرفته شد. در این سمینار هفت سخنرانی عمومی یک ساعته و مابقی سخنرانی‌های تخصصی نیم ساعته بودند.

با وجود آن که به دلیل عدم تهیه ویزا خانم دکتر باربارا اوپوزدا (B. Opozda) از لهستان و آقای دکتر ارالدو جولی (E. Giuli) از ایتالیا نتوانستند در سمینار حاضر شوند، اما خوشبختانه خانم دکتر نیکمیت احسن (N. Ahsan) از هند و آقایان دکتر: ظفر احسن (Z. Ahsan) از هند، آلکسی بولسینوف (A. Bolsinov) و آندره اوشمکوف (A. Oshmekov) از روسیه و لوییشا کوچینج (L. Kocinac) از صربستان در سمینار حضور یافتند. هم چنین آقایان دکتر: محمد مهدی ابراهیمی و سید محمد باقر کاشانی مدعوین داخلی بودند. علاوه بر این آقایان دکتر: محمد هادی شفیعیه و یوسف بهرام پور به دلیل خدمات ارزنده به علم هندسه و با عنوان میهمان ویژه در این سمینار حضور داشتند که در مراسم افتتاحیه طی مراسمی از آنان تجلیل گردید.

با توجه به حضور دبیران سمینارهای اول و دوم هندسه و توپولوژی در کمیته علمی این سمینار و با استفاده از تجربیات گرانقدر این عزیزان، کمیته علمی تصمیم گرفت که گزارش سمینار با حفظ کیفیت بالا در ابتدای سمینار آماده و به شرکت کنندگان تقدیم گردد. لذا این امر با تلاش و دقت فراوان میسر شد و این به نوبه خود از ویژگی‌های خوب این سمینار گردید که در این جا از کلیه داوران محترم خارجی و داخلی که ما را در این امر به خوبی همراهی کردند، سپاسگزار می‌نمایم.

از ویژگی‌های جالب دیگر سمینار حضور اعضای محترم شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران بود که این خود بر غنای سمینار افزود. لازم به ذکر است که جلسه شورای اجرایی انجمن نیز در تاریخ ۲۵ تیرماه در دانشگاه تربیت معلم آذربایجان برگزار شد.

قابل ذکر است که در گزارش سمینار ۳۲ مقاله چاپ شد و بیش از چهل مسأله باز در این گزارش وجود دارد، لذا تهیه آن برای دانشجویان تحصیلات تکمیلی بخصوص دانشجویان شاخه هندسه و توپولوژی توصیه می‌شود. بالاخره، به کلیه کسانی که در برگزاری این سمینار ما را به هر نوعی یاری نمودند، کمال سپاس و قدردانی خویش را ابراز می‌کنیم.

دکتر شهرام رضاپور

دبیر سومین سمینار هندسه و توپولوژی

«dictionary attacks»

استفاده می‌کنند و در آن بیلینون‌ها کلمه معمولی را به تنهایی یا به طور ترکیبی به کار می‌برد مثلاً، Bob1970، StatisticsNut، Bob و غیره. نام طولانی‌تری با کلمات بیشتر انتخاب کنید مثل BobStatisticsNut1970 در نتیجه یک اسپمر کمتر امکان دارد آن را حدس بزند.

• نشانی نامه الکترونیکی خود را به شرکتی که به آن اعتماد ندارید ندهید. چون بعضی شرکت‌ها نشانی‌هایی را که جمع کرده‌اند، می‌فروشند.

• نشانی نامه الکترونیکی خود را در منزلگاه خود نگذارید. بعضی اسپمرها در شبکه‌ها به دنبال نشانی‌هایی می‌گردند که بتوانند به لیست خود اضافه کنند. اگر لازم است نشانی نامه خود را در منزلگاهتان بگذارید آنرا تغییر دهید یا در شکل بگذارید. اسپمرها (هنوز!) از نرم‌افزارهای شناسایی شکل استفاده نمی‌کنند.

مراجع

1. US Federal Trade Commission (2003) False Claims in Spam. Washington DC: US Federal Trade Commission.
2. Fallows, D. (2003) Spam: how it is hurting email and degrading life on the Internet. *Pew Interenet and American Life Project*.
3. Sahami, M., Dumais, S., Heckerman, D. and Horvitz, E. (1998) A Bayesian approach to filtering junk e-mail. *American Association for Artificial Intelligence Workshop on Learning for Text Categorization, Madison, July 27th*.
4. Dwork, C. and Naor, M. (1993) Pricing via processing or combatting junk mail. *Lecture Notes in Computer Science*, 740, 137-147.
5. Goodman, J. and Rounthwaite, R. (2004) Smart-Poof. Microsoft Research. (Available from <http://www.resarech.microsoft.com/~joshuago/smartproof.pdf>.)
6. Goodman, J. (2004) Spam technologies and policies. Microsoft Research. (Available from <http://www.research.microsoft.com/~joshuago/spamatech.pdf>.)

متن فوق برگردانی از مقاله زیر است:

Fighting Spam with Statistics. Joshua Goodman and David Heckerman (2004). *Significance*, vol. 1, issue 2, pp 69-72.

مترجم: دکتر حمید پزشکی
دانشگاه تهران

ساعت‌ونیمه، با مروری از هندسه جبری مدرن و حساب روی خم‌های بیضوی، به جنبه‌های مختلف سطح ریمان پرداختند.

در این مدرسه حدود ۳۷ نفر به ترتیب از: الجزایر (۱ نفر)، ایران (۶ نفر)، ایتالیا (۱ نفر)، ترکیه (۲ نفر)، تونس (۲ نفر)، لبنان (۲۳ نفر)، لهستان (۱ نفر) و مصر (۱ نفر) شرکت داشتند. قرار بود نه نفر هم از عراق و یک نفر از کوزوو در این مدرسه شرکت کنند که موفق به اخذ ویزا از کنسولگری لبنان در کشور خودشان نشده بودند.

هزینه بلیط کلیه شرکت‌کنندگان و بخش قابل توجهی از هزینه اقامت آنان توسط CIMPA پرداخت گردید. تعداد شرکت‌کنندگان ایرانی می‌توانست حتی بیشتر باشد. به گفته F.Elzein و M.Jambu، سطح علمی و جدیت شرکت‌کنندگان ایرانی مورد توجه سخنرانان بود.

بیروت شهری بسیار زیبا و پیشرفته است و مسلمانان و مسیحیان لبنانی با صلح و صفا در کمال امنیت در کنار هم زندگی می‌کنند و از آزادی اجتماعی بسیار قابل توجهی برخوردارند. دانشگاه آمریکایی بیروت نمونه‌ای مشابه از دانشگاه‌های خوب واقع در خود آمریکا است.

به نظر می‌رسد علاوه بر دستاوردهای علمی خوب، وجود پتانسیل بالا برای همکاری ریاضیدانان ایرانی با CAMS و دعوت از بعضی از ریاضیدانان لبنانی برای گذراندن مدتی کوتاه در دانشگاه‌های ایران بسیار مفید است. هم‌چنین پیشنهاد دعوت از محققین ایرانی برای مسافرت کوتاه مدت جهت همکاری علمی با ریاضیدانان لبنانی در CAMS، امکان ادامه تحصیل دانشجویان در دانشگاه آمریکایی بیروت خصوصاً در دوره‌های تحصیلات تکمیلی می‌تواند به طور جدی مورد توجه قرار گیرد.

تهیه خبر: دکتر رحیم زارع‌نهندي
دانشگاه تهران

یازدهمین دوره مسابقات بین‌المللی دانشجویی (IMC 11)

۲ تا ۸ مرداد ۱۳۸۳

تاریخچه: مسابقات بین‌المللی دانشجویی ریاضی از سال ۱۹۷۲ میلادی شروع و پس از وقفه‌ای در سال ۱۹۸۹ میلادی، دوباره از سال ۱۹۹۴ آغاز و تاکنون هر سال یک‌بار غالباً در یکی از کشورهای اروپای شرقی برگزار شده است.

این مسابقه مختص دانشجویانی است که در سال‌های اول، دوم، سوم و یا چهارم دوره کارشناسی مشغول به تحصیل هستند. هر دانشگاه می‌تواند یک یا چند تیم برای شرکت در مسابقات اعزام نماید. بیشتر دانشگاه‌ها افراد شرکت‌کننده در تیم‌ها را به گروه‌های ۴ نفره تقسیم می‌کنند با این حال تعداد دانشجویان در تیم‌ها ثابت نیست. مسائل این مسابقات در زمینه‌های آنالیز (حقیقی و مختلط)، ترکیبیات و جبر و به زبان انگلیسی است.

سوالات آزمون‌ها، از بین مسائلی در زمینه‌های فوق که رئیس کمیته علمی مسابقات، که در حال حاضر آقای پروفیسور جان جین

نگاهی به سومین سمینار هندسه و توپولوژی

سومین سمینار هندسه و توپولوژی در روزهای گرم ۲۵ الی ۲۸ تیر گذشته در دانشکده تازه تأسیس و زیبای علوم دانشگاه تربیت معلم آذربایجان واقع در ۳۵ کیلومتری جنوب تبریز با شرکت حدود ۱۵۰ نفر از اساتید و دانشجویان علاقه‌مند که در میان آن‌ها چهار استاد خارجی نیز دیده می‌شدند برگزار شد.

جلسات سخنرانی با قدری تأخیر که زبور تمام این‌گونه جلسات است آغاز شد. اگر چه دقیقاً نمی‌توان درصد شرکت‌کنندگان از دانشگاه‌های مختلف در این سمینار را تعیین کرد، اما، من در این سمینار کمتر شرکت‌کننده‌ای از دانشگاه‌های اصفهان، صنعتی اصفهان، شیراز، سیستان و بلوچستان، مشهد، ارومیه، اهواز، کرمانشاه، و ... دیدم. در مقابل بیشتر شرکت‌کنندگان از دانشگاه تبریز و دانشگاه تربیت معلم آذربایجان بودند و از دانشگاه‌های تهران نیز چند نفری که در مجموع به بیست نفر بالغ می‌شدند در این سمینار شرکت کرده بودند.

بر مسئولین انجمن ریاضی و سمینار مذکور و سمینارهایی از این دست فرض است که علت‌های عدم استقبال از این سمینارها را یافته و در جهت رفع آن‌ها برآیند. از نقاط قوت سمینار می‌توان به سالن‌های سخنرانی مجهز به سیستم‌های صوتی تصویری مدرن و آماده بودن گزارش سمینار قبل از شروع سمینار، گردانندگان جوان سمینار اعم از اساتید و دانشجویان که سعی می‌کردند سمینار را به بهترین وجه برگزار کنند اشاره کرد.

تهیه خبر: دکتر محمد جلوداری ممقانی

گزارشی از مدرسه هندسه جبری و حساب خم‌ها

۱۵ الی ۲۶ تیر ۱۳۸۳، بیروت لبنان

این مدرسه با حمایت علمی و مالی CIMPA

Centre International de Mathematiques Pures et Appliquees, Nice, France.

و CAMS

Center for Advanced Mathematical Sciences, American University of Beirut.

از ۵ تا ۱۶ جولای ۲۰۰۴ در دانشگاه آمریکایی بیروت برگزار گردید. کلاس‌ها توسط

Christian Heouzl (Universite Paris VI)

Joseph Oesterle (Universite Paris VI)

Michel Jambu (Universite Paris VI)

Fouad Elzein (Universite Paris VI)

Kamal Khuri-Makdisi (CAMS, American University of Beirut)

Luic Merel (Universite Paris VI)

Bernard Teissier (Universite Paris VII)

Le Dung Trang (ICTP, Trieste)

ارائه شدند که هر کدام در سه یا چهار جلسه یک ساعته و یا یک

کنفرانس آموزش ریاضی

پس از گذشت ۱۸ ماه از برگزاری ششمین کنفرانس آموزش ریاضی در شیراز، روزهای اول تا سوم شهریور ۱۳۸۳، شهر سندیج میزبان شرکت کنندگان هفتمین کنفرانس آموزش ریاضی ایران شد. دفتر ارتقای علمی منابع انسانی سازمان آموزش و پرورش استان کردستان که برگزار کننده این کنفرانس بود، از همکاری انجمن ریاضی ایران، دانشگاه کردستان و سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش، و نیز اتحادیه انجمن های علمی و آموزشی معلمان ریاضی ایران و انجمن علمی و آموزشی معلمان ریاضی استان کردستان بهره برد.

از حدود ۲۲۰۰ متقاضی شرکت در این کنفرانس و بیش از ۲۷۰ مقاله ارسال شده، تنها ۹۵۰ نفر امکان حضور یافتند و ۱۷۰ مقاله پذیرفته شد که بیش از ۲۰ مقاله عمومی و ۴۰ دقیقه ای و نزدیک به ۷۰ مقاله ۲۰ دقیقه ای و ۴۰ مقاله ۱۰ دقیقه ای ارائه شدند. هم چنین ۳۶ مقاله به صورت پوستر ارائه و بیش از ۲۰ کارگاه آموزشی برگزار شد. نکته جالب توجه، ارائه سه مقاله با موضوع های مشترک یا نزدیک به هم در یک نوبت یک ساعته به صورت سخنرانی ۱۰ دقیقه ای بود. هر چند قرار بر آن بود تا پس از ارائه هر سه سخنرانی، بحث و گفت و شنود میان حاضران جلسه برگزار شود و تبادل نظر محور اصلی این جلسه ها باشد، اما به دلایل مختلف، از جمله تازه بودن این ابتکار و در برخی موارد ضعف مجری جلسه ها، این برنامه مطابق پیش بینی مورد نظر انجام نشد. سه میزگرد با عنوان «آینده کنفرانس آموزش ریاضی»، «تحلیل و نقد و بررسی کتاب های درسی ریاضی»، «میزگرد» «مشکلات ادامه تحصیل معلمان ریاضی» در روزهای دوم و سوم برگزار شد و هم چنین در حاشیه این روز، سه میزگرد دیگر برگزار شد.

مراسم افتتاحیه در روز نخست کنفرانس با حضور تمام شرکت کنندگان کنفرانس در سالن بزرگ سازمان آموزش و پرورش استان برگزار شد. نظم حاکم بر این جلسه و رعایت زمان بندی ها مطابق برنامه اعلام شده کاملاً محسوس و قابل توجه بود و اجرای موفق برنامه های بعدی را به حاضران نوید می داد. کم بودن تعداد سخنرانی ها در روز اول، ضمن آن که فرصت مناسبی به شرکت کنندگان کنفرانس داد تا با محیط برگزاری کنفرانس و سالن ها و غیره آشنا شوند به برگزار کنندگان کنفرانس این مجال را می داد تا برخی نارسایی ها و کمبودهای اجرایی را جبران کنند. با این همه، ارائه انبوه مقاله ها در روزهای باقی مانده، و شاید نامناسب بودن برنامه ریزی باعث می شد تا امکان حضور در سخنرانی ها به حداقل برسد. به جز ۵ سخنرانی عمومی، بقیه سخنرانی ها در ۹ بازه زمانی ارائه می شد و به علاوه به صورت همزمان کارگاه های آموزشی نیز دایر بود. بدین لحاظ، در برخی بازه ها، ۱۴ سخنرانی موازی انجام می شد که به این تعداد باید ۳ کارگاه آموزشی همزمان و پوسترها را نیز اضافه کرد. اما در تمام این مکان ها، شرکت کنندگان کنفرانس حضور فعال داشتند که در کنار ارائه این حجم از مقاله ها، نشان دهنده پتانسیل بالای جامعه آموزشی ریاضی کشور است و نیاز به حمایت بیشتر چه در زمینه علمی و چه اجرایی دارد. در این

(Prof. John Jayne)، دریافت کرده و دارای شرایط زیر باشد در نشست کمیته علمی مسابقه انتخاب می شوند:

- به طور مختصر و دقیق تنظیم شده باشد،
- با راه حل مبسوطی همراه باشد.

ارزیابی کار دانشجویان توسط سرپرست تیم ها یا دیگر اساتید و استادیارهایی که ضوابط تعیین شده توسط کمیته علمی مسابقه را دارا هستند انجام می گیرد.

طی ۱۱ مسابقه گذشته جمعاً دانشجویان ۸۲ دانشگاه از ۳۰ کشور در این مسابقه شرکت کرده اند که دانشگاه های زیر از کشورمان نیز جزو آنان بوده اند:

دانشگاه شهید بهشتی، دانشگاه شیراز، دانشگاه صنعتی امیرکبیر، دانشگاه صنعتی شریف و دانشگاه فردوسی مشهد.

یازدهمین دوره مسابقات بین المللی دانشجویی ریاضی امسال با همکاری دانشگاه کالج لندن و سنت سیریل (Saints Cyril) و دانشگاه متودیوس در اسکوپی (Methodius University Skopie) با حضور ۱۸۷ دانشجو از میان حدود ۵۷ دانشگاه (از ۳۰ کشور) جهان از ۲ تا ۸ مرداد ۱۳۸۳ برگزار شد. در این دوره دانشجویان در دو روز پای و هر روز ۵ ساعت به سوالات کتبی (۶ سوال در هر روز) جواب می دادند. ۴ تیم از کشورمان: دانشگاه صنعتی شریف ۸ دانشجو (دو تیم)، دانشگاه صنعتی امیرکبیر (۵ نفر)، و دانشگاه فردوسی مشهد (۴ نفر) در این مسابقات حضور داشتند که نتایج تیمی ایشان به قرار زیر است (امتیازها داخل پرانتز آمده است):

- دانشگاه صنعتی شریف (۱): رتبه چهارم (۶۰۲)
- دانشگاه صنعتی شریف (۲): رتبه هفتم (۴۹۰)
- دانشگاه صنعتی امیرکبیر: رتبه بیست و سوم (۳۰۱)
- دانشگاه فردوسی مشهد: رتبه سی و یکم (۲۲۴)

دانشگاه صنعتی شریف موفق به کسب ۶ مدال طلا و ۱ مدال نقره و ۱ مدال برنز شد. دانشگاه صنعتی امیرکبیر ۳ مدال برنز و ۱ دیپلم افتخار و دانشگاه فردوسی مشهد ۲ مدال برنز و ۲ دیپلم افتخار کسب نمود.

رتبه های فردی کسب شده توسط دانشجویان دانشگاه های ایران به قرار زیر است:

دانشگاه صنعتی شریف: محمد مهدی کرامتی (۱۴)، ایمان ستایش (۱۷)، میر امید حاجی میر صادقی (۱۹)، آرمین مریمی (۲۳)، سلمان ابوالفتح بیگی دزفولی (۲۹)، جواد ابراهیمی بروجنی (۲۹)، پیام ولدخان (۵۳) و بهنام ترابی (۸۷)

دانشگاه صنعتی امیرکبیر: فاطمه درودیپان (۹۴)، کاوه قاسملو (۹۴) و سجاد لکزیان (۱۱۰)

دانشگاه فردوسی مشهد: بی بی هانیه میر ابراهیمی (۱۰۵) و محمد فرخی (۱۲۱)

سوالات مسابقه همراه با اطلاعات جامع درباره این مسابقات در آدرس اینترنتی <http://www.imc-math.org> آمده است.

تهیه خبر: اکرم صادقی
دبیرخانه انجمن ریاضی ایران

شرایط، پیشنهاد طولانی‌تر شدن مدت کنفرانس به چهار روز نیز قابل بررسی است.

در مراسم افتتاحیه دکتر سیدعباداله محمودیان با اشاره به حمایت انجمن ریاضی ایران از برگزاری چنین کنفرانسی پیشنهاد ادامه کار کمیته علمی، تا تعیین کمیته علمی کنفرانس بعدی را مطرح کردند که با توجه به ضرورت لزوم تداوم کنفرانس‌ها و انتقال تجربه‌های به دست آمده به کنفرانس بعدی، بهتر است مورد توجه قرار گیرد. این موضوع توسط آقای صابری در «میزگرد آینده کنفرانس آموزش ریاضی»، مورد تأیید قرار گرفت و قرار شد مکان کنفرانس بعدی تا مهرماه اعلام شود. دکتر محمودیان با اشاره به این که در حال حاضر سی و پنجمین کنفرانس ریاضی ایران در اهواز برنامه‌ریزی شده و در بهمن ۱۳۸۳ برگزار خواهد شد، اعلام کردند، مکان چهارم کنفرانس ریاضی آینده نیز تعیین شده‌اند و از هم‌اکنون پیش‌بینی‌های لازم صورت گرفته است. از آن‌جا که تعداد متقاضیان حضور در کنفرانس آموزش ریاضی ایران نیز بسیار زیاد است، ضرورت آمادگی میزبان بعدی این کنفرانس‌ها احساس می‌شود و این کنفرانس‌ها می‌تواند با تداوم مستمر، ارتباط مناسب‌تری بین معلمان ریاضی سراسر کشور برقرار کند و زمینه تشکیل گروه‌های کاری در حاشیه آن را مهیا سازد. پیشنهاد تشکیل گروه‌های کاری در دومین کنفرانس آموزش ریاضی در کرمانشاه ارائه شد و در آن زمان نیز چند گروه کاری شکل گرفت اما در حال حاضر با وجود امکان ارتباط‌های الکترونیک می‌تواند سازمان‌دهی بیشتری صورت گیرد و کنفرانس آموزش ریاضی ایران مکانی برای تبادل نظرهای حضوری و بحث و بررسی دقیق‌تر باشد.

با نگاهی به تقویم سه روزه برنامه هفتمین کنفرانس آموزش ریاضی ایران، بازنگری در برنامه‌ریزی و حتی انتخاب و پذیرش مقاله‌ها ضرورت دارد. در هر یک از ۹ بازه زمانی، موضوع‌های مشابه به صورت موازی ارائه شدند که موجب شد تا اگر شرکت‌کننده‌ای قصد پیگیری یک موضوع را داشته باشد، ناکام بماند و حداکثر بتواند مستمع یک عنوان باشد که این در حالی بود که وی قصد حضور در کارگاه‌های آموزشی را نداشته باشد. به نظر می‌رسد، اختصاص مکانی خاص به هر موضوع، به جای زمان خاص، می‌تواند این مشکل را به سادگی حل کند.

در عین حال باید به تفاوت کنفرانس‌های آموزش ریاضی با کنفرانس‌های ریاضی توجه کرد. ارائه موضوعات ریاضی و تحقیقی در این زمینه در کنفرانس ریاضی مطابق با اهداف آن است اما در کنفرانس آموزش ریاضی ارائه موضوعات ریاضی آن هم به صورتی دست‌وپا شکسته و وام گرفته شده از مباحث پیشرفته‌تر ریاضی، با اهداف چنین کنفرانسی هماهنگی ندارد. ارائه دیدگاه‌های نظریه‌پردازان آموزش ریاضی، روش‌های یادگیری ریاضی، تجربیات معلمان و روش تدریس، و خصوصاً مقاله‌های تحقیقی آموزش ریاضی در کنفرانس آموزش ریاضی با تعیین هدف‌های خاص در هر یک از این کنفرانس‌ها می‌تواند به پر بارتر شدن آن بیانجامد.

حضور استاد پرویز شهریاری در مراسم افتتاحیه با استقبال گرم حاضران روبه‌رو شد. ایشان در سخنرانی خود بر مشکلات آموزش و خصوصاً کنکور تأکید داشتند و با اشاره به آن گفتند:

در حال حاضر این آزمون باعث شده تا در کتابخانه هر منزل، به جز کتاب‌های تست و کنکوری چیز دیگری یافت نشود! پرویز شهریاری بر ضرورت توجه مسئولان اجرایی به این قبیل مشکلات تأکید مجدد کرد.

در مراسم اختتامیه هفتمین کنفرانس آموزش ریاضی، که همچون افتتاحیه آن با حضور اکثر شرکت‌کنندگان کنفرانس برگزار شد که در نوع خود بی‌نظیر است، تجلیل از پیشکسوت ریاضی سنجح حال و هوای دیگری به کنفرانس بخشید. میزبانی گرم و صمیمانه و مهمان‌نوازی خوب مسئولان استان کردستان، بسیاری از مشکلات اجرایی را کمرنگ نمود و هفتمین کنفرانس، با امید به تداوم مستمر و موفق آن به پایان رسید.

تهیه خبر: مانی رضائی

اولین دوره هم‌اندیشی پژوهشی در مرکز تحصیلات تکمیلی در علوم پایه زنجان

به دعوت مرکز تحصیلات تکمیلی در علوم پایه زنجان و به همت آقای دکتر سیدعباداله محمودیان ریاست انجمن ریاضی ایران و پیگیری مجدانه دکتر امیر رهنما مدیر گروه ریاضی مرکز، اولین دوره هم‌اندیشی پژوهشی در شاخه ترکیبیات و نظریه گراف از تاریخ ۱۵ مرداد الی ۱۴ شهریور در این مرکز برگزار گردید.

این دوره با حضور تمام وقت آقای دکتر محمودیان و با شرکت گروه‌های دیگر از اساتید و دانشجویانی که در این شاخه پژوهش می‌کردند برپا بود.

طی این دوره، گروه‌های مختلف ضمن ادامه کارهای تحقیقاتی خود به‌طور متمرکز و فشرده در جلسات روزانه «گپ دوستانه» شرکت می‌کردند که در آن هر روز یکی از گروه‌های شرکت‌کننده، به ارائه کارهای تحقیقاتی در حال اجرای خود می‌پرداختند. در این دوره آقای دکتر حسین شاه‌محمدی از دانشگاه RIT آمریکا نیز سخنرانی کرد.

اسامی شرکت‌کنندگان در این دوره عبارت بودند از:

دانشگاه صنعتی شریف: آقایان دکتر سیدعباداله محمودیان، جواد ابراهیمی بروجنی، حمید شکاری، مجتبی نادری، خانم هدی بیدخوری

دانشگاه مازندران: آقایان دکتر دوستعلی مژده جویباری، عادل کاظمی و نادر جعفری

دانشگاه تربیت معلم آذربایجان: آقای دکتر سیدمحمود شیخ‌الاسلامی و خانم‌ها حمیده حسن‌زاده و مریم عطاپور

دانشگاه صنعتی اصفهان: خانم دکتر بهناز عمومی، آقایان رامین جوادی و بهروز طوری

مرکز تحصیلات تکمیلی در علوم پایه زنجان: آقایان دکتر منوچهر ذاکر، دکتر رشید زارع نهنندی، مرتضی بیات، حسین تیموری و خانم سیده فاطمه موسوی

از کارهای برجسته کنفرانس انتشار کتابی در مورد دکتر عمیدی به قلم دوستان و شاگردان ایشان، انتشار جلد اول گزارش کنفرانس که مختص مقالات مدعوین است، انتشار راهنمای کنفرانس و انتشار چکیده مقالات است. به زودی جلد پنجم انتشارات کنفرانس نیز که به مقالات شرکت کنندگان اختصاص دارد چاپ خواهد شد. تهیه خبر: دکتر محمد جلوداری ممقانی

پنجمین مسابقه دانشجویی آمار

پنجمین مسابقه دانشجویی رشته آمار همزمان با هفتمین کنفرانس آمار ایران در روز ۸۳/۶/۱ در دانشگاه علامه طباطبائی برگزار شد. برای شرکت در این مسابقه ۵۷ تیم از دانشگاه‌های دولتی، پیام‌نور و آزاد از سراسر کشور اعلام آمادگی و ثبت‌نام کرده بودند که نهایتاً ۱۶ تیم به رقابت پرداختند. رقابت‌ها در دو بخش نظری (صبح روز ۸۳/۶/۱) و عملی (بعدازظهر ۸۳/۶/۱) جمعاً به مدت ۶ ساعت صورت گرفت و سه تیم اول این رقابت‌ها به ترتیب عبارت بودند از:

۱. دانشگاه فردوسی مشهد:

مهدی روزبه، محمد بلبلیان قالی‌باف، مهیا باقی‌زاده

۲. دانشگاه رازی کرمانشاه:

نسرین اسفندیاری، ربیع‌اله رحمانی، سیروس فتحی‌منش

۳. دانشگاه تهران:

مهدی یاسری، سعید قاسمی‌زاده، فرزانه شهدیان

تهیه خبر: دکتر حمید پزشک

دوره تابستانی «آشنایی با ریاضیات»

دوازدهمین دوره تابستانی «آشنایی با ریاضیات» از ۲۴ تا ۲۸ مرداد ۱۳۸۳، در دانشکده علوم ریاضی دانشگاه صنعتی شریف برگزار شد. در این دوره، بیش از ۶۰ نفر دانش‌آموز علاقه‌مند که پایه اول دبیرستان را به پایان رسانده بودند، شرکت کردند. برنامه‌ها شامل ۱۸ سخنرانی و ۴ کارگاه ریاضی بود و سخنرانان از اساتید و دانشجویان کارشناسی و دکتری دانشکده علوم ریاضی بودند.

برای اطلاع دانش‌آموزان از این برنامه، به ۵۰ دبیرستان دخترانه و پسرانه اطلاعیه و فرم درخواست شرکت فرستاده شد. دانش‌آموزان علاقه‌مند فرم‌ها را پر کردند و به دانشکده علوم ریاضی فرستادند. پس از بررسی فرم‌ها، ۸۰ نفر از درخواست‌کنندگان، به برنامه دعوت شدند.

کمیتته برگزارکننده این دوره، گروه «کارسوق ریاضی» بود که با هدف گسترش ریاضیات در مدارس، فعالیت می‌کند و اعضایش، دانشجویان دانشکده علوم ریاضی دانشگاه صنعتی شریف هستند. نشانی پست الکترونیکی این گروه hamaayesh@math.sharif.edu است.

دانشگاه شهید بهشتی: آقایان دکتر: مهدی بهزاد، فرزاد دیده‌ور در پایان ضمن تشکر فراوان از مرکز تحصیلات تکمیلی در علوم پایه زنجان در فراهم آوردن امکانات علمی و رفاهی برای انجام این دوره، امیدواریم در آینده نیز شاهد برگزاری و تداوم هرچه پربارتر چنین گردهمایی تحقیقاتی در همه شاخه‌های ریاضیات باشیم.

تهیه خبر: دکتر بهناز عمومی

دانشگاه صنعتی اصفهان

گزارش دومین کارگاه سیستم‌های دینامیکی و سومین کارگاه C^* - جبر

دو کارگاه آموزشی جذاب (دومین کارگاه سیستم‌های دینامیکی) و اشتقاق (سومین کارگاه C^* - جبر) با حمایت مؤسسه پژوهش و برنامه‌ریزی آموزش عالی به طور همزمان در تاریخ ۵ الی ۷ شهریور ۸۳ در دانشکده علوم ریاضی دانشگاه فردوسی مشهد و با حضور ۶۰ نفر از اساتید، اعضای هیأت علمی و دانشجویان تحصیلات تکمیلی از سراسر ایران برگزار گردید. در این دو کارگاه ۲۰ سخنرانی ۶۰ دقیقه‌ای توسط مدرسین کارگاه ارائه گردید.

(جهت کسب اطلاعات بیشتر در مورد عناوین دروس به خبرنامه شماره ۹۹ مراجعه فرمایید.)

تهیه خبر: دکتر فاطمه قانع

دبیر کارگاه سیستم‌های دینامیکی

گزارشی از هفتمین کنفرانس آمار ایران

هفتمین کنفرانس آمار ایران که از حمایت سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی، سازمان هواشناسی، بانک کشاورزی، مرکز آمار ایران، پژوهشکده آمار و انجمن آمار ایران نیز برخوردار بود با استقبال بی‌نظیر آماردانان ایران در دانشکده اقتصاد دانشگاه علامه طباطبائی از ۲ الی ۴ شهریور سال جاری با نظمی خاص برگزار شد.

در این کنفرانس علاوه بر شرکت بیش از ۱۲۰۰ نفر از اساتید، دانشجویان و کارشناسان آمار از سراسر ایران ۱۸ نفر از اساتید سرشناس آمار که ۱۰ نفر خارجی و ۸ نفر ایرانی مقیم خارج بودند نیز شرکت داشتند. در میان این افراد بالاکریشن از کانادا، پیتروال از استرالیا، حسام محمود و جیمز فیبل از آمریکا، دنی بوسک از فرانسه و نیز کسری افسری‌نژاد از سوئد، یداله دوج از سوئیس، محمود زارع‌پور از کانادا، محمدعلی جعفری از فرانسه و سیامک نوربلوچی از آمریکا دیده می‌شدند.

قبل از آغاز کنفرانس که روز اول شهریور ساعت ۶ بعدازظهر اتفاق افتاد چندین کارگاه در همان روز و یا روز ۳۱ مرداد توسط چند نفر از اساتید داخلی و خارجی در دانشکده اقتصاد و پژوهشکده آمار برگزار شده بود و بنابراین روزهای کنفرانس فقط به سخنرانی‌ها و برگزاری جلسات انجمن آمار ایران اختصاص داشت.

در جلسه افتتاحیه از دکتر علی عمیدی آماردان برجسته ایرانی که اینک در اثر تصادف در منزل بستری است از سوی دانشگاه علامه طباطبائی، دانشگاه شهید بهشتی، مرکز آمار ایران و پژوهشکده آمار تقدیر به عمل آمد.

درباره گردهمایی‌های آینده

خبری در مورد شانزدهمین سمینار جبر

پیرو توصیه شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران در مورد گزارش‌های سمینارهای تخصصی و تصویب کمیته علمی شانزدهمین سمینار جبر، ارائه کنندگان مقاله در این سمینار می‌توانند در صورت تمایل حداکثر سه ماه بعد از برگزاری سمینار، مقاله خود را برای چاپ در بولتن انجمن ریاضی ایران به دبیرخانه سمینار ارسال کنند. این مقالات پس از فرآیند داوری در یکی از شماره‌های بولتن چاپ خواهد شد.

لازم به ذکر است که در این سمینار کتابچه خلاصه مبسوط مقالات به چاپ خواهد رسید و گزارش سمینار حاوی مقالات کامل منتشر نخواهد شد. از این رو ارائه کنندگان مقالات می‌توانند مقاله خود را جهت چاپ به مجلات دیگر نیز ارسال کنند.

خلاصه مبسوط یک مقاله شامل موارد زیر است:
عنوان، نام و نشانی نویسندگان، چکیده، کلمات کلیدی، شماره طبقه‌بندی موضوعی ریاضیات، مقدمه (حتی‌الامکان شامل تاریخچه مختصر)، تعاریف، قضایا و نتایج اساسی (حتی‌الامکان همراه طرحی از اثبات) و مراجع اصلی.
کمیته علمی سمینار انتظار دارد خلاصه مبسوط هر مقاله به طور متوسط در چهار صفحه تهیه شود.

لازم به ذکر است که شانزدهمین سمینار جبر از تاریخ ۲۷ تا ۲۹ آبان ۱۳۸۳ در مرکز تحصیلات تکمیلی در علوم پایه زنجان برگزار خواهد شد.

مدعوین سمینار که تاکنون دعوت کمیته علمی را پذیرفته‌اند عبارتند از: مهتری اخوان (دانشگاه الزهرا)، جواد اسدالهی (دانشگاه شهرکرد)، سعید اکبری (دانشگاه صنعتی شریف)، ژوزف اوسترلی (دانشگاه پاریس ۶)، هوشنگ بهروش (دانشگاه ارومیه)، محمد مهدوی‌هزاوه‌ای (دانشگاه صنعتی شریف)، محمدتقی دیبائی (دانشگاه تربیت معلم تهران)، علی‌اکبر محمدی حسن آبادی (دانشگاه اصفهان)

تهیه خبر: دکتر حمید موسوی
دبیر شانزدهمین سمینار جبر

پانزدهمین سمینار آنالیز ریاضی و کاربردهای آن

باعث افتخار است که میزبانی پانزدهمین سمینار آنالیز ریاضی و کاربردهای آن بر عهده گروه ریاضی دانشگاه سیستان و بلوچستان است. این سمینار در ۱۹ و ۲۰ اسفند ۱۳۸۳ برگزار خواهد شد. بدین وسیله از کلیه دانش‌پژوهان و علاقه‌مندان در زمینه آنالیز دعوت می‌شود تا با حضور فعال خود ما را در هر چه بهتر برگزار کردن این سمینار یاری فرمایند.

پست الکترونیک: 15ma@hamoon.usb.ac.ir

منزلگاه: http://www.usb.ac.ir/fa/seminars/15ma/

آخرین مهلت ثبت نام: ۸۳/۱۰/۳۰

نشانی دبیرخانه: زاهدان - دانشگاه سیستان و بلوچستان - دانشکده علوم - گروه ریاضی کد پستی: ۹۸۱۳۵-۶۷۴

کمیته برگزارکننده سمینار آنالیز

سومین سمینار جبرخطی و کاربردهای آن

به مناسبت بزرگداشت هفتادمین سال تولد دکتر حیدر رجوی در تاریخ هشتم و نهم دی ۱۳۸۴ این سمینار در مرکز پژوهشی ریاضی ماهانی دانشگاه شهید باهنر کرمان برگزار می‌شود.

کمیته برگزاری این سمینار عبارتند از:

1. M. Behzad, Shahid Beheshti University, Iran
2. R. Bhatia, Indian Statistical Institute, India
3. M. A. Dehghan, Vali-Asr University, Iran
4. M. R. Fadaee, Shahid Bahonar University, Iran
5. N. Gerami, Shahid Bahonar University, Iran
6. M. Mohseni, Shahid Bahonar University, Iran
7. M. Omladic, Ljubljana University, Slovenia
8. M. Radjabalipour, Shahid Bahonar University, Iran (Chairman)
9. P. Rosental, Toronto University, Canada
10. A. Salemi, Shahid Bahonar University, Iran (Secretary)

همچنین به منظور جلب رضایت علاقه‌مندان به ویژه دانشجویان تحصیلات تکمیلی کارگاه نامساوی‌های عملگری (Operator Inequalities) به طور همزمان از تاریخ پنجم لغایت نهم دی‌ماه ۱۳۸۴ در مرکز پژوهشی ریاضی ماهانی دانشگاه شهید باهنر کرمان برگزار می‌شود. کارگاه مذکور زیر نظر Prof. R. Bhatia و توسط همکاری افراد زیر برگزار می‌گردد.

- 1) R. Bhatia, Indian Statistical Institute, India
- 2) T. Bhattacharyya, Indian Institute of Science, India
- 3) Ch. Davis, Toronto University, Canada
- 4) D. Drissi, Kuwait University, Kuwait
- 5) F. Kittaneh, Jordan University, Jordan

مهلت ثبت نام تا تاریخ ۸۳/۸/۳۰ اعلام شده است.

علاقه‌مندان جهت کسب اطلاعات بیشتر می‌توانند به منزلگاه www.uk.ac.ir/math/seminar مراجعه نمایند. از طریق این منزلگاه نیز ثبت نام امکان پذیر است. (فرم ثبت نام در همین شماره خبرنامه)

تهیه خبر: دکتر عباس سالمی

دبیر سومین سمینار جبرخطی و کاربردهای آن

خبر

فرم ثبت نام سمینار جبرخطی

فناوری اطلاعات (IT) و فناوری ارتباطات و اطلاعات (ICT)

دو مقوله مهم و جدیدی که مورد توجه وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات هم قرار گرفته IT و ICT است. در تاریخ ۱۳۸۳/۲/۶ جلسه‌ای با حضور آقایان دکتر: مهدی بهزاد، مهدی دهقان، مسعود شفیعی، محمدابراهیم شیری، سیدعباداله محمودیان و بهمن هنری در دفتر کار آقای دکتر شفیعی معاون محترم آموزش، تحقیقات و فناوری این وزارتخانه تشکیل و به تفصیل درباره موضوع‌های زیر مذاکره شد:

- IT و ICT و ارتباط آنها با ریاضیات
- طرح ایجاد گرایش در این دو زمینه و تربیت متخصص در دانشگاه‌ها
- تأثیر اجرای طرح در اشتغال
- نقش دانشگاهیان، به ویژه استادان علوم ریاضی، در این ارتباط
- رسالت و امکانات این وزارتخانه در حمایت از اجرای طرح
- ارائه پیشنهادهاى حاضران جهت معرفی این دو مقوله و پیاده کردن طرح.

چکیده گزارش‌ها و نظرها:

(۱) آقای دکتر شفیعی اظهار داشتند که تفاهم نامه‌ای به امضای دو وزارتخانه ارتباطات و فناوری اطلاعات و علوم، تحقیقات و فناوری رسیده است که طبق آن جهت تربیت دانشجویان در زمینه‌های IT و ICT به دانشگاه، دانشکده، استاد و دانشجو مبلغ‌های قابل توجهی پرداخت می‌شود.

(۲) گرایش در مقوله‌های IT و ICT می‌تواند در دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد رشته‌های ریاضی، فیزیک و علوم کامپیوتر نیز دایر شود. دانشجویان این رشته‌ها هم می‌توانند با انتخاب چند درس، مثلاً با ICT مربوط به تلفن همراه یا ICT مربوط به ماهواره آشنا و وارد بازار کار شوند. جهت پیاده کردن این نظر چند درس مهم‌اند که بنا به مورد و سطح (کارشناسی یا کارشناسی ارشد) باید توسط متخصصان این رشته‌ها تعیین شوند. تألیف، ترجمه و به طور کلی تهیه کتابهای درسی و جنب درسی مربوط و راه‌اندازی چند آزمایشگاه هم اهمیت دارند.

(۳) اظهار شد جهت ایجاد گرایش، بعضی از دانشگاه‌ها مشکل اخذ مجوز ندارند و با مختصر تغییر در برنامه می‌توانند تدریس و تحقیق در این دو زمینه را راه بیندازند.

(۴) در زمینه‌های علمی، اشتغال لزوماً بر مبنای تخصص و معلومات صورت می‌گیرد پس صرف‌نظر از رشته، فارغ‌التحصیلانی که با IT یا ICT آشنایی کافی داشته باشند و بتوانند وظایفشان را خوب انجام دهند استخدام می‌شوند. لذا طرح ایجاد گرایش IT یا ICT در رشته‌های مذکور همراه

نام: نام خانوادگی:

آخرین مدرک تحصیلی با ذکر شاخه تخصصی:

عضو هیأت علمی □ دانشجوی دکتری □

دانشجوی کارشناسی ارشد □ سایر □

پست الکترونیکی: داورنگار:

محل کار یا تحصیل:

آدرس:

مقاضی ارائه مقاله هستم: بله □ خیر □

زبان ارائه سخنرانی: انگلیسی □ فارسی □

عنوان:

نویسنده:

خلاصه:

واژه‌های کلیدی (AMS):

رده‌بندی موضوعی:

دستگاه اورهد و تخته در جلسات سخنرانی آماده می‌باشد. در صورتی که نیاز به لوازم دیگری دارید لطفاً اعلام نمایید.

شرایط ثبت نام

حق ثبت نام برای سمینار ۱۰۰/۰۰۰ ریال می‌باشد.

حق ثبت نام برای سمینار + کارگاه ۱۵۰/۰۰۰ ریال می‌باشد.

دانشجویان تحصیلات تکمیلی با ارائه گواهی نامه از واحد مربوط می‌توانند نصف حق ثبت نام را پرداخت نمایند.

محل اقامت به ازای هر شب مبلغ ۳۰/۰۰۰ ریال می‌باشد.

با عرض پوزش به علت محدودیت محل اسکان از پذیرش همراه معذور می‌باشیم.

شرکت کنندگانی که مایل به استفاده از هتل می‌باشند می‌توانند با هتل‌های زیر تماس بگیرند.

۱- هتل پارس تلفن: ۰۳۴۱-۲۱۱۹۳۰۱-۳۲

۲- هتل هزار تلفن: ۰۳۴۱-۲۲۶۷۰۹۹-۲۶۰۰۴۰

۳- هتل اخوان تلفن: ۰۳۴۱-۲۴۴۱۴۱۱-۲

هزینه غذا:

فقط نهار: سمینار (۳ روز) ۷۵/۰۰۰ ریال

سمینار + کارگاه (۵ روز) ۱۲۵/۰۰۰ ریال

غذای کامل: سمینار (۳ روز) ۱۲۰/۰۰۰ ریال

سمینار + کارگاه (۵ روز) ۲۰۰/۰۰۰ ریال

مبالغ ثبت نام + هزینه اقامت + هزینه غذا را به حساب جاری شماره ۲۲۵۱۰۸۴۳۱۱ به نام سمینار جبرخطی و کاربردهای آن نزد بانک تجارت شعبه دانشگاه (کد شعبه ۲۲۵۱۰) واریز نمایید و رسید آن را به آدرس: مرکز پژوهشی ریاضی ماهانی دانشگاه شهید باهنر کرمان ۱۴۱۱۱-۷۶۱۹۶ کرمان ارسال نمایید یا به شماره ۰۳۴۱-۳۲۲۱۰۷۸-۹ فاکس نمایید.

با حمایت‌های دو وزارتخانه جهت اشتغال نیز مفید است و می‌تواند با تلاش جمعی استادان عملی شود.

جهت معرفی هرچه بهتر IT و ICT به استادان و دانشجویان ریاضی مقرر شد:

- علاوه بر درج مقاله در نشریات انجمن ریاضی ایران، همه ساله در کنفرانسهای ریاضی متخصصانی درباره IT و ICT مقاله ارائه دهند و مسائل باز آنها را معرفی کنند.

- همه ساله تعدادی دانشجوی زبده به سازمان پژوهش وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات معرفی شوند تا ضمن کارآموزی و کسب تجربه، حقوق دریافت کنند و برای پذیرش مسئولیتهای بزرگ آماده شوند.

- هنگام برگزاری مسابقات ریاضی دانشجویی کشور که همه ساله زیر نظر انجمن برگزار می‌شود، متخصصان با ایراد سخنرانی و گاه طرح پرسش و اهدای جایزه شرکت کنندگان را با این دو مقوله آشنا سازند. بذل توجه جدی به این پیشنهاد در مسابقه ریاضی پیش‌رو که در بیست و چهارم اردیبهشت ماه امسال در دانشگاه صنعتی شریف برگزار می‌شود توصیه شد.

- به‌عنوان اقدامی اساسی موافقت شد تا پایان سال جاری با همکاری انجمن ریاضی ایران و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات کارگاهی در زمینه‌های IT و ICT برگزار شود و از متخصصان و برنامه‌ریزان بنام دعوت به‌عمل آید تا ضمن معرفی این دو مقوله تجربیات خود و برنامه‌های آموزشی و پژوهشی و منابع مورد نیاز را جهت رسیدن به اهداف فوق به اطلاع شرکت کنندگان برسانند. تشکیل میزگرد نیز توصیه و قرار شد آقای دکتر شفیع‌ی هر چه زودتر آمادگی برگزاری کارگاه و تقبل هزینه‌ها را کتباً به اطلاع انجمن برسانند و با معرفی نمایندگانی جهت عضویت در کمیته علمی کارگاه همکاری انجمن در برگزاری هر چه بهتر آن را خواستار شوند.

این گزارش مختصر را به درخواست آقای دکتر محمودیان رئیس انجمن ریاضی بر اساس صورتجلسه دوازده صفحه‌ای مورخ اول مرداد سال ۱۳۸۳ تهیه کردم به این امید که با بیان موضوع و یادآوری قول و قرارها، استفاده از امکانات عظیم موجود را که می‌تواند برای رشته ریاضی تأثیرگذار باشد به همکاران محترم توصیه کنم. یادآور می‌شوم آقای دکتر محمدرضا عارف نیز که در سال ۱۳۷۷ اداره وزارت پست و تلگراف و تلفن سابق را برعهده داشتند عقد قرارداد بین انجمن و وزارتخانه را ممکن ساختند تا از طرحهای پژوهشی مربوط حمایت شود. با نهایت تأسف در آن زمان از فرصت به‌دست آمده هیچ استفاده نشد!

در پایان مجدانه از انجمن می‌خواهم متن کامل تفاهم‌نامه مذکور را در خبرنامه درج کند و اقدامات صورت گرفته در مورد مذاکرات و پیشنهادهای این نشست را به اطلاع اعضای محترم انجمن برساند. تهیه خبر مهدی بهزاد

G. K. Pedersen درگذشت

پدرسن در کپنهاگ متولد شد و همان جا تا درجه دکتری تحصیل کرد. رساله دکترایش تحت عنوان C^* -integrals و تحت راهنمایی Eslen Kehlet بود. گارت از ۱۹۷۵ به درجه استادی رسید و حدود ۱۰۰ مقاله منتشر کرد.

او شهره همه متخصصان آنالیز تابعی و نظریه عملگرها است. اولین کتابش

C^* -Algebras and their Automorphism Groups

مرجع‌ی در نظریه C^* -جبرهاست که جانشین کتاب‌های J. Dixmier شد و Analysis Now کتابی دقیق در آنالیز تابعی است که در ایران به عنوان کتاب درسی شناخته شده است. بعضی از زمینه‌های تحقیقاتی که توسط پدرسن معرفی یا عمق بخشیده شده‌اند عبارتند از

Pedersen ideal, Radon-Nikodym theorem for weights, up-down theorem, actions of groups on C^* -algebras, extremely rich C^* -algebras, C^* -algebras of real rank zero.

او ۱۰ مقاله نیز با همسرش Dorte Olesen به نگارش درآورد. این ریاضیدان بزرگ در ۱۵ مارس ۲۰۰۴ در سن ۶۴ سالگی اثر بیماری سرطان دارفانی را وداع گفت.

مرجع:

سخنرانی E. Stormer در بیستمین کنفرانس نظریه عملگرها، تیمیشوآرا، رومانی، ۲۰۰۴.

تهیه خبر: دکتر محمد صالح‌مصلحیان (با تشکر از پروفیسور Erling Stormer از دانشگاه اسلو (نروژ))

تبریک و تهنیت به هانری کارتان از سوی اتحادیه بین‌المللی ریاضی

در نیمه دوم تیر ۱۳۸۳، منزلگاه انجمن ریاضی آمریکا، علاوه بر درج یک صفحه از Notices ماه بعد (اوت ۲۰۰۴) که ترجمه آن در این شماره خبرنامه آمده، متن قطعنامه مصوب اتحادیه بین‌المللی ریاضی به تاریخ ۱۷ تیر ۱۳۸۳ نیز درج شد. متن زیر ترجمه این قطعنامه است:

به مناسبت صدمین زادروز هانری کارتان

برای اتحادیه بین‌المللی ریاضی (IMU) افتخار بزرگی است که در صدمین سالروز تولد هانری کارتان در تاریخ ۱۷ تیر ۱۳۸۳ (۸ ژوئیه ۲۰۰۴) شرکت می‌کند او که پسر الی کارتان ریاضیدان نامی است، سهمی اساسی در ریاضیات، از چند متغیر مختلط گرفته تا توپولوژی جبری و جبر مانستگی ایفا کرد. او که عضوی از گروه بورباکی است، به گونه‌ای بنیادی در مکتب ریاضی فرانسه روح تازه‌ای دمید. به‌ویژه سمینار وی را که در دانش‌سرای عالی (اکول

[۷] بورباکی، ن، خمینه‌های دیفرانسیل و تحلیلی (کتابچه خلاصه) جلد اول بندهای ۱ تا ۷ انتشارات دانشگاه تهران، تهران، ۱۳۸۱ (ترجمه ارسلان شادمان)

تهیه خبر: دکتر ارسلان شادمان
دانشگاه تهران

صدمین سال تولد «هانری کارتان»

در هشتم ژوئیه ۲۰۰۴ هنری کارتان صد ساله شد. او یکی از برجسته‌ترین افراد در ریاضیات قرن بیستم است. کارتان مقالاتی در چندین شاخه از ریاضیات شامل آنالیز مختلط، توپولوژی جبری و جبر مانستگي نوشت. او تأثیر خاصی در گسترش ریاضیات فرانسه داشت. به ویژه با راه‌اندازی «سمینار کارتان» که از سال ۱۹۴۸ تا ۱۹۶۴ در پاریس برگزار می‌شد. برگزیده‌ترین اثر او کتاب جبر مانستگي در ۱۹۵۶ است که با همکاری Samuel Eilenberg به نگارش درآورد. این کتاب دوره جدیدی را در ریاضیات رقم زد.

مجله ریاضی Gazette des Mathématiciens در شماره آوریل ۲۰۰۴ خود، به ستایش از کارتان در یک صدمین سال تولدش پرداخت. یکی از مقالات توسط Luc Illosie از دانشگاه Paris-Sud ارائه شد، وی در جوانی کارش را با شرکت در سمینار کارتان از سال ۱۹۶۳ شروع کرد.

در قسمتی از مقاله او آمده است:

«امروز دشوار است که بتوانیم از اهمیت سمیناری چون سمینار کارتان در شکل‌دهی ریاضیدانان جوان قدردانی کنیم. سمیناری که قبل از هر چیز به نوعی بود که امروزه متداول نیست. کارتان از بین نتایج جدید، قضیه یا نظریه‌ای به اندازه کافی غنی را انتخاب می‌کرد و سپس سمیناری را به آن اختصاص می‌داد. در آغاز سال او سخنرانی‌ها را بین داوطلبان تقسیم می‌کرد، وقتی سخنرانی ایراد می‌شد باید تا ماه بعد به تفصیل نوشته و به دقت تصحیح می‌شد. برخلاف سمینارهای دوره‌ای امروزی که در آن هر هفته افراد اغلب بدون پیش زمینه لازم برای شنیدن سخنرانی روی موضوعاتی که دائماً در حال تغییر است، می‌آیند. سمینار کارتان نوعی جدیت و کار ممتد را از شرکت کنندگان مطالبه می‌کرد. سمینار کارتان و بعداً سمینارهای Grothendieck که از همان اصل پیروی می‌کرد، من

نورمال سوپریور (ENS) برگزار شد، باید در این زمینه نام برد. نقش او به عنوان معلم و گرداننده نیز جنبه استثنایی داشت و خارج از مرزهای کشورش نیز عمیقاً مؤثر بود.

در سال‌های بحرانی بعد از جنگ جهانی دوم، کارتان بنای دوستی خود با ریاضیدان آلمانی هینریش بنکه را استحکام بخشید و با سخاوتمندی‌های شخصی خود، سهم بزرگی در تجدید حیات ریاضیات آلمان بازی کرد. و در سال ۱۹۹۴ به عنوان عضو افتخاری انجمن ریاضی آلمان برگزیده شد.

دلبستگی به همکاری و تعاون، او را به دخالت فعال در اتحادیه بین‌المللی ریاضی کشاند و در سال‌های ۱۹۶۷ تا ۱۹۷۰ ریاست اتحادیه (IMU) را برعهده داشت. در همین دوره، کمیته مدال فیلدز جهت اعطا در کنگره بین‌المللی ریاضیدانان سال ۱۹۷۰ (نیس) با ریاست او اداره شد.

به شکل فعال به دفاع از ریاضیدانانی همت گماشت که در کشورهایشان به زندان می‌افتادند و یا مورد تبعیض و محرومیت قرار می‌گرفتند. او هم‌اکنون یکی از مدافعین جدی اتحاد اروپاست.

اتحادیه بین‌المللی ریاضی

۱۷ تیر ۱۳۸۳ (۸ ژوئیه ۲۰۰۴)

ریاضیدانان سرتاسر جهان، همراه با احترام و تحسین، در تقدیم عرض تبریک صمیمانه، به مناسبت این فرصت فرخنده، حضور هانری کارتان، این ریاضیدان برجسته و انسان والا، همگام و همدست‌اند.

دانشجویان درس‌های آنالیز ۳، نظریه معادلات دیفرانسیل، توپولوژی، آنالیز تابعی، هندسه مقدماتی با برخی آثار کارتان و بورباکی آشنا هستند. خوانندگان خبرنامه را به تحلیل مختصر آثار [۱]، متن مصاحبه [۲]، کتاب حساب دیفرانسیل [۳] از هانری کارتان و همچنین به کتابچه‌های خلاصه بورباکی در زمینه نظریه مجموعه‌ها [۴]، توپولوژی [۵]، فضاهای برداری توپولوژیک [۶] و خمینه‌های دیفرانسیل و تحلیلی [۷] جهت آشنایی بیشتر ارجاع می‌دهیم.

[۱] کارتان، ه، تحلیل مختصر آثار، فرهنگ و اندیشه ریاضی، شماره پیاپی ۲۳، ص ۱ (ترجمه ارسلان شادمان)

[۲] مصاحبه با هانری کارتان، فرهنگ و اندیشه ریاضی، شماره پیاپی ۲۳، ص ۲۳ (ترجمه فاطمه قانع)

[۳] کارتان، ه، حساب دیفرانسیل، (چاپ دوم) انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۷۶ (ترجمه ارسلان شادمان)

[۴] بورباکی، ن، نظریه مجموعه‌ها (کتابچه خلاصه)، انتشارات دانشگاه تهران ۱۳۷۹ (به مناسبت سال جهانی ریاضیات) (ترجمه ارسلان شادمان)

[۵] بورباکی، ن، توپولوژی عمومی (کتابچه خلاصه با یادداشت‌های تاریخی) انتشارات دانشگاه تهران، ۱۳۸۰ (به مناسبت سال جهانی ریاضیات) (ترجمه ارسلان شادمان)

[۶] بورباکی، ن، فضاهای برداری توپولوژیک (کتابچه خلاصه با یادداشت‌های تاریخی) انتشارات دانشگاه تهران، تهران، ۱۳۸۰ (به مناسبت سال جهانی ریاضیات)

بنیاد مستقل و عام‌المنفعه بی‌نظیر است. دومین سخنران آقای دکتر صادق‌پور مدیر گروه خانه ریاضی بنیاد بوده‌اند که به معرفی این خانه و فعالیت‌های آن پرداختند و پس از آن آقای دکتر یزدانی دبیر انجمن دبیران ریاضی استان مازندران گزارشی از کارکرد انجمن و نحوه همکاری بنیاد با انجمن در برگزاری کارگاه ارائه نمودند و هدف از برگزاری این کارگاه را برشمردند.

سخنران بعدی آقای دکتر مژده دانشیار گروه ریاضی دانشگاه مازندران بودند که مباحثی در رابطه با نظریه گراف و ترکیبیات را با اسلایدهای متعدد به اطلاع حضار رساندند.

بخش دوم کارگاه بررسی کتاب ریاضیات گسسته دوره دبیرستان با حضور آقایان دکتر: مژده، وحیدی، باباخانی، رضائیان بود. کلاس بعدازظهر کارگاه از ساعت ۱۵ آغاز شد که آقای دکتر محمودیان از دانشگاه صنعتی شریف و رئیس انجمن ریاضی ایران سخنانی تحت عنوان مباحثی در نظریه گراف‌ها ارائه کردند. این کارگاه با ادامه بررسی کتاب ریاضیات گسسته دوره دبیرستان، معرفی نرم‌افزارهای ریاضی و کاربرد آن‌ها در ریاضیات گسسته که توسط آقای دکتر وحیدی ارائه شد در ساعت ۱۹/۳۰ پایان یافت.

روز دوم در ساعت ۸/۳۰ جلسه پرسش و پاسخ در رابطه با نظریه گراف‌ها انجام شد که نخست آقای دکتر محمودیان به آن پاسخ دادند و سپس آقایان دکتر: مژده، وحیدی، باباخانی و رضائیان به سوالات پاسخ دادند. بعدازظهر سمینار تخصصی نظریه گراف‌ها (معرفی چند گراف خاص) توسط آقایان کاظمی و جعفری ارائه گردید و سپس آقای دکتر صادق‌پور سخنانی با عنوان مباحث مقدماتی نظریه احتمال ارائه نمودند. آخرین قسمت برنامه علمی این کارگاه «بررسی احتمالات» بود که با حضور آقایان دکتر: صادق‌پور، وحیدی، باباخانی و رضائیان اداره شد.

تهیه خبر: صدیقه عباس‌پور

مدیر عامل خانه ریاضیات بنیاد علمی حریری

انجمن معلمان ریاضی استان مازندران

از آبان ۱۳۸۲ همزمان با دهه ریاضیات در ایران با هدف ترغیب دانش آموزان به تحقیق و پژوهش و سخنرانی در جمع و تجربه یک کار اجرایی پیشنهاد برگزاری اولین همایش ریاضی دانش آموزی در جلسه شورای آموزشی دبیرستان فیضیه مطرح و مورد قبول این شورا واقع شد. این مسأله مورد استقبال و توجه ویژه ریاست اداره آموزش و پرورش آقای بزرگی و دبیرانجمن معلمان استان مازندران آقای دکتر یزدانی واقع شد.

این همایش صبح روز یکشنبه بیست اردیبهشت سال جاری در محل سالن اداره فرهنگ و ارشاد زیرآب سوادکوه افتتاح گردید و ۱۰:۳۰ بعدازظهر بعد از اعطای جوایز به رسم یادبود به سخنرانان با مناجات ریاضی گونه مجری پایان یافت.

تهیه خبر: فرشاد افخمی

دبیر اولین همایش ریاضی دانش آموزی

را حرفه‌ای کرد. هیچ چیزی در ابهام نمی‌ماند، هیچ نقطه کوری وجود نداشت، مقدمات و پیش زمینه‌های ضروری با جزئیات ارائه می‌شدند. اثبات‌ها به صورت «طرح برهان» ارائه نمی‌شدند بلکه به طور کامل عرضه می‌شدند. به نظر من، کارتان متقاعد شده بود که هر کسی، باید بفهمد، یک دلواپسی که امروزه دیگر مرسوم نیست خیلی وقت‌ها می‌دیدم که صحبت یک سخنران را قطع می‌کرد تا از او بخواهد به طور واضح استدلال کند. این سمینار فرصت ممتازی برای مجالست و تبادل نظر بود، با تکیه به علائق مشترک موجب ارتقای همه می‌شد»

Pirre Samuel که پروفیسور بازنشسته دانشگاه paris-sud است، نیز از کارتان تقدیر کرد، هم‌چنین Jean Ceraf از

Center National de la Recherche Scientifique

از نقش کارتان برای سازش بین فرانسه و آلمان و نیز به خاطر تلاش‌هایش در راستای حقوق بشر تمجید کرد.

وی نوشت، «آقای کارتان متشکرم» به خاطر آن‌که وجودتان به ما نشان داد که چگونه ممکن است هم‌چنان که بزرگ می‌شویم بیشتر انسان شویم.

تهیه خبر: دکتر مریم امیاری

دانشگاه آزاد اسلامی مشهد

این خبر ترجمه‌ای است از:

Happy 100th Henri Cartan! , Notices of Amer. Math.

Soc., Aug 2004, p. 771

تشکیل کارگاه ریاضیات گسسته و نظریه گراف

بر اساس برنامه تنظیمی انجمن معلمان ریاضی استان مازندران، با همکاری بنیاد علمی محمدرضا حریری، کارگاهی با عنوان «کارگاه ریاضیات گسسته و نظریه گراف» در روزهای هشتم و نهم تیر ۸۳ در سالن اجتماعات بنیاد علمی حریری واقع در بابل تشکیل شد. این کارگاه در ساعت ۹ صبح روز دوشنبه هشتم تیر با حضور استادان دانشگاه، دبیران ریاضی استان، شخصیت‌های علمی و اجتماعی منطقه و نیز آقای مهندس محمدرضا حریری آغاز شد. ابتدا خانم صدیقه عباس‌پور مدیر عامل بنیاد، گزارش مختصری از چگونگی شکل‌گیری این مرکز علمی به اطلاع حضار رساندند و اضافه کردند که حدود ۵ سال قبل آقای مهندس محمدرضا حریری با توجه به آگاهی و باوری که از استعداد علمی فرزندان این دیار داشتند و از این که فرزندان ما، تنها نظریه‌های علمی را در حافظه خود انباشته نمایند بی آن‌که امکان کاربرد و علمی کردن آن‌ها را داشته باشند ناخشنود بودند، این بنیاد را با هزینه بالغ بر یک میلیارد تومان به تقویم روز تأسیس و طی سند رسمی محضری به مردم بابل هبه کردند. خانم عباس‌پور اضافه کردند این‌جا یک مرکز علمی، آموزشی و پژوهشی است که گروه‌های مختلف علمی دست به تحقیق می‌زنند و با محافل و مراکز علمی معتبر دانشگاه‌های ایران و جهان همکاری گسترده علمی دارند و خوشحالیم که بگوییم استقبال مردم و احساس تعهد و مسؤولیت آن‌ها در حمایت از این

دانشگاه صنعتی امیرکبیر

۱- در آستانه دومین سالگرد درگذشت زنده‌یاد دکتر محمدصادق منتخب دانشیار گروه ریاضی محض و متخصص در نظریهٔ گراف مراسمی با حضور همسر و فرزندان ایشان و اعضای هیأت علمی دانشکده ریاضی و علوم کامپیوتر برگزار گردید و افراد به ذکر خاطرات خود از آن زنده‌یاد و همچنین بیان ویژگی‌های ارزنده آموزشی و پژوهشی و شیوهٔ تدریس و کتب ترجمه شده توسط ایشان و تجربیات گرانقدر نامبرده در زمینهٔ نظریهٔ کدگذاری پرداختند.

۲- نتایج نهایی آزمون کتبی و شفاهی و مصاحبه علمی دکتری ریاضی برای سال ۱۳۸۳ دانشگاه صنعتی امیرکبیر اعلام گردید. در این آزمون که حدود ۲۰۰ داوطلب حضور داشتند و سرانجام ۱۰ نفر در رشته ریاضی محض (دو گرایش هندسه و آنالیز) و ۹ نفر در رشته ریاضی کاربردی (در چهار گرایش: آنالیز عددی و کنترل- ریاضی فیزیک و مکانیک - تحقیق در عملیات و آنالیز شبکه - الگوریتم‌ها و هندسه محاسباتی) پذیرفته شدند. لازم به ذکر است که دانشگاه صنعتی امیرکبیر از بدو تأسیس دورهٔ دکتری ریاضی تاکنون یعنی از سال ۱۳۷۵ هر دو سال یک بار آزمون دکتری برگزار کرده است.

۳- جلسهٔ اخیر شورای آموزشی - پژوهشی دانشکده ریاضی و علوم کامپیوتر دانشگاه صنعتی امیرکبیر با حضور آقای دکتر حسن ربانی از اساتید بازنشسته ریاضی دانشگاه صنعتی امیرکبیر و مقیم کشور سوئیس برگزار گردید. در این جلسه تلاش شد از تجربیات گرانقدر ایشان استفاده گردد. ایشان همچنین به بیان خاطرات و شرح حالی از ریاضیات در دانشگاه‌های ایران در چند دهه گذشته پرداختند.

تهیهٔ خبر: دکتر مهدی دهقان
دانشگاه صنعتی امیرکبیر

دانشگاه تربیت مدرس

۱- آقای دکتر سیدمحمد باقری، اخیراً از سفر تحقیقاتی خود از کشور فرانسه بازگشتند. ایشان که عضو هیأت علمی بخش ریاضی در گرایش منطق هستند، به مدت ۹ ماه به عنوان «ATER» (مدعو تحقیقاتی) در دانشگاه لیون حضور داشتند.

۲- آقای دکتر سیدمسعود امینی عضو هیأت علمی بخش ریاضی در گرایش آنالیز که به عنوان مدعو تحقیقاتی به مدت ۲ ماه به دانشگاه ملی سئول در کشور کره جنوبی رفته بودند، اخیراً به کشور بازگشتند.

۳- نتایج نهایی آزمون کتبی و مصاحبه علمی دکتری ریاضی محض و ریاضی کاربردی برای سال ۱۳۸۳ دانشگاه تربیت مدرس اعلام گردید. در این آزمون حدود صد نفر شرکت کرده بودند که تعداد ۴ نفر در ریاضی گرایش‌های آنالیز، هندسه و جبر و ۲ نفر در ریاضی کاربردی گرایش آنالیز عددی پذیرفته شدند.

لازم به ذکر است که دانشگاه تربیت مدرس تاکنون ۲۲ نفر فارغ‌التحصیل در دکتری ریاضی محض و ۶ نفر در دکتری ریاضی کاربردی داشته است که در حال حاضر این افراد در سایر دانشگاه‌های کشور، مشغول تدریس و تحقیق هستند.

۴- در جلسهٔ اخیر شورای بخش ریاضی، مقرر شد جهت کمبود کادر هیأت علمی در تخصص‌های زیر اقدام لازم صورت گیرد: تحقیق در عملیات (بهینه‌سازی)، فیزیک ریاضی، ریاضیات زیستی، نظریهٔ معادلات دیفرانسیل، هندسه، نظریهٔ جبری اعداد.

تهیهٔ خبر: دکتر علی ایرامنش
نمایندهٔ انجمن در دانشگاه تربیت مدرس

تسهیلاتی در دانشگاه تربیت مدرس

از سوی این دانشگاه، تسهیلاتی به شرح زیر برای حمایت از انجمن‌های علمی و اعضای آن به تصویب رسید که بدین وسیله اعلام می‌گردد:

- ۱- پرداخت حق عضویت اعضای هیأت علمی و دانشجویان دانشگاه تربیت مدرس.
- ۲- استفاده از امکانات کتابخانه دانشگاه و همچنین خرید کتب که توسط مرکز نشر دانشگاه چاپ می‌شود با تخفیف ۲۵٪ برای کلیه اعضای انجمن‌های علمی با ارائه کارت انجمن یا معرفی‌نامه معتبر.
- ۳- کمک به برگزاری همایش‌های علمی مشترک با انجمن‌های علمی.
- ۴- کمک به انتشار مجلات علمی انجمن‌ها.
- ۵- کمک به توزیع مجلات علمی انجمن‌ها.

تهیهٔ خبر: دکتر میرفضل‌اله موسوی
معاون پژوهشی دانشگاه تربیت مدرس

دانشگاه شهید چمران اهواز

آقای دکتر فربرز آذرپناه عضو هیأت علمی گروه ریاضی دانشگاه شهید چمران اهواز، در آبان‌ماه ۱۳۸۲ به مقام استادی ارتقای یافت.

تهیهٔ خبر: دکتر علی رضایی‌علی آباد
نمایندهٔ انجمن در دانشگاه شهید چمران اهواز

فارغ التحصیلان دوره دکتری

نادعلی مسلمی پور

نادعلی مسلمی پور در سال ۱۳۵۰ در گرگان متولد شد. در سال ۱۳۶۸ با مدرک دیپلم در رشته ریاضی فیزیک فارغ التحصیل شد. وی در همان سال در رشته ریاضی محض دانشگاه فردوسی مشهد پذیرفته و در سال ۱۳۷۲ در همان دانشگاه در مقطع کارشناسی ارشد پذیرفته شد و در تیرماه ۱۳۷۴ از رساله کارشناسی ارشد خود به راهنمایی آقای دکتر محمدعلی پورعبدالله نژاد تحت عنوان «بررسی از خواص جبری و توپولوژی در نیم گروه های نیم توپولوژیک $S(X)$ » با درجه عالی دفاع کرد. ایشان در سال ۱۳۷۹ در آزمون دکتری ریاضی در دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران پذیرفته شد و این دوره را زیر نظر آقای دکتر امیر خسروی به عنوان استاد راهنما و آقای دکتر علیرضا مدقالچی به عنوان استاد مشاور شروع و در خردادماه ۱۳۸۳ از رساله خود با عنوان:

Frames in Hilbert C^* -Modules

با درجه عالی دفاع کرد. وی در مورد این رساله چنین می گوید:
نظریه قابها در فضاهای هیلبرت معمولی در سال ۱۹۵۲ توسط R. j. Duffin و A. C. Schaeffer معرفی و در سال های بعد، به ویژه در سال ۱۹۷۱ توسط D. Gabor به فضاهای هیلبرت خاص توسعه داده شد.

هدف از این رساله بررسی خواص و ویژگی های قاب های مدولار در فضای A - هیلبرت مدول می باشد.

مقالات زیر از این رساله استخراج شده است:

1. Modular Standard Frame in Hilbert A-Modules, Inter. Math. Journal, 3(2003), no. 10, 1139-1147.
2. Frame Operator and Alternate Dual Modular Frame, Inter. J. of Appl. Math., 13(2003), no. 2, 177-189.
3. Basic Properties of Standard Frame in Hilbert C^* -Modules, Inter. J. of Appl. Math., 14(2004), no. 3, 37-51.

تهیه خبر: نادعلی مسلمی پور

دانشگاه زنجان

آقای دکتر فرضاله میرزاپور از خرداد ۱۳۸۳ به مدت دو سال به سمت ریاست دانشکده علوم دانشگاه زنجان، انتخاب گردیده و در این سمت مشغول به کار می باشند.

تهیه خبر: محسن دربان

نماینده انجمن در دانشگاه زنجان

دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک

مجله تخصصی ریاضی واحد اراک به همت آقای دکتر بابک اسدی در فروردین ۸۳ تأسیس شد. اعضای تحریریه عبارتند از آقایان دکتر: بابک اسدی (سردبیر)، توسلی، ذاکری، عباس بندی، مالک نژاد، خسروی و هادی. هم چنین مدیر مسئول آقای دکتر اسماعیل بابلیان و مدیر داخلی خانم پروانه منصوری می باشند.

از کلیه علاقه مندان دعوت می شود مقالات خود را به نشانی j.math@iau.arak.ac.ir ارسال فرمایند.

تهیه خبر: علی منصوری

نماینده انجمن در دانشگاه آزاد اراک

آگهی استخدام

گروه ریاضی دانشگاه فردوسی مشهد برای تکمیل کادر هیات علمی خود از بین متقاضیان دارای درجه دکتری در یکی از شاخه های زیر دعوت به همکاری می نماید:

- هندسه جبری
- توپولوژی جبری
- سیستم های دینامیکی
- نظریه معادلات دیفرانسیل
- هندسه فضاهای باناخ
- آنالیز فوریه
- تحقیق در عملیات
- بهینه سازی و کنترل بهینه
- معادلات دیفرانسیل معمولی یا با مشتقات جزئی (عددی)
- معادلات انتگرالی (عددی)

ضمناً درخواست متخصصین در سایر شاخه های ریاضی نیز قابل بررسی می باشد.

علاقه مندان می توانند درخواست کتبی خود را تا پایان آذرماه سال جاری به نشانی گروه ریاضی دانشگاه فردوسی مشهد - صندوق پستی ۹۱۷۷۵ - ۱۱۵۹ ارسال نمایند.

دکتر شیرین حجازیان
مدیر گروه ریاضی

محمد خدابخشی

پاسخی به یک نامه

در پی اعلام انصراف دانشگاه شیراز از برگزاری شانزدهمین سمینار جبر در چند ماه مانده به برگزاری این همایش تخصصی انجمن، رئیس انجمن در نامه‌ای به معاون پژوهشی دانشگاه که از مسؤولان برگزاری همایش نیز می‌باشند مراتب نارضایتی خود را ابراز داشتند. متن نامه بدین شرح است:

آقای دکتر حبیب شریف

معاون محترم پژوهشی دانشگاه شیراز

با سلام، عطف به نامه شماره ۱-۳۲۰۱۲ مورخ ۱۶/۱۲/۸۲، چنانچه مستحضر هستید تقبل برگزاری یک سمینار یا کنفرانس توسط یک دانشگاه یا مؤسسه پژوهشی مورد استقبال انجمن بوده و براساس آن دست به برنامه‌ریزی می‌زند. هنگامی که پس از گذشت مدتی به هر دلیل انصراف از این تقبل و تعهد به اطلاع انجمن می‌رسد، مشکلات عدیده‌ای به دنبال خود می‌آورد. چنین انصرافی از سوی دانشگاهی با سابقه درخشان مثل دانشگاه شیراز که هم از لحاظ فعالیت در انجمن و هم از حیث برگزاری کنفرانس‌ها و سمینارهای موفق سابقه درخشان دارد، موجب شگفتی دوچندان شورای اجرایی انجمن است. استدلال جنابعالی در آن نامه نیز باعث تعجب اعضای شورای اجرایی گردید زیرا تجربه نشان داده است که داشتن یک مسؤولیت اجرایی در دانشگاه آن هم در رده‌های بالا مانند ریاست دانشگاه و معاونت پژوهشی، برگزاری همایش‌ها را بسیار آسان‌تر می‌کند. این تجربه‌ها را بسیاری از همکاران ریاضی‌دان داشته‌اند. مثلاً برگزاری کنفرانس سالانه ریاضی در دانشگاه امیرکبیر و یا حتی مسابقه ریاضی دانشجویی انجمن ریاضی سال جاری در دانشگاه صنعتی شریف از این قبیل‌اند.

امیدمان آن است که دانشگاه شیراز هم‌چنان در ادامه برگزاری کنفرانس‌ها و سمینارهای ریاضی فعال بوده و به وعده‌های خود و مسؤولان پیشین خود وفادار باشد، در غیراین صورت ممکن است این عمل به صورت سنت دربیاید.

سیدعبدالله محمودیان

رئیس انجمن ریاضی ایران

محمد خدابخشی در سال ۱۳۵۰ در شهرستان الیگودرز متولد شد. در سال ۱۳۶۹ در دانشگاه اصفهان پذیرفته شد و در سال ۱۳۷۴ رشته ریاضی کاربرد در کامپیوتر از دانشگاه اصفهان فارغ‌التحصیل شد. وی درجه کارشناسی ارشد خود را در رشته ریاضی کاربردی در سال ۱۳۷۷ از دانشگاه تربیت معلم تهران اخذ نمود و در بهمن ۱۳۷۷ دوره دکتری خود را تحت راهنمایی آقای دکتر غلامرضا جهان‌شاهلو در دانشگاه تربیت معلم تهران آغاز نمود. محمد خدابخشی از آبان ۱۳۸۱ به مدت ۹ ماه برای یک دوره تحقیقاتی به دانشگاه مک گیل کانادا اعزام شد. ایشان در آذرماه ۱۳۸۲ از رساله دکتری خود تحت عنوان

New input & output orientation models
in DEA-Analysis and Applications

دفاع کرد. مقالات زیر از رساله ایشان استخراج شده است:

1. The equivalence of some concepts in DEA, for Fast Journal of Theoretical Statistics, 7(2002), no. 2, 129-142.
2. Using input -output orientation model for determining most productive scale size in DEA, Applied Mathematics and Computation 146(2003), 849-855.
3. Suitable Combination of inputs for improving output in DEA with determining input Congestion - Considering textile industry of China, Applied Mathematics and Computation, 151(2004), 263-273.
4. Determining assurance internal for non-Archimedean element in the improving outputs model in DEA, Applied Mathematics and Computation, 151(2004), 501-506.

تهیه خبر: دکتر علیرضا جمالی

تحریم علمی - مشکلات مالی

آقای دکتر منصوری

معاون محترم پژوهشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

با عرض سلام و احترام، در پاسخ به نامه شماره ۳/۲۴۵۳ مورخ ۷/۶/۸۳ جنابعالی، در خصوص تحریم علمی ایران، به اطلاع می‌رساند که انجمن ریاضی ایران یکی از اعضای اتحادیه بین‌المللی ریاضیدانان (IMU) می‌باشد که جهت پرداخت عضویت دوسالانه اخیراً مبلغ ۵۲۸۰ فرانک سوئیس به بانک (BNC Bank) واقع در کشور سوئیس از طریق بانک تجارت شعبه ارزی طالقانی را

پاسخ به سردبیر فرهنگ و اندیشه ریاضی

با عرض سلام، بازگشت به نامه شماره ۳۰۸/ف مورخ ۸۲/۱۲/۲۳ سردبیر محترم فرهنگ و اندیشه ریاضی که در خبرنامه ۹۹ انجمن ریاضی درج شده است به استحضار می‌رساند:

۱- نامه اینجانب در مورد کنفرانس‌های ریاضی و نشریات ادواری از موضع بازرس انجمن نبود، بلکه آن را به‌عنوان عضوی از انجمن ریاضی ایران نوشته بودم. همان‌طور که در آن نامه نیز نوشته بودم بنده به نوبه خودم به‌عنوان عضوی از انجمن از صمیم قلب از همه دست‌اندرکاران انجمن ریاضی ایران، چه در سمت شورای اجرایی و چه عزیزی که با قبول عضویت یا سردبیری هیأت تحریریه نشریات انجمن و یا سایر بخش‌ها، بدون چشمداشت و صادقانه به این نهاد علمی خدمت می‌کنند تشکر می‌کنم و برای همه این بزرگواران توفیق الهی مسئلت دارم.

۲- البته بررسی کلیه مسائل مالی و غیرمالی مطابق ماده ۲۱ اساسنامه از وظایف بازرس است. و بازرس موظف است که اگر موردی خلاف اساسنامه مشاهده کرد آن را به شورای عمومی گزارش دهد، اما همان‌طور که ذکر شد نامه فوق‌الذکر و پیشنهادات ارائه شده از این موضع نبوده است.

۳- با وجود همه تلاش‌ها و فعالیت‌ها، باز هم ممکن است در انجام کارها، حداقل در ارتقاء سطح فعالیت‌ها، کاستی‌هایی به وجود آید. فکر می‌کنم تذکر این کاستی‌ها و وظیفه دوستداران انجمن است و آلا برای افراد غیر و بی‌تفاوت به انجمن این فعالیت‌ها موضوعیت ندارد و در مقابل آن‌ها عکس‌العمل نشان نمی‌دهند. لذا برادران بزرگوار در شورای اجرایی یا هیأت تحریریه نشریات بهتر است از این گونه اظهار نظرها استقبال نمایند، حتی اگر مفید نباشند.

۴- اگر بنده تا به حال نتوانسته‌ام یک مقاله توصیفی برای فرهنگ و اندیشه ریاضی تهیه کنم دلایل متعددی که عدم توانایی ممکن است یکی از این دلایل باشد. اما این باعث نمی‌شود که نتوانم از خواندن مقالات خوب و ارزنده همکاران و دوستان دانشمند خود لذت ببرم و از آن‌ها استفاده کنم. امیدوارم این بهره‌رسانی از سوی عزیزی که توانایی، وقت و حوصله این کار را دارند همواره ادامه داشته باشد و هر روز افزون‌تر گردد.

۵- فرهنگ و اندیشه ریاضی از بدو انتشار قرار بود حداقل سالی دو شماره منتشر شود. اما در بسیاری از سال‌ها فقط یک شماره منتشر شده و در بعضی از سال‌ها اصلاً منتشر نشده است. آیا شوراها و هیأت‌های تحریریه وقت نمی‌بایست تمهیداتی فراهم می‌آورند تا این وضعیت پیش نیاید؟ البته روند انتشار مرتب نشریه در دهه دوم انتشار آن بهتر از دهه اول بوده است. آرزو می‌کنم این وضعیت بازم بهتر شود و این نشریه حداقل به صورت فصلی، هر سال چهار شماره منتشر شود.

پرداخت نمود. متأسفانه پس از مدتی، بانک تجارت طی نامه‌ای به انجمن اعلام کرد که بانک کارگزار در سوئیس، درخواست نموده که به علت مشکلات پیش آمده بین ایران و آمریکا ممکن است پول حواله شده، بلوکه شود در صورتی که انجمن مسؤلیت این امر را می‌پذیرد، اعلام نماید تا اقدامات بعدی صورت گیرد. انجمن ریاضی ایران نیز به دلیل اهمیت ادامه عضویت ایران در اتحادیه بین‌المللی ریاضیدانان، طی نامه‌ای به بانک تجارت اعلام نمود که مسؤلیت کامل مفاد نامه فوق را می‌پذیرد. نهایتاً پس از گذشت چند روز مجدداً جواب تلکس ارسالی از سوی بانک تجارت به بانک کارگزار در سوئیس به دست ما رسید که بانک کارگزار اعلام کرده بود علیرغم پذیرفتن مسؤلیت موارد خواسته شده، این بانک از ارسال حواله فوق به بانک آمریکا معذور است و مبلغ فوق را به ایران برگشت دادند.

همان‌گونه که ملاحظه می‌فرمایید متأسفانه به دلیل تحریم علمی ایران، امکان پرداخت حق عضویت ایران در یک اتحادیه جهانی امکان‌پذیر نیست. (به دلیل این که صرفاً بانک، مربوط به یک بانک آمریکایی است). لذا خواهشمند است ضمن انعکاس مورد فوق، به هر نحو که خود صلاح می‌دانید اقدام فرمایید.

سیدعباداله محمودیان

رئیس انجمن ریاضی ایران

دعوت به همکاری با نشریات انجمن ریاضی

انجمن ریاضی ایران از کسانی که مایل به همکاری در زمینه ویرایش نشریات «گزارش»، «خبرنامه» و «فرهنگ و اندیشه ریاضی» هستند، دعوت به عمل می‌آورد تا در این خصوص آمادگی خود را به دفتر انجمن ریاضی ایران اعلام نمایند.

لازم به ذکر است که «گزارش» چهار شماره در سال و هر شماره چهار صفحه است، «خبرنامه» چهار شماره در سال و هر شماره حدود ۴۰ صفحه است و «فرهنگ و اندیشه ریاضی» نشریه‌ای است که دو شماره در سال و هر شماره حدود ۶۴ الی ۸۰ صفحه منتشر می‌شود. همکاری ویراستاران با این سه نشریه به صورت افتخاری است.

خواهشمند است مشخصات خود به همراه تجارب کاری را به نشانی دبیرخانه انجمن ریاضی ایران خیابان کریم‌خان زند - داخل بوستان ریاضیات - صندوق پستی:

۴۱۸ - ۱۳۱۴۵

تلفن و دورنگار: ۸۸۰۷۷۷۵، ۸۸۰۷۷۹۵، ۸۸۰۸۸۵۵

ارسال نمایید.

دیدگاه

مطالب و مقاله‌های این ستون، صرفاً دیدگاه نویسندگان است و لزوماً مورد تأیید انجمن ریاضی ایران نیست.

کنفرانس‌های آموزش ریاضی: گذشته، حال و آینده

در سال‌های ۱۳۴۹ و ۱۳۵۰، به همت اعضای علاقه‌مند جامعه ریاضی، به ترتیب اولین و دومین کنفرانس ریاضی ایران در دانشگاه‌های شیراز و صنعتی شریف برگزار شدند. گزارش‌های میزگردهای این دو کنفرانس نشان می‌دهد که آموزش ریاضی، یکی از مسائل محوری این دو کنفرانس بوده است. به‌خصوص در کنفرانس دوم، میزگردهایی با حضور چهره‌های سرشناس ریاضی ایران و جهان در آن زمان، از جمله پروفیسور هشترودی و پروفیسور فاطمی از ایران، دیودونه از فرانسه، سوپولف از شوروی سابق و مک کارتی از آمریکا درباره برنامه درسی ریاضی دوره دبیرستان برگزار شد. شواهد تاریخی نشان می‌دهند که این میزگردها، نقش عمده‌ای در تغییر برنامه درسی ریاضی ایران در آن زمان ایفا کرده‌اند [۱].

پس از اعلام موجودیت انجمن ریاضی ایران در سال ۱۳۵۰، مسؤلیت برگزاری کنفرانس‌های ریاضی کشور، به‌عهده انجمن ریاضی گذاشته شد. به دنبال استمرار کنفرانس‌های ریاضی، نیاز به طرح مسائل موجود پیرامون تدریس و یادگیری ریاضی بیشتر و بیشتر احساس شد. به گفته رجالی (۱۳۷۵)، فعالیت‌های گوناگون در زمینه آموزش ریاضی، از جمله دهمین کنفرانس ریاضی کشور در دانشگاه تربیت معلم تهران، کنفرانس دبیران ریاضی کرمان، سمینار آموزش ریاضی دانشگاه تهران، کارگاه‌های آموزش ریاضی در کنار کنفرانس‌های سالانه ریاضی کشور، سمینار یک روزه حساب دیفرانسیل و انتگرال دانشگاه صنعتی شریف، ... جشنواره ریاضی دانشگاه تهران و ... [۲]

به‌عنوان یک اقدام مثبت و سازنده، مورد استقبال جامعه ریاضی قرار گرفت. به گفته گویا (۱۳۷۶)، «این نیازها، فکر برگزاری کنفرانس‌های سالانه آموزش ریاضی را در دست‌اندرکاران آموزش ریاضی در وزارت آموزش و پرورش و انجمن ریاضی ایران بیشتر تقویت کرد. بالاخره «شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران» در جلسه مورخ ۷۳/۹/۱۶ موضوع برگزاری کنفرانس آموزش ریاضی را مورد بحث قرار داد. شورا با توجه به نیازهای اساسی نظام آموزشی ریاضی کشورمان در سطوح مختلف، و تأثیر غیر قابل انکار روش‌های علمی آموزش ریاضی در ارتقای فرهنگ ریاضی در سطوح مختلف و اهمیت شناخت و بررسی مسائل و مشکلات آموزش ریاضی در این سطوح، لزوم برگزاری کنفرانس‌های آموزش ریاضی را تصویب کرد».

به دنبال این مصوبه، در جلسه افتتاحیه بیست و ششمین کنفرانس ریاضی کشور در فروردین ۱۳۷۴ که در دانشگاه شهید باهنر کرمان برگزار شد، آقای دکتر محمدعلی نجفی وزیر آموزش

۶. اما از لحاظ محتوا، باید عرض کنم که بنده همه شماره‌های نشریه را موضوع به موضوع بررسی کرده‌ام. مرور مجدد شماره‌های سال ۷۰ به بعد به وضوح نشان می‌دهد که گرایش مطالب آن به سوی تخصصی‌تر شدن، یک ادعا نیست بلکه یک واقعیت است. فکر نمی‌کنم در مفاد ماده‌های ۲ و ۳ آیین‌نامه فرهنگ و اندیشه ریاضی که هدف آن را معرفی جنبه‌های عام علوم ریاضی که قابل استفاده برای دانشجویان، دبیران و اعضای هیأت علمی باشد قرار داده است، اختلاف‌نظر داشته باشیم. پس بهتر است بار دیگر عناوین و محتوای مطالب درج شده در شماره‌های اخیر مجله را مرور کنیم تا معلوم شود چند درصد مطالب این شماره‌ها موضوع عام و چند درصد آن تخصصی است. اعضای محترم شورای اجرایی بهتر می‌توانند در این مورد قضاوت نمایند. صد البته اگر وضعیت موجود مطابق اهداف مجله تشخیص داده شود برای بنده نیز قابل قبول خواهد بود، خوب دیگر، دیدگاه‌ها متفاوت است.

۷. شورای محترم اجرایی بهتر است، در کنار مسائل روزمره، همواره در جهت ارتقاء سطح انجمن برنامه‌ریزی نماید. یکی از موارد بسیار روشن در ارتقاء کیفی انجمن به ارتقاء کیفی و کمی نشریات ادواری آن است. انشاءالله با همفکری اعضای محترم هیأت‌های تحریریه نشریات ادواری یک برنامه کاری نشریه تنظیم گردد و سعی شود با رفع مشکلات مالی و پرسنلی این برنامه به مورد اجرا گذاشته شود.

آرزوی اینجانب و هر عضو انجمن ریاضی ایران سربلندی انجمن و پیشرفت روزافزون آن است.

حسین سیفلو
دانشگاه تبریز

پیام تسلیت

خبر درگذشت استاد فقید دکتر علی‌نقی وحدتی استاد بازنشسته دانشگاه تهران که از نسل اول اساتید ریاضی دانشگاه‌های کشور بودند در جلسه شورای اجرایی مورخ ۸۳/۶/۲۶ موجب تأثر و تألم شدید اعضای شورا گردید.

شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران، بدین وسیله فقدان ایشان را به خانواده محترم و جامعه ریاضی ایران به‌ویژه به دانشگاه تهران تسلیت می‌گوید.

شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران

مقدم (۱۳۷۷)، «کمیته علمی با تشکیل متجاوز از ۱۵ جلسه، مقدمات علمی این کنفرانس را فراهم نمود و از تعداد ۱۲۰ مقاله رسیده به این کمیته، تعداد ۵۳ مقاله جهت سخنرانی‌های عمومی، ۴۰ دقیقه‌ای و ۲۰ دقیقه‌ای پذیرفته شده‌اند. هم‌چنین، تعداد ۹ مقاله جهت ارائه پوستر، پذیرش دریافت نموده‌اند» [۳].

در این کنفرانس، دکتر کاتلین هارت از دانشگاه ناتینگهام انگلستان مدعو خارجی کنفرانس بود و در مورد برنامه درسی ریاضیات مدرسه‌ای در انگلستان و برنامه درسی ملی آن کشور، سخنرانی نمود. هم‌چنین، دکتر کارمن باتانرو از دانشگاه گرانادای اسپانیا که به دعوت کمیته علمی چهارمین کنفرانس آمار که در دانشگاه شهید بهشتی برگزار شد، به ایران سفر کرده بود، مدعو سومین کنفرانس آموزش ریاضی ایران نیز شد و راجعه ویژگی‌های برنامه درسی آمار در آموزش مدرسه‌ای سخنرانی کرد.

پس از آن، قرار شد که چهارمین کنفرانس آموزش ریاضی ایران، در شهریور ۱۳۷۸ در شیراز برگزار شود. برنامه‌ریزی‌های علمی و اجرائی برای برگزاری کنفرانس در شیراز، از مهر ۱۳۷۷ شروع شد، و دوستان شیرازی، با دادن اطمینان از این که کارها طبق برنامه پیش می‌رود، جلسات علمی و اجرائی را تشکیل می‌دادند. با تمام این فعالیت‌ها، متأسفانه در دومین همایش ملی سال جهانی ریاضیات که در ۲۶ فروردین ۱۳۷۸ در اصفهان تشکیل شد، آگاهی یافتیم که تقریباً برگزاری کنفرانس در شیراز ناممکن است و علت آن، مشکلات اجرائی - هم از نظر فضا و هم از نظر بودجه - در آن شهر عنوان شد. رایزنی‌های مختلفی انجام شد تا اگر کمترین احتمالی برای وقوع این فعالیت علمی در شیراز وجود دارد، با همکاری تمام واحدهای مربوطه، این احتمال به قطعیت تبدیل شود. با وجود تمام این تلاش‌ها و همکاری‌ها، گویا (۱۳۷۸)، یادآور می‌شود که مجموعه عوامل و ترکیب آن‌ها، چنین امکانی را ایجاد نکرد و اواخر بهار ۱۳۷۸، عدم برگزاری کنفرانس در شیراز قطعی شد. اواخر تابستان با تلاش‌های همگی و به خصوص رئیس انجمن ریاضی ایران آقای دکتر مهدی بهزاد، فکر برگزاری چهارمین کنفرانس در تهران مطرح و تقویت شد. به دنبال آن، رایزنی‌های قابل توجهی از طرف انجمن ریاضی ایران با معاونت برنامه‌ریزی نیروی انسانی وزارت آموزش و پرورش صورت گرفت و بالاخره در اواخر شهریور، برگزاری چهارمین کنفرانس آموزش ریاضی ایران در تهران، قطعی شد. همان‌طور که گویا (۱۳۷۸)، ذکر کرده است، علت اصلی پافشاری در برگزاری کنفرانس دو چیز بود:

(۱) اگر چه کنفرانس‌های سالانه آموزش ریاضی مراحل طفولیت خود را می‌گذرانند، با این حال، طی سه سال گذشته، تأثیرات آن‌ها بر ارتقای سطح آگاهی جامعه ریاضی انکارناپذیر بوده است و پرسش‌های مکرر معلمان محترم راجع به کنفرانس، و تقاضا برای شرکت در آن، گواهی بر این مدعاست.

(۲) ... طبیعی بود کنفرانسی که در آستانه سال ۲۰۰۰ قرار بود برگزار شود، موقوف به آینده نگردد. با همین منطبق پافشاری‌ها و تلاش‌ها ادامه یافت تا بالاخره برگزاری «چهارمین کنفرانس آموزش ریاضی ایران، از ۱۳ تا ۱۵ بهمن ۱۳۷۸ در تهران

و پرورش وقت، بر لزوم برپایی کنفرانس‌های آموزش ریاضی با مشارکت انجمن ریاضی ایران تأکید نمود.

نخستین کنفرانس آموزش ریاضی ایران ۶ تا ۸ شهریور ۱۳۷۵ اصفهان

به دعوت آقای دکتر محمد سپهری‌راد معاونت نیروی انسانی و برنامه‌ریزی وزارت آموزش و پرورش وقت، در تاریخ ۷۴/۳/۹، جلسه‌ای در دفتر ایشان تشکیل گردید که دبیر وقت انجمن ریاضی ایران آقای دکتر زارع نهندی نیز حضور داشت، در آن جلسه قرار شد اولین کنفرانس آموزش ریاضی ایران در تابستان ۱۳۷۵ به دلیل امکانات بالای اجرائی در شهر اصفهان برگزار گردد. آقای دکتر علی رجالی از دانشگاه صنعتی اصفهان نیز به دلیل سابقه همکاری‌های طولانی با دبیران ریاضی و علاقه‌مندی به آموزش ریاضی، به‌عنوان دبیر کمیته علمی اولین کنفرانس آموزش ریاضی ایران انتخاب شدند. در نتیجه، اولین کنفرانس ... آموزش ریاضی ایران از ۶ تا ۸ شهریور ۱۳۷۵ در مرکز آموزش عالی فنی شهید مهاجر اصفهان برگزار شد [۱] در این کنفرانس، ۵۱ مقاله و ۱۵ پوستر پذیرفته شدند. هم‌چنین، دکتر توماس ال. شرودر از دانشگاه ایالتی نیویورک در بوفالو و دکتر بیان هوخندایک از دانشگاه اوترخت هلند، به‌عنوان مدعوین خارجی در این کنفرانس، شرکت کردند. از این گذشته، در این کنفرانس، میزگردی با عنوان آموزش هندسه مدرسه‌ای در ایران، برگزار شد و شرح آن در گزارش نهایی اولین کنفرانس، به چاپ رسید.

دومین کنفرانس آموزش ریاضی ایران ۱ تا ۳ شهریور ۱۳۷۶ کرمانشاه

برگزاری نخستین کنفرانس آموزش ریاضی ایران در اصفهان، روح تازه‌ای در کالبد نیمه‌جان آموزش ریاضی کشور دمید، و به دنبال آن، دومین کنفرانس آموزش ریاضی ایران از ۱ تا ۳ شهریور ۱۳۷۶، در شهر کرمانشاه برگزار شد.

در این کنفرانس، از مجموع ۱۲۰ مقاله دریافت شده، ۱۶ مقاله به صورت سخنرانی‌های ۴۰ دقیقه‌ای، ۳۰ مقاله به صورت سخنرانی‌های ۲۰ دقیقه‌ای، ۴ مقاله به صورت پوستر با چکیده و ۲۷ مقاله به صورت پوستر بدون چکیده، پذیرفته شدند.

در این کنفرانس، پروفیسور آلن بی‌شاپ از دانشگاه موناخ استرالیا و دکتر یودار یا محمد یوسف از دانشگاه تکنولوژی مالزی، مدعو این کنفرانس بودند. دکتر زلیخا اسماعیل و منیره غزالی نیز با هزینه شخصی، از مالزی به ایران آمدند و با ارائه مقاله، در کنفرانس شرکت کردند و طی اقامت خود در کرمانشاه، مهمان اداره کل آموزش و پرورش استان کرمانشاه بودند.

سومین کنفرانس آموزش ریاضی ایران ۴ تا ۶ شهریور ۱۳۷۷ کرمان

با توجه به استقبال بی‌نظیر معلمان ریاضی و جامعه ریاضی از این کنفرانس‌ها، سومین کنفرانس آموزش ریاضی ایران از ۴ تا ۶ شهریور ۱۳۷۷، توسط اداره کل آموزش و پرورش استان کرمان، و با نظارت علمی انجمن ریاضی ایران، برگزار شد. به گفته محسنی

قطعی شد.» [۴]

چهارمین کنفرانس آموزش ریاضی ایران ۱۳ تا ۱۵ بهمن ۱۳۷۸ تهران

و چهارمین کنفرانس آموزش ریاضی ایران از ۱۳ تا ۱۵ بهمن ۱۳۷۸، در تهران برگزار شد. گویا (۱۳۷۹) به اختصار، به ویژگی‌های این کنفرانس پرداخته است:

(۱) این کنفرانس با شروع سال جهانی ریاضیات ۲۰۰۰ قرین بود. جامعه آموزش ریاضی این تقارن را به فال نیک گرفت و برگزاری با شکوه «چهارمین کنفرانس آموزش ریاضی ایران» با بیش از ۱۵۰۰ شرکت کننده، خاطره آن را ماندگار کرد.

(۲) این کنفرانس نشان داد که جامعه ریاضی ایران به دلایل موجهی برای حمایت از کنفرانس‌های آموزش ریاضی رسیده است و مشارکت معلمان ریاضی و ریاضیدان‌ها در این کنفرانس، بازتاب چنین باوری بود.

(۳) تأثیر انکارناپذیر کنفرانس‌های قبلی آموزش ریاضی بر ارتقای سطح آگاهی جامعه ریاضی، بیشترین انگیزه را برای برگزاری هرچه پربرابرتر چهارمین کنفرانس ایجاد کرده بود. این تأثیرات، هم مسؤلیت بیشتری را برای کمیته‌های علمی و اجرایی ایجاد کرد و هم عزم آن‌ها را برای تلاش بیشتر در جهت افزایش کیفیت علمی و آموزشی کنفرانس جزم‌تر کرد.

(۴) در نتیجه مشارکت‌ها و هم‌اندیشی‌های افراد مؤثر جامعه ریاضی و آموزش ریاضی در ستاد ملی سال جهانی ریاضیات، بر تداوم کنفرانس‌های سالانه آموزش ریاضی در جهت تحقق هدف‌های سال جهانی ریاضیات تأکید شد و چهارمین کنفرانس، از حمایت‌های متنوع مادی و معنوی این ستاد برخوردار شد.

(۵) میزان مشارکت معلمان در فعالیت‌های علمی افزایش چشمگیری داشت. تعداد ۱۴۰ مقاله پژوهشی ارسال شده به کمیته علمی مؤید این ادعاست. نقطه عطف این کنفرانس، تمایل زیاد معلمان به تغییر از شرکت کننده منفعل به شرکت کننده فعال و صاحب اثر بود.

(۶) مقاله‌های ارسالی بیشتر از گذشته به سمت تحقیقات آموزش ریاضی میل کرده بودند. این نکته بیانگر این واقعیت است که کنفرانس‌های آموزش ریاضی قبلی توانسته بودند در ایجاد بینش آموزش ریاضی، معرفی مسایل تحقیقاتی آموزش ریاضی و تمایز آن‌ها با مسایل تحقیقاتی ریاضی موفقیت‌های نسبی به دست آورند.

(۷) موضوع‌های پژوهشی بسیاری از مقاله‌ها، برگرفته از تدریس واقعی ریاضی در کلاس درس بود. تحقق انتظار دو دهه اخیر از «معلم به عنوان محقق» و ضرورت مشارکت معلمان در این کنفرانس، احساس می‌شد. چندین «تحقیق عمل» انجام شده به معنی تحقیق راجع به عمل تدریس کلاسی توسط معلم همان کلاس یا با مشارکت ایشان و به منظور بهبود عمل تدریس و ارائه آن‌ها در چهارمین کنفرانس، نشان داد که پیش

از ایجاد هیاهو و هیجان برای پژوهنده کردن معلمان، این فرصت‌ها، بیشترین انگیزه و اثر بخشی را باعث خواهند شد.

(۸) از تعداد ۱۴۰ مقاله ارائه شده به کنفرانس ۷۱ مقاله به صورت سخنرانی‌های ۴۰ و ۲۰ دقیقه‌ای پذیرفته شد. هم‌چنین، در این کنفرانس، پروفیسور توماس رامبرگ از دانشگاه ویسکانسین، مدعو خارجی بود. ایشان صاحب تألیفات متعدد است و سال‌ها، رئیس کمیته‌های مختلف شورای ملی معلمان ریاضی آمریکا و کانادا (NCTM) بوده است و در تدوین استانداردهای برنامه درسی و ارزشیابی آینده نقش کلیدی داشته است.

چهارمین کنفرانس آموزش ریاضی، اوج یک جریان طبیعی رشد و اعتلای کنفرانس‌های آموزشی در ایران بود. یکی از دستاوردهای مهم این جریان طبیعی، توجه خاص به ویژگی‌های معلم ریاضی و ضرورت انجام کارهای پژوهشی در حوزه آموزش معلمان ریاضی بود که جا دارد با تفصیل بیشتری، به آن پرداخته شود. سپس به برگزاری کنفرانس‌های بعدی اشاره می‌شود.

ویژگی‌های معلم ریاضی

یک معلم خوب ریاضی دارای چه خصوصیات است؟ پاسخ به این پرسش، ما را با دو دیدگاه متضاد روبرو می‌کند: در یک دیدگاه، معلم خوب ریاضی معلمی است که دانش موضوعی ریاضی را خوب می‌داند و به همین سبب، تکیه اصلی آموزش‌های قبل و ضمن خدمت معلمان ریاضی که مسؤلیت توسعه حرفه‌ای معلمان را به عهده دارد، دانش افزایشی موضوعی و روش تدریس معلم مدار و موضوع مدار است. با این دیدگاه، که بر اساس روان‌شناسی رفتاری شکل گرفته است، وظیفه معلم انتقال دانش موضوعی به دانش آموز است. بنابراین، معلم ریاضی خوب، علاوه بر داشتن دانش موضوعی ریاضی، به قدرت بیان و سخنرانی برای «القاء» مطالب به دانش‌آموزان، نیاز دارد و از این توانایی‌ها، به عنوان معیاری برای «خوب» بودن معلم، استفاده می‌شود و «خوب» و «توانا» بودن را به سادگی، قابل اندازه‌گیری می‌کند. در نتیجه، طبیعی است که با چنین دیدگاهی، استاد ریاضی دانشگاه که از قدرت بیان خوبی نیز برخوردار باشد، در رأس این رده بندی قرار می‌گیرد.

دیدگاه مقابل رفتاری، ساخت و سازگرایی است که موضوع تدریس را، یک فرایند پیچیده و غیر مکانیکی می‌داند و دانش آموز را سازنده دانش ریاضی خود می‌شناسد که وظیفه معلم، مدیریت این یادگیری و تسهیل این ساخت و ساز است. بنابراین، فرایند معلم خوب شدن، نیاز به دانش ویژه‌ای دارد که دانش حرفه‌ای معلمان ریاضی، نامیده شده است. کسب این دانش برای معلمان ابتدایی سخت‌تر است زیرا که فرایند یادگیری و تدریس ریاضی در دوره ابتدایی، پیچیده‌تر است. به طور مثال، معلم دبستان، بایستی به تدریس و یاددهی هم ریاضی و هم سایر درس‌های متنوع و متعدد، بپردازد. لذا ایجاد توانایی‌های حرفه‌ای در او، به گونه‌ای که به شناخت بهتر دانش آموز و چگونگی یادگیری ریاضی وی بپردازد، یک فرایند پیچیده و سخت است. به تدریج که دانش آموز به دوره

تدریس فعال، پویا و خلاق است. طبیعی است که با چنین نگاهی به معلم و وظایف او، تحقیق معلمان در راستای بهبود و ارتقای این تدریس است. اما دیدگاهی که بر دانش موضوعی به عنوان اصلی‌ترین ویژگی معلم ریاضی خوب تکیه دارد، ارتقای او را شبیه یک استاد ریاضی دانشگاه شدن، می‌داند. بنابراین، در این دیدگاه، معلمان ریاضی سعی می‌کنند مطالب پیشرفته ریاضی را که عمدتاً مطالب بدیهی و ابتدایی ریاضیات دانشگاهی هستند، در کلاس درس خود مطرح کنند و در کنفرانس‌های آموزشی نیز، ارائه دهند. این‌ها، سعی می‌کنند وظایف استاد ریاضی دانشگاه را انجام دهند تا به اوج ارتقای خود برسند.

اما دیدگاه دوم، برتری و توان معلم ریاضی مدرسه‌ای را در تدریس خلاق و میزان دانش حرفه‌ایش می‌داند و تحقیقات آموزشی او را متأثر از عمل تدریس کلاس وی می‌داند. یعنی، سؤال اصلی پژوهشی معلم ریاضی در این دیدگاه، دغدغه‌های تدریس و یادگیری ریاضی است. در حالی که در دیدگاه اول، سؤال اصلی پژوهشی تولید ریاضی است. با توجه به تفاوت‌های این دو دیدگاه، بررسی دستاوردهای کنفرانس‌های اول تا چهارم آموزش ریاضی، نشان می‌دهد که دیدگاه دوم، به تدریج بر دیدگاه اول غلبه پیدا کرد و شاهد این ادعا، مقاله‌های ارائه شده در این چهار کنفرانس است که به مرور، از دیدگاه اول یعنی تکیه مقالات بر دانش موضوعی ریاضی، به سمت دیدگاه دوم یعنی تولید دانش حرفه‌ای معلمی، در حرکت بود و در کنفرانس چهارم، این حرکت به نقطه اوج خویش رسید. برای نمونه، بیشتر مقاله‌های پذیرفته شده متعلق به معلمان ریاضی، و موضوع‌های تحقیقی اکثر آن‌ها، چگونگی اعتلای دانش حرفه‌ای معلمان ریاضی، با استفاده از تجربه کلاس درس ریاضی بود. کنفرانس‌های آموزش ریاضی توانسته بودند که توانایی‌های ویژه معلمی را بارز کرده و این گهرهای نهفته در بطن جامعه آموزشی را شکوفا کنند. مطالعه فعالیت‌های انجمن‌های معلمان ریاضی در دنیا هم نشان می‌دهد که اغلب آن‌ها، دیدگاه دوم را اخذ کرده‌اند و در واقع، انجمن آموزش ریاضی یا انجمن حرفه‌ای آموزشگران ریاضی هستند و به عنوان نمونه، می‌توان به اهداف و سیاست‌ها و فعالیت‌های شورای ملی معلمان ریاضی در آمریکا و کانادا (NCTM)، توجه کرد: «رسالت شورای ملی معلمان ریاضی، ایجاد نظارت و رهبری در ارتقای تدریس و یادگیری ریاضیات است به نحوی که هر دانش آموز، از یک آموزش ریاضی بر اساس استانداردهای منصفانه برخوردار شود و هر معلم ریاضی، از فرصت ارتقای حرفه‌ای بهره‌مند گردد» [۶].

در واقع، همانطور که یکی از هدف‌های اصلی انجمن‌های ریاضی، توسعه و تولید و اشاعه ریاضی در جهان است، انجمن‌های آموزش ریاضی نیز توسعه و تولید و اشاعه آموزش ریاضی را جزو هدف‌های اصلی خود به حساب می‌آورند. در حقیقت، این دو نوع انجمن‌ها به جای رقابت با یکدیگر، مکمل هم هستند زیرا هر کدام دو رشته مختلف را نمایندگی می‌کنند و هدف‌هایشان با هم متفاوت است.

راهنمایی می‌رسد، معلم به تدریس ریاضی به صورت یک تخصص می‌پردازد. ولی به دلیل سن کم دانش آموزان و بحران‌های دوران عبور از طفولیت و کودکی و ورود به دنیای نوجوانی، مدیریت یادگیری آن‌ها بسیار پیچیده است و شرایط بلوغ و دوران انتقال، بر یادگیری ریاضی آن‌ها تأثیرگذار است. اما انتظار می‌رود که تدریس در دوره متوسطه، آسانتر شود، همچنان که در مقایسه با دوره‌های تحصیلات تکمیلی، درس ریاضی عمومی در سال اول دانشگاه، از لحاظ آموزشی، پیچیده‌ترین، نوع تدریس است - به شرط اینکه این پیچیدگی دیده شود. علت این امر آن است که در دوره‌های بالاتر، حرف اصلی را دانش موضوعی می‌زند. پس وظایف معلم ریاضی در دوره‌های گوناگون، با هم فرق دارند، و به همین دلیل، معلم در دوره‌های مختلف، نیازمند قابلیت‌های متفاوت است. یعنی می‌توان گفت در دوره‌های مختلف تحصیلی، با مشاغل گوناگون مواجه هستیم. مثلاً تحقیق در دانش موضوعی، بخش عمده‌ای از کار و وظیفه استاد دانشگاه است و بقای حرفه‌ای او، درگرو چاپ مقاله‌های تحقیقی موضوعی ریاضی و نوآوری در این بخش و توسعه مرزهای دانش موضوعی، و تولید ریاضی است. با این حال، تحقیق در دانش موضوعی، به طور مستقیم بر عمل تدریس استاد ریاضی دانشگاه، اثر ندارد. زیرا به دلیل سراسر بودن فرایند تدریس در دانشگاه، تحقیق و تدریس دو فرایند نسبتاً مستقل به حساب می‌آیند. به همین دلیل، در تمام دنیا، برای بررسی صلاحیت علمی یک استاد ریاضی، به دو بعد تدریس به معنای تنوع و جامعیت دروسی که می‌تواند تدریس کند و تحقیق یعنی تعداد و کیفیت مقاله‌های موضوعی که چاپ کرده است، توجه می‌شود.

یکی از مشکلاتی که دیدگاه رفتاری و تکیه افراطی بر دانش افزایی موضوعی ریاضی معلمان دوره‌های آموزش عمومی به وجود آورده است، این است که معلمان این دوره‌ها، با افزایش دانش ریاضی خود، تمایل به تدریس در دوره بعدی و به اصطلاح، ارتقای شغلی را دارند. مثلاً بعضی از معلمان ابتدایی علاقه‌مند هستند که با کسب مدرک بالاتر، تبدیل به معلم راهنمایی شوند و به همین ترتیب، در عده‌ای از معلمان راهنمایی این علاقه وجود دارد، که با اتمام دوره کارشناسی ریاضی، بتوانند معلم دوره متوسطه شوند. در این دیدگاه، ارتقای معلم به نوعی با تغییر دوره‌های تدریسی آن‌ها مترادف می‌شود و متأسفانه، برنامه‌های درسی موجود دوره کارشناسی ناپیوسته ریاضی نیز، این دیدگاه را تشدید می‌کند. در حالی که معلم ریاضی خوب بودن، به عوامل بسیار دیگری نیز بستگی دارد. خوشبختانه در دو دهه اخیر، حوزه تحقیقی آموزش معلمان ریاضی، بسیار فعال شده است و دستاوردهای پژوهشی آن، بر شناخت بهتر ویژگی‌های معلم ریاضی خوب بودن کمک شایانی می‌کند. لازم به ذکر است که چگونگی ایجاد قابلیت‌های گوناگون در یک فرد برای تبدیل کردن او به یک معلم خوب ریاضی، خود نیازمند پژوهش‌های جدی است.

تفاوت تحقیق معلمان با تحقیقات دانشگاهی

به عقیده نگارنده وظیفه اصلی معلم، بهبود فرایند یاددهی - یادگیری و کمک به یادگیری ریاضی دانش آموزان از طریق یک

این کنفرانس وجود داشت، نماینده‌های دائمی خود را به کنفرانس معرفی نماید. پس از شرکت نمایندگان انجمن ریاضی در کمیته علمی کنفرانس، نمایندگان انجمن ریاضی و رئیس انجمن ریاضی، به این نتیجه رسیدند که امکان مشارکت در کنفرانس مقدور است. و به این دلیل، به طور رسمی در جلسات کمیته علمی کنفرانس، شرکت نمودند. وقت کم و بسیار محدود، و تداخل زمان برگزاری این کنفرانس با کنفرانس آمار، کار برنامه‌ریزی را مشکل کرده بود. با این حال، در کمیته علمی که متشکل از دبیران ریاضی و اسنادان دانشگاه بود، فرصت مناسبی برای تعامل بین دو گروه معلمان و دانشجویان، ایجاد کرد. زحمت همگی و روحیه مشارکت و احترام متقابل برگزارکنندگان سنندجی، باعث پیشرفت در امور شد. در این کنفرانس شش سخنرانی عمومی ارائه گردید. از حدود ۲۲۰۰ متقاضی شرکت در این کنفرانس و بیش از ۲۷۰ مقاله ارسال شده، ۹۵۰ نفر امکان حضور یافتند و ۱۷۰ مقاله ارسالی پذیرفته شد که بیش از ۱۵ مقاله ۴۰ دقیقه‌ای و نزدیک به ۷۰ مقاله ۲۰ دقیقه‌ای و ۴۰ مقاله ۱۰ دقیقه‌ای ارائه شدند. هم‌چنین ۳۶ مقاله به صورت پوستر ارائه و بیش از ۲۰ کارگاه آموزشی برگزار شد. هدف سخنرانی‌های ۱۰ دقیقه‌ای ایجاد فرصت مناسب برای ارائه نظرات و تبادل تجربه‌های تعداد بیشتری از معلمان بود. از این گذشته، سه میزگرد در طول کنفرانس و ۳ میزگرد در حاشیه کنفرانس، برگزار شدند. یکی از مسائلی که در این کنفرانس مطرح شد، چگونگی پیدا کردن ساز و کار مناسبی برای پذیرش از بین نزدیک به ۲۵۰۰ هزار متقاضی بود. تلاش زیادی هم شد تا انتخاب، براساس اصول علمی و حفظ اصل بی‌طرفی باشد. اما باز هم پذیرش، با مشکلات قابل توجهی روبرو شد.

جمع‌بندی

با توجه به تجربه‌های کسب شده از ۷ کنفرانس آموزش ریاضی، پیشنهادی زیر ارائه می‌گردد:

اولویت پذیرش

به دلیل، تعداد زیاد متقاضی شرکت در کنفرانس‌های آموزش ریاضی، سازوکار زیر برای پذیرش از بین متقاضیان، پیشنهاد می‌گردد:

- ۱) ارائه دهندگان مقاله پذیرش شوند.
- ۲) ارائه دهندگان مقاله در کنفرانس (های) قبلی آموزش ریاضی، پذیرش شوند.
- ۳) مؤلفین و برنامه‌ریزان کتاب‌های درسی ریاضی مدرسه‌ای، پذیرش شوند.
- ۴) اعضای کمیته‌های علمی کنفرانس‌های قبلی آموزش ریاضی، پذیرش شوند. آن‌گاه، افراد باقی‌مانده براساس سوابق علمی - تحصیلی پذیرش شوند. از این گذشته، چون عموماً تعداد پذیرش شونده‌گان مناسب با ظرفیت خوابگاه‌هاست، می‌توان نسبت به پذیرش افرادی که نمی‌خواهند از خوابگاه‌ها استفاده کنند، نرمی بیشتری به خرج داد.

مقالات

در هفت کنفرانس آموزش ریاضی، چارچوب ارائه مقالات، بیشتر

شواهد موجود نشان می‌دهند که کنفرانس‌های اول تا چهارم آموزش ریاضی، به سمت تحقق چنین هدفی می‌رفتند که مشوق ایجاد قابلیت‌های تدریسی و تحقیقی در معلمان ریاضی به گونه‌ای که ذکر شد، باشند و بر آن‌ها، بسترسازی کنند.

پنجمین کنفرانس آموزش ریاضی ایران ۸ تا ۱۰ بهمن ۱۳۷۹ مشهد

پنجمین کنفرانس آموزش ریاضی ایران، ۸ تا ۱۰ بهمن ۱۳۷۹ در مرکز تربیت معلم شهید بهشتی مشهد و توسط اداره کل تربیت معلم و آموزش نیروی انسانی وزارت آموزش و پرورش، اداره کل آموزش و پرورش، اداره کل آموزش و پرورش استان خراسان، انجمن علمی آموزشی معلمان ریاضی استان خراسان، دانشکده علوم ریاضی دانشگاه فردوسی مشهد، و انجمن ریاضی ایران برگزار گردید» [۷].

هم‌چنین، «مجموعاً، ۲۱۰ مقاله به دبیرخانه ارسال شده بود که از این تعداد، ۱۷۰ مقاله در موعد مقرر به دبیرخانه واصل و برای ارزیابی به واحد پذیرش مقالات تحویل گردید ... که در مجموع، ۵۹ مقاله برای سخنرانی و ۳۹ مقاله برای پوستر پذیرفته شد» [۷]. ششمین کنفرانس آموزش ریاضی ایران ۳۰ تا ۲ اسفند ۱۳۸۱ شیراز

ششمین کنفرانس آموزش ریاضی ایران نیز پس از انتظاری طولانی، از ۳۰ بهمن تا ۲ اسفند ۱۳۸۱ در شیراز، برگزار شد. این کنفرانس نیز مانند پنجمین کنفرانس، سخنران مدعو خارجی نداشت. در این کنفرانس، ۲۷۵ مقاله به کمیته علمی ارائه شده بود از آن میان، ۴۸ مقاله به صورت سخنرانی ۲۵ دقیقه‌ای و ۵ مقاله به صورت پوستر پذیرفته شدند [۸]. هم‌چنین، در این کنفرانس، سخنرانی‌های مدعوین، همگی ۴۵ دقیقه‌ای بود و سه کارگاه نیز، برگزار شد. بالاخره، از مجموع ۲۹۲۸ متقاضی ثبت نام، تنها ۸۹۱ نفر پذیرفته شدند. در کنفرانس شیراز، افزایش تعداد مقاله‌های موضوعی ریاضی ارائه شد توسط معلمان نسبت به مقاله‌های آموزش ریاضی، چشمگیر بود.

هفتمین کنفرانس آموزش ریاضی ایران ۱ تا ۳ شهریور ۱۳۸۳

سنندج

در کنفرانس ششم، شنیده شد که میزبان بعدی، رشت خواهد بود. اما ماه‌ها گذشت و خبری از رشت نشد. تا آن که در زمستان ۱۳۸۲، از طرف سازمان آموزش و پرورش استان گلستان نامه‌ای به انجمن ریاضی ارسال شد و در آن قید شده بود که گرگان، میزبان هفتمین کنفرانس خواهد بود و تقاضای معرفی نمایندگان انجمن برای حضور در کمیته علمی این کنفرانس شده بود. اما طولی نکشید که نامه دیگری از طرف سازمان آموزش و پرورش استان کردستان به انجمن ریاضی رسید که اعلام شده بود این استان میزبان هفتمین کنفرانس آموزش ریاضی ایران خواهد بود و زمان برگزاری، ۱ تا ۳ شهریور اعلام شده بود.

به دنبال این دعوت، انجمن ریاضی تصمیم گرفت ابتدا نمایندگان برای بررسی موضوع به جلسات کمیته علمی این کنفرانس اعزام دارد، و در صورتی که امکان مشارکت در کمیته علمی

مدافع وضع موجود و طرفدار تدریس سنتی هستند و از اکثریت نسبتاً بالایی نیز برخوردارند. در نتیجه، لازم است که برای داوری مقالات این کنفرانس‌ها، سازوکار ویژه‌ای، ابداع گردد.

تداوم کنفرانس‌ها

با توجه به بحث و گفتگو راجع به چگونگی تداوم کنفرانس‌های آموزش ریاضی، پیشنهادهای زیر ارائه می‌گردد:

الف) تداوم کنفرانس‌های آموزش ریاضی به صورت فعلی برای عمومی کردن آموزش ریاضی و ریاضی یک ضرورت است، و به سبب مخاطبان اصلی آن که معلمان ریاضی هستند، لازم است که هم‌چنین، برگزار کننده این کنفرانس‌ها سازمان‌های آموزش و پرورش استان‌های مختلف کشور باشند. اعضای کمیته علمی این کنفرانس‌ها می‌توانند با همکاری انجمن ریاضی ایران، انجمن معلمان ریاضی استان برگزار کننده، سازمان آموزش و پرورش استان برگزار کنند و دانشگاه شهر برگزار کننده انتخاب گردند.

ب) سمینار تخصصی آموزش ریاضی با نظارت انجمن ریاضی ایران و در دانشگاه‌ها برگزار شود.

مراجع

- [۱] گویا، زهرا (۱۳۷۶)، گزارش دومین کنفرانس آموزش ریاضی ایران، رشد آموزش ریاضی شماره ۴۹ پاییز ۱۳۷۶، ص ۲ تا ۱۱.
- [۲] رجالی، علی (۱۳۷۵)، پیشگفتار، مجموعه مقالات مدعوین نخستین کنفرانس آموزش ریاضی ایران، اصفهان ۶ تا ۸ شهریور ۱۳۷۵.
- [۳] محسنی مقدم، محمود (۱۳۷۷) گزارش دبیر کمیته علمی، خلاصه مقالات و راهنمایی سومین کنفرانس آموزش ریاضی ایران ۴ تا ۶ شهریور ۱۳۷۷، کرمان، ایران.
- [۴] گویا، زهرا (۱۳۷۸)، یادداشت سردبیر، رشد آموزش ریاضی شماره ۵۶، تابستان ۱۳۷۸.
- [۵] گویا، زهرا (۱۳۷۹)، یادداشت سردبیر، رشد آموزش ریاضی شماره ۵۹، ۶۰.
- [۶] شرودر، توماس (۱۳۷۵) سازمان‌های حرفه‌ای آموزشگران ریاضی چه خدماتی می‌توانند انجام دهند؟ مجموعه مقالات نخستین کنفرانس آموزش ریاضی ایران، اصفهان ۶ تا ۸ شهریور ۱۳۷۵، صفحه ۲.
- [۷] جوامع، محمد جواد (۱۳۸۰)، گزارشی از پنجمین کنفرانس آموزش ریاضی کشور، رشد آموزش ریاضی، شماره ۶۳ صفحه ۶۳.
- [۸] چمن‌آرا، سپیده (۱۳۸۲)، در متن حاشیه ششمین کنفرانس آموزش ریاضی ایران چه گذشت؟ رشد آموزش ریاضی شماره ۷۱، ص ۵۰ تا ۶۰.

دکتر بیژن ظهوری‌زنگنه
دانشگاه صنعتی شریف

متأثر از سنت کنفرانس‌های ریاضی بوده است. اما با توجه به تجربیات هفت کنفرانس آموزش ریاضی و سنت‌های کنفرانس‌های آموزشی برای پذیرش مقاله‌ها، چارچوب زیر، پیشنهاد می‌گردد:

الف) مقالاتی که جنبه تحقیقی دارند، به‌عنوان گزارش تحقیق (Research Report) ارسال گردند و برای هر یک، ۴۰ دقیقه وقت ارائه، منظور شود.

ب) مقالات تجربه عملی معلمی بدون مبانی نظری، به صورت مقالات ۲۰ دقیقه‌ای ارسال گردند.

ج) تجربه‌های تدریس که هنوز، پختگی ارائه به صورت مقاله کامل را ندارند، می‌توانند به صورت مقاله ۱۰ دقیقه‌ای ارائه گردند.

د) پوسترها که بیشتر، به بیان یک ایده یا عمل انجام شده، می‌پردازند.

لازم به ذکر است که نویسندگان مقالات، باید خود نوع مقاله را مشخص کنند و نباید مقاله‌ای که در یکی از صورت‌های فوق پذیرفته نشده است، به صورت دیگری منتقل شود. البته در حالت استثنائی، داوران می‌توانند به مؤلف یا مؤلفان، پیشنهاد ارائه مقاله به شکل دیگری را بدهند.

سازوکار داوری مقالات

در شرایط فعلی، با توجه به این‌که آموزش ریاضی، رشته‌ای نوپا در ایران است و تعداد متخصصین آن انگشت شمار هستند، مسلماً تمام داوران نمی‌توانند جزو متخصصان رشته آموزش ریاضی باشند. البته، سازوکار داوری مقالات موضوعی ریاضی، کار سراسر تری است، زیرا می‌توان مشخص کرد که مقاله مورد نظر، متعلق به چه رشته‌ای از ریاضی است و متخصصان آن رشته، چه کسانی هستند. آن‌ها هم مقاله را از نظر اصیل بودن و صحیح بودن ادعا، چک می‌کنند سپس، کمیته علمی کنفرانس‌ها هم، نظر داوران متخصص را می‌پذیرند و کار تمام می‌شود.

در صورتی که مقالات کنفرانس آموزش ریاضی، درباره تجربه‌های کلاس درسی و نظریه‌های آموزشی است. در نتیجه کسانی که کار داوری این نوع مقالات را به عهده می‌گیرند، اگر متخصص آموزش ریاضی هم نباشند، لازم است که حداقل، دغدغه آموزش ریاضی را داشته باشند و مقاله‌هایی چاپ کرده باشند یا حداقل در کنفرانس‌های قبلی آموزش ریاضی، مقاله آموزش ریاضی، نه موضوعی ریاضی ارائه داده باشند. واضح است که توانایی نوشتن مقاله، تنها شرط لازم است، ولی شرط کافی نیست، چون ممکن است افرادی باشند که توانایی نوشتن مقاله داشته باشند، ولی اشرافی به موضوعات و مباحث متنوعی که دیگران مطرح می‌کنند، نداشته باشند.

نکته دوم این است که مباحث مطرح شده در بسیاری از مقاله‌های فرستاده شده به کنفرانس‌های آموزشی، راجع به نوآوری‌های آموزشی و چگونگی ایجاد تحول در فرآیند یاددهی - یادگیری ریاضی و تغییرات محتوایی و روشی در برنامه درسی و روش تدریس ریاضی است. البته، این مباحث، اغلب در تقابل یا دیدگاه‌های جمعی از معلمان و استادان ریاضی است که عمدتاً،

نامنامه ریاضیدانان

در متون ریاضی، هم‌چنین در مقالات و کتاب‌های علمی - ترویجی یا علمی - تخیلی با نام ریاضیدانان روبرو می‌شویم. مادام که این‌متن‌ها به یکی از زبان‌های بالفبای لاتین نوشته شده باشند، معمولاً اشکالی پیش نمی‌آید و نام آنان درست نوشته می‌شود، مگر آن که موضوع بر سر نام افرادی از کشورهای غیراروپایی و امریکایی باشد. موضوع بحث ما این است که برعکس در مورد نام ریاضیدانان اروپایی و امریکایی که در متون مورد بحث امروزی بیشتر به چشم می‌خورند، اشکالات فراوان در املا و تلفظ نام آنان در نوشته‌های فارسی وجود دارد. اکثر افراد، بسته به درجه آگاهی‌شان از زبان خارجی، نام افراد را تلفظ می‌کنند.

در چند دهه پیش، اکثراً املا و تلفظ این نام‌ها از مراجع فرانسوی اتخاذ شده بود که در مورد فرانسوی‌ها خوب بود ولی در مورد سایر افراد اشکالاتی وجود داشت، برخی از این اشکالات در زبان فارسی ریشه دوانیده‌اند. امروز غالباً دانش‌آموختگان کشورهای انگلیسی زبان، تلفظ انگلیسی - امریکایی را جایگزین کرده‌اند، و فارغ‌التحصیلان کشورهای آلمانی زبان به همین منوال. در مورد ایتالیایی، اسپانیایی و غیره، هر چند تعداد کمتر است، اما خطر هم‌چنان وجود دارد و در مورد کشورهای اروپای شرقی نیز مسأله فرق نمی‌کند. در نتیجه با یک تشتت آرای شدید در مورد نام افراد برخورد می‌کنیم.

پیشنهاد می‌کنم که ستونی در خبرنامه دایر شود که به این امر اختصاص یابد. به‌ویژه نام‌هایی که درج املاهای فارسی آن با اشتباه روبرو شده است در اولویت قرار گیرند تا هر چه سریع‌تر اشتباهات متداول رفع شود. در این‌جا باید از اساتید گذشته که در این زمینه دقت و وسواس به خرج داده‌اند، به نیکی یاد کرد. به‌ویژه شادروان غلامحسین مصاحب در این امر توصیه مؤکد و ضبط نام‌های مؤید در کتاب‌هایشان دارند و شادروان احمد بیرشک نیز در زندگینامه دانشوران گام‌های اساسی برداشته‌اند. خواهش بنده این است که سردبیر یا نماینده او مسؤلیت این ستون را بپذیرد. مسؤل ستون از افراد ذیصلاح بخواهد که نام ریاضیدانان کشوری را که خوب می‌شناسند به تدریج در اختیار خبرنامه قرار دهند تا در ستون مورد بحث درج شود. مثلاً سوئدی‌ها را از آقای دکتر علی آبکار بخواهیم، لهستانی‌ها را از آقای دکتر احمد مأموریان و به همین قیاس برای سایر کشورها. در این‌جا به‌عنوان نمونه، نام عده‌ای از ریاضیدانان فرانسوی زبان را در ستونی می‌آورم.

شوکه (با واو ضعیف بین نوک مداد و پوکه فشنگ) تلفظ غلط چوکت دید و شنیده شده است.
لِیگ (گاف آن حسابی تلفظ می‌شود) تلفظ غلط لپیگ دیده و شنیده شده است.
کوشی (بروزن خوشی) تلفظ مانند برادرکشی غلط است. تلفظ با واو کشیده مانند سخت‌کوشی هم نادرست است.

دانژوا (دنجوی غلط است)
دُلاوالیه پوسن (دلوالی پوشین در یک کتاب جدید نوشته شده که غلط است)
لُنگ (گاف آن تودماغی و با نون ادغام می‌شود و واو آن ضعیف است)
ژولیا (جولیا غلط است)
ژوردان (واو آن ضعیف است)
آرگان (آرگاند غلط است)
بورل (واو آن ضعیف است)
پِر (تلفظ آن بیشتر به پر شبیه است)
دِیدوته (واو آن ضعیف است)

دکتر ارسلان شادمان
دانشگاه تهران

به استقبال
دهه ریاضیات
بروید

۱ تا ۱۰ آبان
۱۳۸۳

کمیته دهه ریاضیات

این خواص ریاضی، هنگامی بیشتر ضرورت می‌یابد که پوشش جهانی آموزش عمومی و تخصصی، به‌طور فزاینده‌ای، وسیع‌تر می‌شود و این وسعت، نیازمندی همگان را به ریاضی، افزایش می‌دهد. هم‌چنین، توسعه و پیشرفت در حوزه‌های دیگر و نقش برجسته ریاضی در آن پیشرفت‌ها، نیاز افزون‌تری را برای یادگیری ریاضی، ایجاد کرده است.

از این گذشته، در عصر ارتباطات و اطلاعات، که تکنولوژی ابزار اصلی آن است، ضرورت دانستن و به‌کارگیری ریاضی - که هم زبان و هم بستر تکنولوژی است - چشمگیرتر از گذشته است. اما باید توجه داشت که در هزاره جدید، ریاضیاتی قدرت حضور و بقا را در صحنه‌های اجتماعی و آموزشی دارد، که تضمین‌کننده تنوع، مساوات آموزشی و دستیابی به امکانات آموزشی یعنی عدالت آموزشی برای همگان باشد، و توانایی نقد کردن، استدلال کردن و مباحثه را در افراد ایجاد کند. به‌خصوص این که در عصر جدید، گوناگونی انسان‌ها، تنوع مشاغل و وابستگی آن‌ها به ریاضی، سرعت غیرقابل تصور تکنولوژی، رشد لحظه به لحظه علوم، برتری فکر به عمل، نیازمندی‌های روبه‌تزايد شهروندان به یادگیری، رقابت‌های بین‌المللی و نیازهای بومی و بسیاری عوامل دیگر، نیاز به ریاضی متنوع و پنج‌گانه‌ای را که نیس به آن‌ها اشاره کرده است، پیش‌تر و بیشتر می‌کند.

علاوه بر این‌ها، تنوع تغییرات در ریاضی، و تفاوت نیازمندی‌های افراد در مشاغل و حرفه‌های دیگر نسبت به ریاضی، ضرورت تنوع در برنامه‌های آموزشی و درسی ریاضی را پیش از گذشته، ایجاد می‌کند. در واقع، همگانی کردن ریاضی، به منزله ایجاد فرصت‌های مناسب برای عموم شهروندان است تا به تناسب علاقه و نیاز خود، با جلوه‌های مختلف ریاضی آشنا شوند و از آن، بهره ببرند.

انجمن ریاضی ایران، با پذیرش ضرورت تغییر تصور عمومی نسبت به ریاضی، مصمم شد تا به منظور پیگیری و تحقق این هدف جهانی ریاضیات، فعالیت‌های همگانی کردن ریاضی را بعد از سال ۲۰۰۰ نیز دنبال کند. به همین مناسبت، اول تا دهم آبان هر سال، دهه ریاضیات نامگذاری شد و اولین دهه، در سال ۱۳۸۲، برگزار گردید. در سال گذشته، نشان داده شده که با وجود زمان اندک برای برنامه‌ریزی و کمبود تجربه، این دهه، باعث ایجاد تحرک قابل توجهی در جامعه ریاضی شد.

برگزاری اولین دهه، منافع سرشاری داشت که در زیر به چند مورد اشاره می‌شود.

برگزاری اولین دهه ریاضیات، نشان داد که در شروع:

- علاقه و انگیزه، تا حد زیادی کمبود تجربه را جبران می‌کند؛
- کمبود تجربه، ضعف‌ها و کاستی‌ها را برجسته‌تر می‌کند؛
- ضعف‌ها و کاستی‌ها، نیاز به مطالعه را بیشتر می‌کند؛
- مطالعه، دریچه‌های تازه‌ای را به روی ما می‌گشاید و امکانات جدید علمی و عملی ایجاد می‌کند؛
- دریچه‌های تازه، وسعت دید را زیاده‌تر می‌کند و منابع وسیع‌تری را قابل استفاده می‌نماید؛

دهه ریاضیات نزدیک است! آماده شویم!

ما نیازمند احساس عظمت و شأن و زیبایی ریاضی به‌عنوان یک موفقیت اساسی نوع بشر هستیم - نه فقط توانایی ریاضی برای کارهای عملی - بلکه تصویر یک کل سازمان یافته، تصور تلاش‌های بی‌کران بی‌توزیر و اصیلی که توسط ذهن بشر، در طی هزاران سال انجام شده است تا به خلق این ساختار پویا، منسجم و هماهنگ منتهی شود.

افرایم فیشباین (۱۹۹۳)

مؤسس و اولین رئیس گروه بین‌المللی روان‌شناسی آموزش ریاضی (PME)

در آخرین دهه قرن گذشته، به مناسبت سال جهانی ریاضیات ۲۰۰۰، فعالیت‌های مختلفی در ایران و جهان، انجام شد. یکی از سه شعار محوری این سال، بهبود تصور عمومی نسبت به ریاضی و حضور آن در عصر ارتباطات بود که در واقع، در راستای تحقق هدف همگانی کردن یا مردمی کردن ریاضی بود.

ریاضی، متکی به فعالیت‌های انسانی است و دارای یک تاریخ اجتماعی و فرهنگی است. ریاضی، رابطه‌های صمیمی با مباحث فلسفی، معرفت‌شناسی، هستی‌شناسی، عملی و هنری دارد و بخشی از فعالیت‌های همگانی کردن ریاضی، شناسایی و شناساندن رابطه بین ریاضی با مباحث فوق است. از این گذشته، نشان دادن رابطه بین ریاضی در تمام جلوه‌هایش با دنیای واقعی، جزو فعالیت‌های عمومی یا همگانی کردن ریاضی است. و گرنه، وادار کردن همگان به یادگیری ریاضی، آرزوی جذب تمام نخبگان به ریاضی، یا تبلیغ ریاضی در هر کوی و برزن، و به زور، قبولاندن این نکته به همگان که ریاضی به درد همه می‌خورد! و بر هر درد بی‌درمان دواست! هدف همگانی کردن ریاضی را تأمین نمی‌کند.

موگان نیس، دبیر سابق کمیسیون بین‌المللی ریاضی (ICMI)، با تأکید بر این که هدف اصلی سال جهانی ریاضیات، مریبی ساختن ریاضی و نقش آن در جامعه و انظار عمومی است، خاطر نشان می‌کند که بنابر هدف ما، نباید تبلیغ برای ریاضی به گونه‌ای باشد که جامعه نسبت به ریاضی، مفتون و شگفت‌زده شود، زیرا چنین تبلیغاتی، نمی‌تواند کسانی را که انتظار داریم جذب کنیم، مخاطب قرار دهد. برعکس، چنین تبلیغاتی بیشتر حالت دافع دارند. به گفته وی، باید طبیعت پنج‌گانه ریاضی، یعنی علم محض، علم کاربردی، نظامی از ابزارهای مختلف برای اعمال و تصمیم‌گیری‌ها، حوزه زیبایی‌شناسی و بالاخره، یکی از عمده‌ترین موضوع‌های تدریس و یادگیری در عصر جدید، آشکار گردد و بهتر است به جای ادعا کردن، این خواص ریاضی را نشان دهیم. (خبرنامه سال جهانی ریاضیات: سال ۲۰۰۰، شماره ۳، سال ۱۹۹۵) نشان دادن

خانه‌های ریاضیات

خانه ریاضیات چیست؟

به مناسبت سال جهانی ریاضیات سال ۱۳۷۹ (سال ۲۰۰۰) طرحی در ستاد ملی سال جهانی ریاضیات کشور به تصویب رسید به نام «خانه ریاضیات»، که هدف از آن ایجاد فضایی مناسب برای انجام کار گروهی و نیز آموزش‌های جانبی بود که این طرح اولین بار در سال ۱۳۷۷ در شهر اصفهان و سپس در بیش از پانزده شهر («بابل، یزد، نیشابور، زنجان، تبریز، گیلان، کرمان، قزوین، خمین، کاشمر، تربت حیدریه، سبزوار، مشهد، گلستان، گنبدکاووس») راه‌اندازی شد. خانه ریاضیات نهادی است غیردولتی و غیرانتفاعی، NGO، که از نظر علمی تحت نظارت شورای خانه‌های ریاضیات کشور مصوب وزارت علوم تحقیقات و فناوری است و می‌تواند از حمایت سازمان‌ها و نهادهای دولتی، خصوصی و مردمی در جهت پیشبرد اهداف تعیین شده برخوردار گردد.

هدف‌های عمده خانه ریاضیات را می‌توان به شرح زیر بیان نمود:

- گسترش پژوهش در میان جوانان (دانش آموزان و دانشجویان)
- مطالعه تاریخ و کاربردهای ریاضی
- گسترش صحیح اطلاع‌رسانی
- عمومی کردن ریاضی

این اهداف در خانه‌های ریاضیات می‌تواند به روش‌های گوناگون و با توجه به امکانات محلی پیاده شود. ولی در هر صورت خانه ریاضیات نمی‌تواند همانند یک آموزشگاه به حیطه آموزش‌های تقویتی و یا کلاس‌های کنکور وارد شود، خانه ریاضیات می‌تواند در آموزش شیوه‌های نوین و فناوری اطلاعات به معلمان شرکت نموده و از طریق آنان به هدف‌های خود دست یابد.

خانه ریاضیات نهادی است که نمی‌تواند به دانشگاه‌ها و یا آموزش و پرورش وابسته باشد ولی باید در ارتباط تنگاتنگ با این دو نهاد علمی باشد، چون نیروهای فکری آن از این دو محل تأمین شده و مخاطبین عمده آن در این دو محل قرار دارند.

از نظر تشکیلاتی خانه ریاضیات دارای هیأت امنا است که نظارت کلی بر روند فعالیت‌های آن دارد، ترکیب این هیأت امنا به موقعیت محلی، مسؤولین شهر و کسانی که می‌توانند خانه را در رسیدن به اهدافش یاری دهند و خانه را تحت حمایت‌های مادی و معنوی خود قرار دهند تشکیل می‌گردد، یک شورای علمی و اجرایی مرکب از دبیران ریاضی و استادان دانشگاه برنامه‌های خانه را تعیین و چگونگی به اجرا درآمدن آن را برنامه‌ریزی می‌نمایند.

- استفاده از امکانات جدید علمی و عملی، مستلزم همکاری همگان است؛

- استفاده از همه امکانات برای همگانی کردن ریاضیات، ماهیت جامعه‌ای است که در آن، زندگی می‌کنیم؛

- همگانی کردن ریاضیات، نیازمند مطالعه وسیع در ماهیت ریاضی و ماهیت جامعه‌ای است که در آن، زندگی می‌کنیم؛

- تغییر تصور عمومی نسبت به هر چیز از جمله ریاضی، یک کار فرهنگی چند بعدی و چند وجهی است و با نصیحت کردن و تحکم کردن، امکان‌پذیر نیست؛

- پس لازم به ذکر است که به جای ادعا کردن، خواص مختلف ریاضی را نشان دهیم!

حال در آستانه برگزاری دومین دهه ریاضیات هستیم. می‌خواهیم دستاوردهای اولین دهه را پاس بداریم و با حوصله، همه آن‌ها را به کار ببریم. اما می‌دانیم که زمان کم است. منابع محدودند و انتظارات، بالاست. پس چاره‌ای جز تلاش بیشتر و برگزاری هرچه بهتر این دهه نداریم! و برای این کار، نیازمند همکاری‌های همه اعضای جامعه ریاضی هستیم.

اگر دسترسی به اینترنت دارید، بد نیست سری به منزلگاه زیر بزنید: [Mathematikums homepage: www.mathematikum.de](http://www.mathematikums-homepage.de)

در ضمن، منزلگاه انجمن ریاضی ایران را هم فراموش نکنید:

<http://www.ims.ir>

بررسی منابع موجود در رابطه با سال جهانی ریاضیات در سطح جهانی و بومی و هم‌چنین، تجربه برگزاری اولین دهه ریاضیات در سال ۱۳۸۲، نشان می‌دهند که فعالیت‌های خودجوش از سوی انجمن‌ها، سازمان‌های آموزش و پرورش، دانشگاه‌ها و نهادهای مختلف علمی و فرهنگی، می‌توانند در تغییر تصور عمومی نسبت به ریاضی و ارتقای فرایند یاددهی و یادگیری ریاضی، مؤثر باشند:

- نوشتن مقاله‌های توصیفی ریاضی در نشریات کثیرالانتشار سراسری و علمی
- طرح کاربردهای متنوع و جذاب ریاضی در حوزه‌های گوناگون از جمله تکنولوژی، صنعت، پزشکی، هنر، محیط زیست، مسایل اجتماعی، ...
- اطلاع‌رسانی عمومی از طریق صدا و سیما، فرهنگ‌سراها و سایر مراکز فرهنگی
- برگزاری نشست‌های غیررسمی برای گفت‌وگوهای ریاضی.

لازم به توضیح است که خودجوش بودن این اقدامات، سرچشمه بروز خلاقیت‌ها و نوآوری‌های جذابی از سوی علاقه‌مندان ریاضی است. انجمن ریاضی ایران انتظار دریافت گزارش فعالیت‌های انجام شده را دارد.

دکتر زهرا گویا

دبیر کمیته دهه ریاضیات

روز ریاضیات در تبریز

به مناسبت روز ریاضیات (روز تولد حکیم عمر خیام نیشابوری) در ۲۸ اردیبهشت سال جاری، مراسم و همایشی از طرف خانه ریاضیات استان آذربایجان شرقی در تالار سخنرانی دانشکده کشاورزی دانشگاه تبریز برگزار شد. در این مراسم آقای دکتر سبحان الهی، استاندار آذربایجان شرقی و مقامات علمی دانشگاه، اساتید و ریاست دانشکده ریاضی، رئیس سازمان آموزش و پرورش استان و جمعی از مقامات و دبیران آموزش و پرورش و نخبگان ریاضی استان به اتفاق اولیای خود حضور داشتند. در این مراسم ابتدا از طرف مدیر خانه ریاضیات گزارشی از عملکرد خانه ریاضیات به استحضار حضار رسانده شد. طی این برنامه مقامات دانشگاهی و آموزش و پرورش سخنرانی‌های علمی ایراد نمودند. همچنین استاندار آذربایجان شرقی درباره اهمیت دانش ریاضی سخنرانی نمودند و بر ضرورت توجه به نخبگان ریاضی تأکید داشتند. در پایان این برنامه به ۷۰ نفر از قبول شدگان مرحله اول المپیاد ریاضی در استان آذربایجان شرقی و ۱۸ نفر از دانشجویان ممتاز دانشکده ریاضی لوح تقدیر و جایزه اهدا شد.

تهیه خبر: سیروس فرهنگی

مدیر خانه ریاضیات استان آذربایجان شرقی

خانه ریاضیات برای تأمین هزینه‌های خود نیاز به حمایت ارگان‌های محلی و کشوری دارد و هر چه این حمایت‌ها وسیع‌تر باشد، دامنه فعالیت خانه می‌تواند گسترده‌تر گردد. نمونه‌های موفق خانه‌های ریاضیات در کشور که بیش از ۵ سال فعالیت دارند، خانه‌های ریاضیات نیشابور، تبریز و اصفهان هستند و به علاقه‌مندان توصیه می‌شود، ضمن بازدید از این خانه‌ها و آشنایی با فعالیت‌های آنان از نزدیک، نسبت به گسترش این حرکت در سطح کشور قدم بردارند. شورای خانه‌های ریاضیات می‌تواند با حمایت‌های علمی و در اختیار قرار دادن تجارب خود این روند را سرعت ببخشد.

تهیه خبر: فروزان خردپژوه

رئیس شورای خانه‌های ریاضیات ایران

اعطای جایزه به محققان استان آذربایجان شرقی

خانه ریاضیات استان آذربایجان شرقی، به منظور حمایت از امر تحقیق و فعالیت مؤثر در زمینه‌های مختلف علوم ریاضی، سیاست تشویقی برای معلمان، دانشجویان و دانش‌آموزان در نظر گرفته است. آقای فرهنگی، مدیر خانه ریاضیات استان با ارسال اطلاعیه خانه ریاضیات جوایز اهدایی را به شرح زیر اعلام کرده‌اند:

۱- به هریک از دبیران ریاضی استان آذربایجان شرقی (در تمام مؤسسات آموزشی استان، شاغل یا بازنشسته) که مقاله‌ای در زمینه دانش ریاضی در یکی از مجلات معتبر علمی داخلی یا خارجی به چاپ برساند، یا مقاله علمی آن‌ها در کنفرانس‌ها یا سمینارهای علوم ریاضی در سطح کشور مورد پذیرش قرار گیرد در برابر مدارک معتبر هزینه مسافرت آن‌ها جهت شرکت در کنفرانس تا سقف دو میلیون ریال پرداخت و به چاپ مقالات جایزه‌ای مناسب، همراه با لوح تقدیر اهدا می‌شود.

۲- به هریک از دانشجویان علوم ریاضی که محل تحصیل آن‌ها در یکی از دانشگاه‌های استان آذربایجان شرقی است و مقاله علمی آن‌ها در زمینه دانش ریاضی در یکی از مجلات معتبر علمی به چاپ برسد، و یا دانشجویانی که در یکی از مسابقات دانشجویی در زمینه دانش ریاضی در سطح کشور مقامی کسب نمایند، جایزه‌ای مناسب همراه با لوح تقدیر اهدا می‌شود.

۳- به هریک از دانش‌آموزان عضو خانه ریاضیات که نتیجه کار تحقیقی آن‌ها در گروه ریاضی در یکی از جشنواره‌های معتبر موفقیت کسب نماید و یا در مجله علمی به چاپ برسد، و دانش‌آموزانی که در یکی از مراحل المپیاد ریاضی در سطح استان یا کشور قبول شوند بر حسب مورد جایزه‌ای مناسب همراه با لوح تقدیر اهدا می‌شود.

همچنین مهلت دریافت مدارک معتبر از سوی خانه ریاضیات استان آذربایجان شرقی پایان فروردین ۱۳۸۴ اعلام شده است.

تهیه خبر: مانی رضائی

برای فعالیت‌های گذشته

دهه ریاضیات

به گزارش شماره ۱۷

و منزلگاه الکترونیکی انجمن

www.ims.ir

رجوع کنید

۲. دانشگاه الزهرا (۸۳/۳/۱۹)

۱.۲. فیزیک حالت جامد

تألیف: ام.ان. رودن و جی. ویلسون
ترجمه: دکتر محمدرضا سرکرده‌ای
سال انتشار: ۱۳۸۰، چاپ: اول، تیراژ ۱۰۰۰
ویراستار: ندارد، فهرست راهنما: ندارد

۲.۲. روش‌های ریاضی در فیزیک (جلد اول)

تألیف: دکتر محمدرضا سرکرده‌ای
سال انتشار: ۱۳۸۱، چاپ: اول، تیراژ ۱۰۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: ندارد

۳.۲. دعوت به آنالیز مختلط

تألیف: رالف فیلیپ بواس
ترجمه: زهرا خوانین شیرازی و دکتر مریم ربیعی
سال انتشار: -
چاپ: اول، تیراژ ۱۰۰۰
ویراستار: ندارد، فهرست راهنما: ندارد

۳. دانشگاه علامه طباطبائی (۸۳/۳/۲۳)

۱.۲. ریاضیات پیش‌دانشگاهی (جلد اول)

تألیف: توماس کشی
ترجمه: دکتر محمد جلوداری ممقانی و عبدالرحیم بادامچی‌زاده
سال انتشار: ۱۳۷۹، چاپ: اول، تیراژ ۳۰۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: ندارد

۲.۲. ریاضیات پیش‌دانشگاهی (جلد دوم)

تألیف: توماس کشی
سال انتشار: ۱۳۷۹، چاپ: اول، تیراژ ۳۰۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: ندارد

۳.۳. ریاضیات کاربردی (برای علوم اجتماعی، اقتصاد، مدیریت)

تألیف: ابی میرزائی، محمد جلوداری ممقانی
ترجمه: دکتر محمد جلوداری ممقانی و عبدالرحیم بادامچی‌زاده
سال انتشار: ۱۳۷۹، چاپ: اول، تیراژ ۳۰۰۰
ویراستار: ندارد، فهرست راهنما: ندارد

۴.۳. ریاضی برای آمار و علوم مهندسی

تألیف: عبدالرحیم بادامچی‌زاده سال انتشار: ۱۳۸۱، چاپ:
اول، تیراژ ۳۰۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: دارد

۵.۳. ریاضیات مقدماتی برای رشته‌های علوم انسانی (جلد اول)

تألیف: لیدا فرخو
سال انتشار: ۱۳۷۶، چاپ: اول، تیراژ ۳۰۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: ندارد

پس از ارسال نامه نماینده انجمن ریاضی ایران در اردیبهشت سال جاری به دانشگاه‌های سراسر ایران برای معرفی کتاب‌های ریاضی منتشر شده از سوی این دانشگاه‌ها در خبرنامه‌ی انجمن ریاضی ایران، تعدادی دیگر از دانشگاه‌ها با اهدای کتاب‌های ریاضی به کتابخانه انجمن ریاضی ایران به درخواست «خبرنامه» پاسخ مثبت دادند. مشخصات کتاب‌های اهدایی این دانشگاه‌ها به ترتیب نامه ارسالی‌شان از این قرار است.

۱. دانشگاه صنعتی اصفهان (۸۳/۳/۶)

۱.۱. مبانی جبر مجرد

تألیف: دکتر بیژن طائری
سال انتشار: ۱۳۸۲، چاپ: اول، تیراژ ۱۵۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: دارد یاد آور می‌شود که این کتاب در شماره - و سال - خبرنامه مورد بررسی قرار گرفت.

۲.۱. مقدمه‌ای بر رمزنگاری

تألیف: یوهانز.ا. بوخان
ترجمه: دکتر مرتضی اسماعیلی
سال انتشار: ۱۳۸۲، چاپ: اول، تیراژ ۱۵۰۰
ویراستار: ندارد، فهرست راهنما: دارد

۳.۱. دروس مقدماتی حلقه‌ها و مدول‌ها

تألیف: جان ا. بیجی
ترجمه: دکتر احمد حقانی
سال انتشار: ۱۳۸۲، چاپ: اول، تیراژ ۱۵۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: ندارد

۴.۱. نظریه اطلاعات و کدگذاری

تألیف: ج. آ. جانز و ج. م. جانز
ترجمه: دکتر مرتضی اسماعیلی
سال انتشار: ۱۳۸۳، چاپ: اول، تیراژ ۱۵۰۰
ویراستار: ندارد، فهرست راهنما: دارد

۵.۱. مبانی آمار ریاضی

تألیف: دکتر احمد پارسیان
سال انتشار: ۱۳۸۰، چاپ: دوم، تیراژ ۳۰۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: ندارد

۶.۱. مبانی ریاضیات گسسته

تألیف: سی. ال. لیو
ترجمه: دکتر صادق منتخب
سال انتشار: ۱۳۸۰، چاپ: دوم، تیراژ ۱۵۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: دارد

- ۶.۳. ریاضیات ۲ برای رشه‌های علوم انسانی (جلد سوم)
تألیف: لیدا فرخو
سال انتشار: ۱۳۷۹، چاپ: اول، تیراژ ۳۰۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: ندارد
۴. دانشگاه شهید باهنر کرمان (۸۳/۳/۲۴)
۱.۴. آنالیز عددی مقدماتی
تألیف: دکتر محمود محسنی مقدم
سال انتشار: ۱۳۷۳، چاپ: اول، تیراژ ۲۰۰۰
ویراستار: ندارد، فهرست راهنما: دارد
- ۲.۴. نخستین درس در نظریه گروه‌ها
تألیف: پ.ب. باتاچاریا و س.ک. جین
ترجمه: دکتر محمدمهدی زاهدی و رضا عامری
سال انتشار: ۱۳۷۳، چاپ: اول، تیراژ ۲۰۰۰
ویراستار: ندارد، فهرست راهنما: ندارد
- ۳.۴. مقدمه‌ای بر تحلیل رگرسیون خطی
تألیف: داگلاس مونتگمری، الیزابت پک
ترجمه: سیدابراهیم رضوی پاریزی
سال انتشار: ۱۳۸۲، چاپ: اول، تیراژ ۱۰۰۰
ویراستار: ندارد، فهرست راهنما: دارد
- ۴.۴. منطق‌های چندارزشی
تألیف: گرزگرز مالینوسکی
ترجمه: دکتر اسفندیار اسلامی
سال انتشار: ۱۳۷۶، چاپ: اول، تیراژ ۲۰۰۰
ویراستار: ندارد، فهرست راهنما: ندارد
- ۵.۴. آنالیز عددی: الگوریتم‌ها و محاسبات
تألیف: جی. مورفی، د. ریداوت، بی. تک‌شایق
ترجمه: دکتر محمود محسنی مقدم
سال انتشار: ۱۳۸۰، چاپ: اول، تیراژ ۱۰۰۰
ویراستار: ندارد، فهرست راهنما: ندارد
- ۶.۴. مجموعه‌های مشکک
تألیف: دکتر ماشاءاله ماشین‌چی
سال انتشار: ۱۳۷۹، چاپ: اول، تیراژ ۲۰۰۰
ویراستار: ندارد، فهرست راهنما: ندارد
۵. دانشگاه تبریز (۸۳/۴/۲)
۱.۵. روش‌های عددی برای به‌گزینی نامقید
تألیف: م. آ. ولف
ترجمه: دکتر میرکمال میرنیا و دکتر نصراله هدایتی
سال انتشار: ۱۳۷۳، چاپ: اول، تیراژ ۱۵۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: ندارد
- ۲.۵. توابع مختلط
تألیف: دکتر یداله نژاد دهقان
سال انتشار: ۱۳۷۸، چاپ: اول، تیراژ ۱۵۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: ندارد
- ۳.۵. حساب دیفرانسیل و انتگرال (جلد اول)
تألیف: لارسن، هوستلر و ادواردز
ترجمه: دکتر میرکمال میرنیا و دکتر محمدیعقوب رحیمی
سال انتشار: ۱۳۷۴، چاپ: اول، تیراژ ۱۵۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: ندارد
- ۴.۵. نظریه گالوا
تألیف: یان استوارت
ترجمه: دکتر محمدعلی شهابی
سال انتشار: ۱۳۷۸، چاپ: دوم، تیراژ ۱۵۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: دارد
- ۵.۵. آنالیز ریاضی در \mathbb{R}^n
تألیف: دکتر حسین سیفوی
سال انتشار: ۱۳۷۸، چاپ: اول، تیراژ ۱۵۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: دارد
- ۶.۵. مبانی هندسه
تألیف: دکتر ابراهیم پورضا
سال انتشار: ۱۳۷۷، چاپ: اول، تیراژ ۱۵۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: ندارد
- ۷.۵. گزارش کنفرانس منطقه‌ای ریاضی و فیزیک نظری
تنظیم‌کنندگان: دکتر پوررضا، دکتر جدیری و دکتر سبحانیان
سال انتشار: ۱۳۷۵، تیراژ: ۷۵۰
۶. دانشگاه یزد (۸۳/۴/۹)
۱.۶. حساب دیفرانسیل و انتگرال و هندسه تحلیلی
تألیف: سی. اچ. ادواردز و دیوید اپنی
ترجمه: دکتر عبدالله شیدفر
سال انتشار: ۱۳۷۴، چاپ: اول، تیراژ ۳۰۰۰
ویراستار: ندارد، فهرست راهنما: ندارد
- ۲.۶. ریاضیات گسسته
تألیف: و.ک. بلکریشنن
ترجمه: دکتر محمدحسن فاروقی
سال انتشار: ۱۳۷۷، چاپ: اول، تیراژ ۲۰۰۰
ویراستار: ندارد، فهرست راهنما: ندارد
- ۳.۶. احتمال و آمار در مهندسی و علم مدیریت (جلد اول و دوم)
تألیف: ویلیام و. هاینز، داگلاس.س. مونتگمری
ترجمه: دکتر محمدصالح اولیا
سال انتشار: ۱۳۷۷، چاپ: دوم، تیراژ ۲۰۰۰
ویراستار: ندارد، فهرست راهنما: ندارد
- ۴.۶. جبرخطی
تألیف: دکتر سیدمنصور واعظ‌پور
سال انتشار: ۱۳۸۲، چاپ: اول، تیراژ ۱۵۰۰
ویراستار: ندارد، فهرست راهنما: ندارد

- ۵.۶. آنالیز عددی (جلد اول)
تألیف: رال بوردن و ج. د. فایریز
ترجمه: دکتر سیدمهدی کرباسی
سال انتشار: ۱۳۸۱، چاپ: اول، تیراژ ۲۰۰۰
ویراستار: ندارد، فهرست راهنما: ندارد
۷. دانشگاه مازندران (۸۳/۴/۱۰)
۱.۷. سیری در حساب دیفرانسیل و انتگرال و هندسه تحلیلی (جلد اول)
تألیف: حسن حسین زاده
سال انتشار: ۱۳۸۲، چاپ: اول، تیراژ ۱۰۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: ندارد
- ۲.۷. سیری در حساب دیفرانسیل و انتگرال و هندسه تحلیلی (جلد دوم)
تألیف: حسن حسین زاده
سال انتشار: ۱۳۸۲، چاپ: اول، تیراژ ۱۰۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: ندارد
- ۳.۷. ریاضیات و معرفت پژوهشی
تألیف: مرس کلاین
ترجمه: دکتر کامیار موقرنژاد
سال انتشار: ۱۳۸۲، چاپ: اول، تیراژ ۱۰۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: دارد
۸. دانشگاه گیلان (۸۳/۴/۲۰)
۱.۸. حلقه‌های سریال
تألیف: ج. پونینسکی
ترجمه: دکتر شهاب‌الدین ابراهیم‌آثانی
سال انتشار: ۱۳۸۲، چاپ: اول، تیراژ ۱۰۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: ندارد
- ۲.۸. نظریه ایده‌آل
تألیف: دی. جی. نورث‌کات
ترجمه: دکتر حبیب‌اله انصاری‌طرقی
سال انتشار: ۱۳۸۲، چاپ: اول، تیراژ ۱۰۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: دارد
- ۳.۸. مبانی محاسبات
تألیف: دکتر هاشم صابری نجفی، دکتر جعفر بی‌آزار، دکتر غلامرضا پناهی
سال انتشار: ۱۳۸۲، چاپ: اول، تیراژ ۳۰۰۰
ویراستار: ندارد، فهرست راهنما: ندارد
- ۴.۸. درآمدی بر نظریه گراف
تألیف: ربین ج. ویلسون
ترجمه: دکتر جعفر بی‌آزار
سال انتشار: ۱۳۸۱، چاپ: دوم، تیراژ ۳۰۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: دارد
- ۵.۸. آشنایی با نظریه گروه‌ها
تألیف: دکتر شهاب‌الدین ابراهیمی‌آثانی
سال انتشار: ۱۳۸۱، چاپ: دوم، تیراژ ۱۰۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: ندارد
- ۶.۸. آنالیز ریاضی مقدماتی
تألیف: کی. جی. بینمور
ترجمه: دکتر جعفر بی‌آزار
سال انتشار: ۱۳۸۲، چاپ: اول، تیراژ ۳۰۰۰
ویراستار: ندارد، فهرست راهنما: دارد
- ۷.۸. جبر مجرد، نظریه گالوا - نظریه نمایش
تألیف: دیویدس. دامیت، ریچارد م. فوت
ترجمه: احمد عباسی
سال انتشار: ۱۳۸۰، چاپ: اول، تیراژ ۱۰۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: دارد
- ۸.۸. جبر مجرد: حلقه‌ها، مدول‌ها و فضاهای برداری (جلد دوم)
تألیف: دیویدسن. دامیت، ریچارد م. فوت
ترجمه: احمد عباسی
سال انتشار: ۱۳۷۷، چاپ: اول، تیراژ ۱۰۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: دارد
- ۹.۸. حلقه‌ها و تجزیه به عامل‌ها
تألیف: دیوید شارپ
ترجمه: دکتر حبیب انصاری‌طرقی
سال انتشار: ۱۳۷۷، چاپ: اول، تیراژ ۲۰۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: دارد
- ۱۰.۸. نظریه اعداد مقدماتی
تألیف: سی. جی. یونگ
ترجمه: دکتر اسماعیل انصاری
سال انتشار: ۱۳۸۰، چاپ: اول، تیراژ ۱۰۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: دارد
- ۱۱.۸. مقدمه‌ای بر گروه‌های توپولوژیک
تألیف: پ. جی. هیگنز
ترجمه: دکتر حسین سهله
سال انتشار: ۱۳۸۰، چاپ: اول، تیراژ ۱۰۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: ندارد
۹. دانشگاه بوعلی سینا همدان (۸۳/۴/۲۴)
۱.۹. توابع خاص و کاربردهای آن
تألیف: حسین پارسیان
سال انتشار: ۱۳۸۲، چاپ: اول، تیراژ ۱۵۰۰
ویراستار: ندارد، فهرست راهنما: دارد
- ۲.۹. توپولوژی به روش ساده
تألیف: غلامرضا صفاکیش همدانی
سال انتشار: ۱۳۸۲، چاپ: اول، تیراژ ۱۵۰۰
ویراستار: ندارد، فهرست راهنما: ندارد

- ۳.۹. حساب دیفرانسیل و انتگرال و هندسه تحلیلی (جلد اول)
تألیف: غلامرضا صفاکیش همدانی
سال انتشار: ۱۳۸۱، چاپ: نهم، تیراژ ۵۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: ندارد
- ۴.۹. حساب دیفرانسیل و انتگرال و هندسه تحلیلی (جلد دوم)
تألیف: غلامرضا صفاکیش همدانی
سال انتشار: ۱۳۸۱، چاپ: نهم، تیراژ ۵۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: ندارد
- ۵.۹. حساب دیفرانسیل و انتگرال و هندسه تحلیلی (جلد سوم)
تألیف: غلامرضا صفاکیش همدانی
-
- در ضمن آقای علی مرصعی از دانشگاه زنجان کتاب آنالیز با مشخصات زیر برای معرفی به انجمن ریاضی ایران ارسال نموده‌اند
آنالیز ریاضی
سال انتشار: ۱۳۸۲، چاپ: اول، تیراژ ۵۰۰
ویراستار: ندارد، فهرست راهنما: دارد
- آقای دکتر ارسلان شادمان در سومین سمینار هندسه و توپولوژی با دست و دل‌بازی سه جلد از کتاب‌های تازه منتشر شده خود را به شرکت‌کنندگان اهدا کردند، که مشخصات دو جلد از آن‌ها از این قرار است:
- ۱) فضاهای توپولوژیک
تألیف: بورباکی
ترجمه: ارسلان شادمان
سال انتشار: ۱۳۸۰، ناشر: دانشگاه تهران
چاپ: اول، تیراژ ۲۰۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: دارد
- ۲) خمینه‌های دیفرانسیلی و تحلیلی
تألیف: بورباکی
ترجمه: ارسلان شادمان
سال انتشار: ۱۳۸۱، ناشر: دانشگاه تهران
چاپ: اول، تیراژ ۲۰۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: دارد
- در این جا برای تکمیل اطلاع خوانندگان فهرست انتشارات ریاضی دانشگاه اصفهان را که در شماره قبل فقط به ذکر عناوین آن‌ها اکتفا کرده بودیم، می‌آوریم.
۱۰. دانشگاه اصفهان
- ۱۰.۱. جبر
تألیف: دکتر علی‌اکبر محمدی حسن آبادی
سال انتشار: ۱۳۸۱، چاپ: اول، تیراژ ۲۰۰۰
ویراستار: ندارد، فهرست راهنما: دارد
- ۲.۱۰. مقدمه‌ای بر جبر مجرد
تألیف: لتی. دبلیو. هنگر فور
ترجمه: دکتر سعید اعظم، دکتر رضا انشایی
سال انتشار: ۱۳۸۱، چاپ: اول، تیراژ ۱۰۰۰
ویراستار: ندارد، فهرست راهنما: دارد
- ۳.۱۰. درآمدی بر آنالیز حقیقی
تألیف: رجی. بارکلی
ترجمه: محبوبه رضایی
سال انتشار: ۱۳۸۲، چاپ: اول، تیراژ ۱۰۰۰
ویراستار: ندارد، فهرست راهنما: ندارد
- ۴.۱۰. حسابگان دیفرانسیل و انتگرال (جلد اول)
تألیف: جیمز استوارت
ترجمه: محمدحسین علامت‌ساز، علی‌اکبر محمدی و حسین ناهید
سال انتشار: ۱۳۸۱، چاپ: اول، تیراژ ۲۰۰۰
ویراستار: ندارد، فهرست راهنما: ندارد
- ۵.۱۰. حسابگان دیفرانسیل و انتگرال (جلد دوم)
تألیف: جیمز استوارت
ترجمه: محمدحسین علامت‌ساز، علی‌اکبر محمدی و حسین ناهید
سال انتشار: ۱۳۸۱، چاپ: سوم، تیراژ ۲۰۰۰
ویراستار: ندارد، فهرست راهنما: ندارد
- ۶.۱۰. حسابگان دیفرانسیل و انتگرال (جلد سوم)
تألیف: جیمز استوارت
ترجمه: محمدحسین علامت‌ساز، علی‌اکبر محمدی و حسین ناهید
سال انتشار: ۱۳۷۶، چاپ: اول، تیراژ ۱۵۰۰
ویراستار: دارد، فهرست راهنما: دارد
- ۷.۱۰. مبانی توپولوژی
تألیف: ب.ت. سیمز
ترجمه: دکتر جعفر زعفرانی
سال انتشار: ۱۳۷۶، چاپ: سوم، تیراژ ۱۵۰۰
ویراستار: ندارد، فهرست راهنما: دارد
- ۸.۱۰. مباحثی از هندسه و دیفرانسیل
تألیف: جان ا. تورپه
ترجمه: دکتر جعفر زعفرانی
سال انتشار: ۱۳۷۶، چاپ: اول، تیراژ ۱۵۰۰
ویراستار: ندارد، فهرست راهنما: دارد
- تهیه خبر: دکتر محمدجلوداری ممقانی

این یک سنت چند ساله است که تئوری‌های علمی را بر اساس منطق ارسطویی که خود ریشه در اصل حذف بینابین دارد، پی‌ریزی کنید، بدان معنی که حقیقت دوارزشی است یا هر گزاره P درست است و یا نادرست، بی‌هیچ سابقه‌ای از تردید. اما در گذر به عصر محاسبات و استدلال ماشینی، دیده می‌شود که اصل دوارزشی در تضاد شدید با واقعیات است. در دنیای واقعی، حقیقت به طوری همه جانبه امری نسبی تلقی می‌شود و این نسبی نگری هم یک قاعده است و نه استثنا. ساختار ذهنی منطق فازی را هم، همین واقع‌نگری تشکیل می‌دهد. در منطق فازی هر چیز امری نسبی است و یا این گونه فرض می‌شود.

این حقیقتی انکارناپذیر است که نظریات علمی مبتنی بر منطق دوارزشی منجر به نتایج درخشان شده‌اند و بر هیچ کس پوشیده نیست. فضا را تسخیر کرده‌ایم، صاحب کامپیوترهای فوق سریع شده‌ایم، اینترنت در دستان ماست و می‌توانیم با یکدیگر از طریق تلفن‌های همراه در ارتباط باشیم، اما در جوار این موفقیت‌های درخشان، شاهد شکست‌ها و پیشرفت‌های کندی هم هستیم. نمی‌توانیم روبات‌هایی بسازیم که در زبلی و چابکی به پای بچه‌ها برسند و برنامه‌هایی بنویسیم که قادر به خلاصه کردن کتابی باشند و یا از رانند اتومبیلی خودکار که از عهده ترافیک شهر برآید عاجزیم. چه چیز عامل این موفقیت‌ها از یکسو و عدم توفیق‌ها از سوی دیگر است؟

بشر دارای توانایی‌های قابل ملاحظه‌ای در انجام اعمال فیزیکی و ذهنی گوناگون مثل رانند اتومبیل در ترافیک شهری بی‌هیچ اندازه‌گیری و محاسبه‌ای است. انسان در انجام اموری از این دست، اصول و قواعدی در باب زمان، فاصله، سرعت، شکل و سایر ویژگی‌های فیزیکی و ذهنی مربوط به موضوعات را به کار می‌گیرد. این اصول و قواعد ذاتاً نادقیق‌اند، که این کم دقتی در واقع ناشی از محدودیت‌های موجود در توانایی ارگان‌های حسی و به‌ویژه مغز در ذخیره اطلاعات و تحلیل جزئیات است. وجود عدم دقت در قواعد به خاطر آن است که سیستم‌های متکی بر منطق دوارزشی ذاتاً در کارکرد با اطلاعات مبتنی بر قواعد، توانایی محدودی را دارا هستند و همین محدودیت‌های موجود در دیدگاه‌های متکی بر منطق دوارزشی متداول هستند که موجب عدم حصول پیشرفت‌های مهم در زمینه مسائلی که قواعد نقش اساسی را در آن‌ها دارند، می‌گردد.

منطق فازی ماهیت دوارزشی بودن را کنار می‌زند. در این راستا منطق فازی درهای سیر به مسیرهای جدیدی را می‌گشاید که پیشبرد امور مربوط به ماشین‌های هوشمند و تحلیل سیستم‌ها را به دنبال دارد. مغز بشر الگوی نمونه برای منطق فازی است. از دیدگاه نظریه سیستمی، منطق فازی به تمام صور مهم مدل‌بندی نظریه سیستم‌ها، توصیف، تحلیل، پایداری ترکیب، فیلترینگ و برآورد مرتبط است. به‌ویژه در سال‌های اخیر علاقه به نظریه پایداری در سیستم‌های کنترل‌کننده فازی به طور قابل ملاحظه‌ای افزایش یافته است. پایه‌های رشد در زمینه‌های نظری، کاربردهای صنعتی، مالی، طبی و غیره در ژاپن، اروپا، آمریکا، چین و بسیاری از کشورهای دیگر در حال بسط و گسترش است. با این همه هنوز

ژورنال Iranian Journal of Fuzzy System

مدیر مسوول: رجبعلی برزوئی

محل انتشار: زاهدان دانشگاه سیستان و بلوچستان

شماره : اول، سال اول

این مجله علمی - پژوهشی که به زبان انگلیسی منتشر می‌شود و ریاست افتخاری آن را پروفیسور لطفی زاده از دانشگاه برکلی به عهده دارد با ویراستاری ارشد دکتر ماشاله ماشین‌چی از دانشگاه کرمان و هیأت ویراستاران

دکتر ارقامی از دانشگاه فردوسی

دکتر دانشگر از دانشگاه صنعتی شریف

دکتر اسلامی از دانشگاه کرمان

دکتر کتابی از دانشگاه شیراز

دکتر لوکاس از دانشگاه تهران

دکتر معماربانی از دانشگاه تربیت مدرس

دکتر ساداتی از دانشگاه صنعتی شریف

دکتر وحیدیان کامیاد از دانشگاه فردوسی مشهد

دکتر زاهدی از دانشگاه کرمان

به سبک و سیاق مجله‌های علمی کشورهای پیشرفته راه اندازی شده است. وجود خلاصه‌ی مقالات به زبان فارسی در انتهای مجله، آرم انجمن آمار ایران در پشت جلد و تأیید کوتاه علمی - پژوهشی بودن مجله وجوه تمایز آن از مجلات مذکور باشد.

خاطر نشان می‌کنیم که در فرصت کوتاهی که با آقای دکتر ماشین‌چی در مورد این مجله صحبت می‌کردیم ایشان تأکید داشتند که منزلگاه مجله آدرس جدیدترین انتشارات را در مورد نظریه مجموعه‌های فازی در بر دارد و به منزلگاه‌های معروف در این نظریه لینک می‌شود.

منزلگاه مجله Iranian journal of Fuzzy Systems از این قرار است :

<http://www.usb.ac.ir/ijfs/>

برای دانشگاه سیستان و بلوچستان و دست‌اندر کاران انتشار این

مجله آرزوی موفقیت روز افزون می‌کنیم.

در این جا پیشگفتار حکیمانه‌ی این نخستین شماره به قلم لطفی زاده و جمشیدی (از دانشگاه آلبوکرک آمریکا) را که علاوه بر بسیاری مطالب، آینده‌ی روشنی برای نظریه مجموعه‌های فازی ترسیم نموده است با ترجمه دکتر شهرام سلیلی از دانشگاه علامه طباطبایی می‌آوریم.

انتشار اولین شماره مجله Iranian Journal of Fuzzy Systems یا IJFS در یک کلام، رخدادی است مهم. رخدادی که بازتاب‌دهنده نوعی فعالیت تحقیقاتی اساسی در ایران است که هدف آن پیشبرد مرزهای منطق فازی، محاسبات نرم و کاربردهای آن است. در مورد محتوای این شماره نباید زیاد به کیفیت تحقیقات عرضه شده، همه‌گیر بودن مطالب و یا بروز بودن آن‌ها حساسیت نشان داد، بلکه باید به دست‌اندرکاران، سردبیر و هیأت تحریریه به خاطر تمهیدات تدارک دیده شده جهت نشر آن تبریک گفت و برایشان آرزوی موفقیت روز افزون کرد.

مصوبات شورای اجرایی انجمن

نشست‌های دهم تا دوازدهم

اهم گزارش‌ها و تصمیمات دهمین نشست (۱۳۸۳/۳/۲۸):

- آقای دکتر محمودیان گزارشی از جلسه کنفرانس آموزش ریاضی در سنجندج ارائه کردند و از سازماندهی و نظم کمیته علمی و اجرایی کنفرانس ابراز خشنودی و رضایت نمودند. ایشان تنها مشکل موجود را همزمانی این کنفرانس و کنفرانس آمار ایران دانستند. محورهای مقالات کنفرانس عبارتند از: آموزش ریاضی، دانش موضوعی ریاضیات، تجربه‌های معلمین، فناوری اطلاعات و استفاده از کمک آموزشی. هم‌چنین در کنفرانس یک CD آموزشی - اطلاعاتی در اختیار شرکت کنندگان قرار خواهند داد.
- جواب نامه شماره ۸۳/۱۶۲۸ مورخ ۸۳/۳/۱۰ رئیس انجمن در رابطه با تخلف آکادمیک قرائت شد. مقرر شد تمام اسناد و مکاتبات به رئیس دانشگاه مربوطه به‌طور محرمانه ارسال شود. پیشنهاد شد مقاله‌ای در روشنگری تأکید بر صداقت علمی در خبرنامه درج شود. هم‌چنین در فراخوان همایش‌ها برای این‌که مقالات باید اصیل باشند و قبلاً چاپ نشده باشند، تأکید گردد. مقرر شد آقایان دکتر محمودیان و دکتر سیفلو نسبت به تهیه خبر مربوطه اقدام فرمایند.
- رئیس انجمن گزارشی از پیشرفت قابل توجه منزلگاه الکترونیکی انجمن ارائه کرد و خواهان انتخاب یک نفر به‌عنوان مسؤل قسمت انگلیسی منزلگاه شد. دکتر درفشه به این منظور انتخاب شدند.
- دکتر آرین‌نژاد به‌عنوان نماینده شورای اجرایی در کمیته دهه ریاضیات برای برقراری ارتباط هر چه بیشتر شورا با کمیته گزارش کمیته در شورا تعیین شدند.
- نامه اعضای هیأت علمی دانشکده ریاضی دانشگاه علم و صنعت به وزیر علوم مبنی بر اعتراض به تصمیم هیأت رئیسه آن دانشگاه در حذف دوره کارشناسی ریاضی قرائت شد. مقرر شد انجمن نیز از این اعتراض حمایت کند و در خبرنامه نیز منعکس شود.
- نامه دکتر اردشیر سردبیر «فرهنگ و اندیشه ریاضی» در مورد انتخاب سه نفر نویسنده بهترین مقالات مسابقه مقاله‌نویسی قرائت و مورد تأیید قرار گرفت. قرار شد جوایز ایشان را که به ترتیب یک، نیم، و ربع سکه بهار آزادی است در موقع مناسب اهدا کنند.
- در مورد رتبه‌بندی مجلات علمی (ریاضی) توسط شورای اجرایی انجمن بحث شد. با توجه به این‌که در علوم ریاضی علاوه بر معیار ISI معیارهای دیگری مانند MathSciNet نیز وجود دارد، لزوم این کار تأیید شد و کمیته‌ای متشکل از دکتر صالح‌مصلحیان (مسؤل کمیته)، دکتر محمودیان و دکتر ایرانمنش برای بررسی بیشتر این مسئله و نظرخواهی از گروه‌های ریاضی تعیین گردید.

هستند کسانی که به نظریه مجموعه‌های فازی و منطق فازی با دیده تردید می‌نگرند، اما آن مقاومت همه جانبه اولیه در مقابل ایده اساسی نظریه مجموعه‌های فازی به تاریخ سپرده شده است.

یک مؤلفه اصلی در نظریه سیستم‌های فازی، محاسبه قواعد مربوط به اگرآنگاه‌های فازی است. این وسیله، ابزار است که اساس دیدگاه «زبانی» که خود جایگزینی برای دیدگاه طراحی و تحلیل سیستم‌های متکی بر محاسبات عددی معمولی است را تشکیل می‌دهد. یک وجه غالب در دیدگاه کلامی آن است که نیازهای مربوط به مدل‌های دقیق ریاضی در کنترل و پردازش تعمیم را رفع می‌کند. دیدگاه زبانی بخش گسترده‌ای از ادبیات مربوط را به خود اختصاص داده است و مستحق آن است که در IJFS، به‌عنوان یکی از موارد قابل ملاحظه مورد توجه قرار گیرد.

نشریه Iranian Journal of Fuzzy Systems باید نقش مهمی در ارائه ایده‌های جدید و کاربردهای تازه ایفا کند و باید به دکتر ماشین‌چی و دکتر برزوئی به خاطر پیشقدم شدن در نشر و همکاری زیاد و همه جانبه‌شان در پیشبرد نظریه سیستم‌های فازی و کاربردهای آن، تبریک مخصوص گفت.

لطفعلی عسگرزاده - برکلی. کالیفرنیا

م.م جمشیدی - آلبوکورک، نیومکزیکو. آمریکا

تهیه خبر: دکتر محمد جلوداری ممقانی

برای عضویت
در انجمن ریاضی ایران

و یا تمدید عضویت

فرم مربوطه را

در آخرین خبرنامه پر کنید

- با تقاضای آقای دکتر یحیی طالبی رستمی رئیس گروه ریاضی دانشگاه مازندران موافقت شد که بیست و نهمین مسابقه ریاضی دانشجویی کشور در سال ۱۳۸۴ در آن دانشگاه برگزار شود.
 - رئیس انجمن گزارشی از کمیته ۳+۳ ایران و فرانسه و این که دو دانشجوی ممتاز در مسابقه ریاضی دانشجویی می‌توانند با هزینه بلیط از دانشگاه خودشان و هزینه اقامت اکول نرمال سوپریور در آن مؤسسه به مدت یک یا دو ماه اقامت کنند، ارائه کردند. جلسه این کمیته با حضور سه نفر طرف ایران و آقای دکتر رامانکت بزودی تشکیل خواهد شد.
- اهم گزارش‌ها و تصمیمات یازدهمین نشست (۱۳۸۳/۴/۲۵):
- در مورد زمان برگزاری کنفرانس‌های بعدی ریاضی آقای دکتر محمودیان گزارشی از وضعیت موجود و زمان‌های تصویب شده آن ارائه دادند و با توجه به توضیحات ارائه شده از سوی آقای دکتر شهرام رضاپور مبنی بر فاصله کوتاه بین برپایی کنفرانس ریاضی در یزد و کنفرانس ریاضی تربیت معلم آذربایجان مقرر شد که کنفرانس بعدی ریاضی (سی و ششمین) در شهریور ماه ۸۴ در یزد و کنفرانس سی و هفتمین در شهریور ماه ۸۵ در دانشگاه تربیت معلم آذربایجان برگزار گردد. هم‌چنین مقرر شد که آقای دکتر نیکنام با توجه به پیشنهادات بعضی از اعضای انجمن مبنی بر ثابت کردن تاریخ برگزاری کنفرانس‌های ریاضی کشور، یک فرم به همراه یک برگه رأی به اعضای پیوسته انجمن ارسال نمایند. این فرم به صورت زیر خواهد بود:
- به یکی از دو مورد زیر رأی دهید:
- ۱- کنفرانس‌های ریاضی هر سال در ۸ تا ۱۱ فروردین برگزار می‌شود مگر استثنائاً ۸ تا ۱۱ شهریور
 - ۲- کنفرانس‌های ریاضی هر سال در ۸ تا ۱۱ شهریور برگزار می‌شود مگر استثنائاً ۸ تا ۱۱ فروردین
- آقای دکتر محسنی مقدم اعلام کردند مطابق با روال معمول دانشگاه کرمان، هر سیزده سال یک بار کنفرانس ریاضی در این دانشگاه برگزار می‌گردد و لذا از هم اکنون اعلام آمادگی جهت برگزاری سی و نهمین کنفرانس ریاضی کشور در سال ۸۷ در دانشگاه شهید باهنر کرمان را اعلام نمودند. شورا از ایشان درخواست کرد که نامه‌ای در این مورد از رئیس دانشگاه تهیه فرمایند.
 - مقرر شد که هر کدام از اعضای شورای اجرایی، رایزنی با دانشگاه‌های کشور برای برگزاری سمینارهای تخصصی در سال‌های بعد را به عهده بگیرند. در همین راستا مقرر شد که آقای دکتر ایرانمنش، پیگیر مسائل مربوط به برگزاری سمینارهای جبر، دکتر شادمان پیگیری مسائل مربوط به برگزاری سمینارهای آنالیز و دکتر تومانیان پیگیری مسائل مربوط به برگزاری سمینارهای هندسه و توپولوژی و دکتر محمودیان پیگیر مسائل مربوط به برگزاری سمینارهای ترکیبیات را به عهده گیرند. و از آقای دکتر بهزاد درخواست شود پیگیری مسائل مربوط به برگزاری کارگاه تاریخ ریاضیات را عهده‌دار فرمایند.
- با توجه به اعلام آمادگی مرکز تحصیلات تکمیلی در علوم پایه زنجان (نامه شماره ۹۳۶/ع، مورخ ۸۳/۴/۲۴)، شورای اجرایی با پیشنهاد برگزاری شانزدهمین سمینار جبر کشور در ۲۷ الی ۲۹ آبان ۱۳۸۳ در این مرکز موافقت نمود و آقایان دکتر ایرانمنش، سیدعلیرضا اشرفی و آریین‌نژاد را به عنوان نماینده‌های خود در کمیته علمی معرفی کرد.
 - دکتر ایرانمنش گزارشی از جلسه برگزار شده با مسئولین بانک پارسیان برای انتخاب تعدادی از دانش‌آموزان با استعداد مقطع سال سوم راهنمایی در مناطق محروم تهران ارائه کردند و مقرر شد کمیته‌ای متشکل از آقایان دکتر شادمان، دکتر ایرانمنش و دکتر حقیقی و خانم دکتر حمیده داریوش همدانی زمینه اجرایی کردن پیشنهادات بانک پارسیان را فراهم نماید. هم‌چنین مقرر شد که دکتر ایرانمنش به عنوان نماینده انجمن در کانون افتخار آفرینان ریاضی (نامه شماره ۸۳/۱۳۱/ش، مورخ ۸۳/۲/۱۹) معرفی گردند.
 - نامه آقای دکتر منصوری در مورد، هدایت انجمن‌های علمی دانشجویی کشور (نامه شماره ۳/۷۴۵ مورخ ۸۳/۳/۲) توسط انجمن‌های علمی کشور مطرح و مقرر شد که در راستای حمایت از انجمن‌های علمی دانشجویی ریاضی، از آنان درخواست گردد که با همکاری انجمن ریاضی، در برگزاری سمینارهای دانشجویی کشور نقش فعالی را ایفا کنند و هم‌چنین از آن دسته از دانشگاه‌هایی که انجمن‌های علمی دانشجویی در حال انتشار مجله ریاضی می‌باشند، درخواست گردد که حتماً یکی از اعضای هیات تحریریه، نماینده انجمن ریاضی ایران در آن دانشگاه باشد.
 - آقای دکتر تومانیان به عنوان نماینده انجمن در سومین سمینار هندسه و توپولوژی گزارشی از روند داورى مقالات و چاپ گزارش مقالات کامل این سمینار را ارائه دادند. مقرر شد که از این به بعد به نمایندگان انجمن در سمینار و کنفرانس‌های تخصصی ریاضی اعلام گردد که، اولاً چاپ گزارش مقالات کامل هم‌زمان با برگزاری سمینار نباشد و ثانیاً در چاپ گزارش مقالات کامل، آن دسته از مقالاتی که با تایید کمیته علمی، قرار بوده است چاپ شود به شرط حضور مؤلف در سمینار و ارائه سخنرانی، چاپ شود. هم‌چنین مقرر شد که پرداخت ۷۰ درصد باقی مانده از پول مربوط به هزینه‌های چاپ کنفرانس و سمینار را که باید به مسئولین سمینار پرداخت گردد پس از تایید نمایندگان انجمن در کمیته آن سمینار، انجام گردد.
 - نامه آقای دکتر هاشمی‌پرست رئیس مرکز مطالعات، تحقیقات و ارزشیابی سازمان سنجش آموزش کشور (شماره ۴/۲۰۳۴۱، مورخ ۸۳/۴/۲ و ۴/۲۰۳۶۱، مورخ ۸۳/۴/۴) کشور مطرح و مقرر شد که آقای دکتر تومانیان علاوه بر پیگیری این نامه، وضعیت کمیته پیشنهادی انجمن و سازمان سنجش در مورد بازنگری امتحان کارشناسی ارشد رشته ریاضی را نیز پیگیری نموده و در جلسه بعدی شورای اجرایی، گزارشی ارائه دهند.
 - آیین‌نامه پیشنهادی سمینار آموزش ریاضیات توسط آقای دکتر محسنی مقدم مطرح و پس از تغییر جزئی در یک قسمت

چهل و یکمین عدد اول مرسن

در ۱۵ می ۲۰۰۴ برابر با ۲۶ اردیبهشت هشتاد و سه، جوش فیندلی (Josh Findley)، یکی از اعضای گروه جستجوگران اینترنتی اعداد اول مرسن GIMPS، اعلام کرد که به کمک نرم‌افزار مخصوص آزمون اول بودن اعداد مرسن، چهل و یکمین عدد اول مرسن را، که بزرگ‌ترین عدد اول شناخته شده نیز می‌باشد، کشف کرده منظور از یک عدد اول مرسن، یک عدد اول به صورت $2^n - 1$ است که در آن n یک عدد طبیعی است. نسخه روزآمد این نرم‌افزار را همیشه از سایت <http://www.mersenne.org/freesoft.htm> می‌توان دریافت کرد. جوش این برنامه را به مدت ۱۱ روز متوالی بر روی کامپیوتر 2,4MXZ خود اجرا نمود تا اول بودن عدد $2^{24036583} - 1$ را که عددی با ۷۲۳۵۷۳۳ رقم است، بیازماید. دو عضو دیگر این گروه به طور مستقل و جداگانه اول بودن این عدد را مورد آزمون قرار داده و صحت ادعای جوش مورد تأیید قرار گرفت. چهل و یکمین عدد اول $2^{24036583} - 1$ که تعداد ارقام آن یک میلیون رقم از عدد فوق کمتر است، در بیست و هفتم آبان ماه گذشته کشف گردید. یک شرکت الکترونیکی، یک جایزه ۱۰۰۰۰۰۰ دلاری برای فرد یا گروهی که اولین عدد اول مرسن را که بیش از ۱۰ میلیون رقم داشته باشد کشف کند، در نظر گرفته است. به هر حال این یک مسأله باز است که آیا تعداد اعداد اول مرسن متناهی است یا نامتناهی. بدیهی است که هیچکس با روش‌های محاسباتی نمی‌تواند به این سؤال پاسخ دهد و نظریه‌های بیشتری برای پاسخ دادن به این سؤال احتیاج است.

اعداد مرسن به صورتی طبیعی در ریاضیات ظاهر می‌شوند. مثلاً مجموع مقسوم علیه‌های عدد $2^p - 1$ برابر با $2^p - 1$ ، یعنی یک عدد مرسن می‌باشد. اعداد اول مرسن در ساختن اعداد تام زوج به کار گرفته می‌شوند. عدد m را تام می‌نامند هرگاه مجموع مقسوم علیه‌های آن ۲ برابر آن عدد باشد. اقلیدس ثابت کرد اعداد به صورت $(2^p - 1)2^q$ ، برای p اول، یک عدد تام است. اویلر عکس قضیه اقلیدس را ثابت کرد، به این معنا که تمام اعداد تام زوج، به صورت اخیر هستند. بنابراین متناهی بودن یا نامتناهی بودن اعداد اول مرسن معادل متناهی بودن یا نامتناهی بودن اعداد تام زوج است. از طرف دیگر ثابت می‌شود شرط لازم و کافی برای آن که مجموع مقسوم علیه‌های یک عدد طبیعی مثبت توانی از ۲ باشد این است که این عدد حاصلضرب چند عدد اول مرسن باشد. فرما ثابت کرده است که هر مقسوم علیه عددی به صورت $2^p - 1$ به شکل $2kp + 1$ می‌باشد. هم‌چنین نشان داده می‌شود به ازای هر دو عدد p و q ، بزرگ‌ترین مقسوم علیه مشترک $(2^p - 1)$ و $(2^q - 1)$ مرسن $2^p - 1$ و $2^q - 1$ به صورت $2^{(p,q)}$ می‌باشد که در آن (p, q) نشان‌دهنده ب.م.م دو عدد p و q است. به خصوص اگر p و q نسبت به هم اول باشند آنگاه این دو عدد مرسن نیز نسبت به

آین‌نامه (به شرح پیوست)، به تصویب شورای اجرایی رسید.

- نامه‌های سردبیران بولتن و فرهنگ و اندیشه ریاضی در مورد اسامی پیشنهادی هیأت تحریریه مطرح و مقرر شد از ایشان تقاضا شود طی ارسال نامه‌ای به گروه‌های ریاضی دانشگاه‌های کشور از افراد علاقه‌مند به عضویت در هیأت تحریریه هر یک از آن مجلات خواسته شود، تقاضای خود را به همراه CV به دفتر انجمن ریاضی ایران ارسال نمایند. در ضمن در هیأت تحریریه بولتن سعی شود گرایش‌های مختلف افراد که شبیه آن برای مشاوران اعمال شد نیز اعمال گردد. ورشته‌های گوناگون ریاضی طبق طبقه‌بندی، ICM ۲۰۰۶ مدنظر قرار گیرد.

اهم گزارش‌ها و تصمیمات دوازدهمین نشست (۱۳۸۳/۶/۲):

- تأکید شد که شورای اجرایی انجمن برای کنفرانس‌ها و سمینارهای ریاضی نمایندگان را اساساً برای کمیته علمی معرفی و در صورت نیاز نماینده‌ای را نیز برای کمیته اجرایی همایش معرفی نماید.
- نامه دکتر بابلیان مبنی بر تقاضای موافقت انجمن با برگزاری سمینار ریاضی در شهر یور ۸۴ در دانشگاه تربیت معلم تهران مطرح و با آن موافقت شد.
- نامه دبیر پانزدهمین سمینار آنالیز ریاضی که در دانشگاه سیستان و بلوچستان برگزار خواهد شد مطرح گردید و مقرر شد رئیس انجمن در پاسخ اعلام کند که اولاً باید امور علمی و تعیین مدعوین علمی سمینار با هماهنگی نمایندگان شورای اجرایی در کمیته علمی انجام شود و ثانیاً کمک مالی انجمن بنا به تصمیم کلی همان هشت میلیون ریال است که ۳۰٪ آن نیز به حساب سمینار واریز شده است. کپی این پاسخ به نمایندگان انجمن در کمیته علمی سمینار نیز ارسال خواهد شد.
- دکتر ایرانمنش خزانه‌دار انجمن اعلام کردند که حق عضویت سال‌های ۲۰۰۳ و ۲۰۰۴ انجمن در اتحادیه بین‌المللی ریاضیات واریز شده است. بانک کارگزار اعلام کرده است که به خاطر مسائل سیاسی ممکن است بانک آمریکایی که شماره حساب اتحادیه در آن می‌باشد، مبلغ واریزی را بلوکه کند و خواسته است که انجمن مسؤلیت آن را بپذیرد. رئیس و خزانه‌دار انجمن طی نامه‌ای مسؤلیت این ریسک را پذیرفته‌اند. شورای اجرایی این اقدام را تأیید کرد.
- دکتر صالح‌مصلحیان اطلاع دادند که در پایان تابستان امسال شماره ۱۰۰ خبرنامه آماده خواهد شد. مقرر شد هر کدام از اعضای شورای اجرایی فعالیت‌های خود را در رابطه با انجمن حداکثر تا ۱۵ شهریور به رئیس انجمن ارسال کنند تا ایشان یک جمع‌بندی از فعالیت‌های انجمن در یک سال اخیر را در خبرنامه ۱۰۰ منعکس کنند. هم‌چنین دکتر صالح‌مصلحیان گزارشی از روند ۱۰۰ شماره خبرنامه تهیه کنند تا در این شماره به چاپ برسد.
- مقرر شد از سردبیران فرهنگ و اندیشه ریاضی و بولتن انجمن تقاضا شود تا آخر آذرماه اعضای هیأت تحریریه در پست خود باقی بمانند تا هیأت تحریریه جدید انتخاب شود.

موضعی دارای استراتژی برنده است زیرا به ازای هر مجموعه بازی ناتهی V یک مجموعه بازی ناتهی U با بستار فشرده وجود دارد که $\bar{U} \subseteq V$.

واضح است که هر تاتیک برنده برای یک بازیکن، یک استراتژی برنده نیز برای آن بازیکن خواهد بود. اما آیا عکس این مطلب نیز درست است؟

نکته عجیب این است که اگر β دارای استراتژی برنده باشد، دارای تاکتیک برنده نیز هست. اما ممکن است که α دارای استراتژی برنده باشد ولی تاکتیک برنده نداشته باشد. برای مثال فرض کنیم \mathcal{I} خانواده همه بازیهای باز کراندار خط حقیقی و \mathcal{D} خانواده زیرمجموعه‌های شمارای آن باشد. X را مجموعه اعداد حقیقی همراه با توپولوژی تولید شده توسط پایه $S = \{I - D : I \in \mathcal{I}, D \in \mathcal{D}\}$ می‌گیریم. نشان می‌دهیم که در بازی باناخ - مازور، α دارای یک استراتژی برنده است. چون S یک پایه برای توپولوژی X است، می‌توان فرض کرد که انتخاب بازیکنان S می‌باشد. هرگاه $B_1 = I_1 - D_1$ انتخاب اول بازیکن β باشد و $D_1 = \{d_1(1), d_1(2), \dots\}$ را چنان می‌گیریم که $diam(J_1) < \frac{1}{4} diam(I_1)$ و $\bar{J}_1 \subseteq I_1 - \{d_1(1)\}$ در این صورت اولین انتخاب α را $A_1 = J_1 - D_1$ در نظر می‌گیریم. فرض کنیم $B_2 = I_2 - D_2$ پاسخ β به این انتخاب باشد. چون D_1 و D_2 شمارایند، $J_1 \cap I_2 \neq \emptyset$. اگر $D_2 = \{d_2(1), d_2(2), \dots\}$ آنگاه $J_2 \in \mathcal{I}$ را طوری اختیار می‌کنیم که

$$diam(J_2) < \frac{1}{4} diam(J_1)$$

$$J_2 \subseteq J_1 \cap I_2 - \{d_1(1), d_1(2), d_2(1), d_2(2)\} \quad \text{و}$$

انتخاب بعدی بازیکن α را به صورت $A_2 = J_2 - D_2$ تعریف می‌کنیم. با ادامه این روند، به استقرای، دنباله $\dots \supseteq \bar{J}_2 \supseteq J_2 \supseteq \bar{J}_1 \supseteq J_1$ را به دست می‌آوریم.

چون $\{\bar{J}_n\}$ دنباله‌ای نزولی از بازه‌های بسته تودرتو است که قطر آن‌ها به صفر می‌گراید، $\bigcap_{n=1}^{\infty} \bar{J}_n = \bigcap_{n=1}^{\infty} J_n$ تک عضوی

است. می‌گیریم $\{x_0\} = \bigcap_{n=1}^{\infty} J_n$. ساختار فوق نشان می‌دهد که

$x_0 \in \bigcap_{n=1}^{\infty} A_n \neq \emptyset$ ، در نتیجه $x_0 \notin \bigcup_{n=1}^{\infty} D_n$. این نشان می‌دهد که

α دارای استراتژی برنده است.

ولی α هیچ تاکتیک برنده‌ای ندارد. در حقیقت می‌توان نشان داد اگر α تاکتیکی برنده داشته باشد که به انتخاب n - ام $B_n = I_n - D_n$ از بازیکن β ، مجموعه A_n را نسبت دهد، آنگاه $\bigcap_{n=1}^{\infty} B_n = \emptyset$ یعنی β برنده بازی است که تناقضی آشکار است.

محمد صالح مصلحیان

دانشگاه فردوسی مشهد و

علیرضا کامل میرمصفايي

دانشگاه دامغان

یکدیگر اولند. با استفاده از این خاصیت و با استفاده از اصل لانه کبوتری راهی دیگر برای اثبات نامتناهی بودن تعداد اعداد اول می‌توان ارائه داد.

تهیه خبر: دکتر حسن حقیقی

دانشگاه خواجه نصیرالدین طوسی

بازی باناخ - مازور

در فاصله سال‌های ۱۹۳۵ تا ۱۹۴۱ در شهر Lwów که در آن زمان در لهستان قرار داشت، گروهی از ریاضیدانان دانشگاه این شهر از جمله باناخ، مازور، آلام، اشتینهاوس اغلب اوقات در یکی از کافه‌های شهر به نام The Scottish Caffé House دور هم جمع می‌شدند و روی مسائل ریاضی به بحث می‌پرداختند.

روزی به پیشنهاد باناخ دفتر بزرگی خریداری شد و خدمتکار کافه مأمور شد آن را جای مناسبی پنهان نماید. هر بار که مسأله‌ای جذاب طرح یا حلی جالب از یک مسأله ارائه می‌شد، از خدمتکار درخواست می‌شد آن دفتر را بیاورد تا آن مورد یادداشت شود و سپس دفتر را به جای خود برگرداند. این دوره‌ای است که در آن اندیشه آنالیز تابعی و حوزه‌های مربوط به آن به تدریج شکل می‌گرفت. خوشبختانه این دفتر که به Scottish Book موسوم شد طی جنگ جهانی دوم آسیب ندید و اولین بار آلام آن را در لس آلاموس امریکا به سال ۱۹۵۷ چاپ و کنفرانسی نیز در مورد آن برپا نمود.

مسأله چهل و سوم این کتاب که توسط مازور طرح و به وسیله باناخ حل شد، به بازی باناخ - مازور مشهور است. صورت اولیه قضیه در مورد فضای اعداد حقیقی است که بعداً آکستوبی آن را به صورت زیر در مورد یک فضای توپولوژیک دلخواه تعمیم داد:

فرض کنید X یک فضای توپولوژیک باشد. بازی باناخ - مازور در این فضا و بین بازیکنان α و β به ترتیب زیر انجام می‌گیرد:

بازیکن β بازی را با انتخاب یک زیرمجموعه بازی ناتهی دلخواه چون B_1 از X شروع می‌کند. سپس بازیکن α یک زیرمجموعه بازی ناتهی چون A_1 از B_1 را برمی‌گزیند. در پاسخ β زیرمجموعه بازی ناتهی B_2 از A_1 را انتخاب می‌کند. با ادامه این روند دنباله

$$B_1 \supseteq A_1 \supseteq B_2 \supseteq A_2 \supseteq \dots$$

از زیرمجموعه‌های بازی ناتهی X تولید می‌شود.

α برنده این بازی است هرگاه $\bigcap_{n=1}^{\infty} A_n = \bigcap_{n=1}^{\infty} B_n$ ناتهی باشد. در غیر این صورت β برنده بازی خواهد بود.

یک استراتژی برای یک بازیکن قانونی است که هر حرکت او را بر اساس تمام حرکات قبلی بازیکنان مشخص می‌کند در حالی که یک تاکتیک برای وی قانونی است که هر حرکت او را تنها بر اساس آخرین حرکت بازیکن رقیب تعیین می‌کند. یک استراتژی (تاکتیک) برای یک بازیکن، برنده نامیده می‌شود هرگاه آن بازیکن با پیروی از آن استراتژی (تاکتیک) همه بازی‌ها را صرف نظر از نحوه بازی رقیب ببرد. برای مثال α در هر فضای هاسدورف فشرده

مختصراً عرض می‌کنم که تحقیق در دانشگاه‌ها و مراکز علمی باید مبتنی بر تقاضا و «مسأله محور» باشد تا ارزش و اثر واقعی خود را در محیط‌های علمی و فضاهای کاربردی به دست آورد. ما بعد از انقلاب در اکثر زمینه‌ها بیش از آن‌چه به تقاضا و دامن زدن به آن بیندیشیم، به عرضه اندیشیده‌ایم و همین امر موجب رکود و عدم تحرک در بخش‌های مختلف بوده است. البته ابتدای تحقیق بر تقاضا به معنی بی‌توجهی به تحقیقات بنیادی و آن‌چه منجر به توسعه مرزهای دانش می‌شود، نیست و این نوع تحقیقات نیز در واقع مبتنی بر تقاضای خاص خود صورت می‌پذیرد.

• برخی نظرات معتقد به مهاجرت و یا فرار مغزها از ایران هستند آیا می‌توان علم و علاقه به علم را در مرزهای ملی محصور کرد و یا این‌که علم در هر کجا که امکان شکوفایی داشته باشد باید ریشه کند؟

این موضوع را می‌توان از جهات و جنبه‌های گوناگون مورد بحث و بررسی قرار داد. از یک جهت علم فاقد ملیت و موجودی لامکان است. هر جا که عالم احساس کند که از تعلم خود می‌تواند بیشتر نفع برساند و نیز دسترسی بیشتری به دانش بشری داشته باشد، آن جا برای حضور او مناسب‌تر است. ولی در کنار این مسأله، تعهد اجتماعی و مسؤلیت دانشمند در قبال جامعه و مردمی که شکل‌گیری شخصیت‌های علمی او نقش داشته‌اند نیز باید لحاظ شود. ممکن است شرایط چه از نظر رشد علمی و چه از جهت داشتن امکانات رفاهی و معیشتی برای یک دانشمند ایرانی در کشورهای غربی مناسب‌تر باشد، اما آیا به صرف این شرایط بهتر می‌توان رسالت یک عالم در قبال جامعه خویش را نادیده گرفت؟ نکته دیگر این‌که گر چه مرزهای ملی نمی‌تواند دانش و دستاوردهای علمی را محصور و محدود سازند، اما مسلماً جریان مهاجرت نخبگان از کشور ما به کشورهای غربی به مثابه صدور سرمایه‌های بسیار گران‌قیمت از ایران به کشورهای دیگر است و یک خسارت واقعی محسوب می‌شود که جریان توسعه را در ایران کندتر می‌سازد و در کشورهای غربی سرعت می‌بخشد. نکته آخر این‌که بررسی علل این مهاجرت که متأسفانه کشور ما حتی از دوران قبل از انقلاب دچارش بوده و البته بعد از انقلاب سرعت یافته است و نیز راه‌ها و روش‌های تخفیف آن داستان دیگری دارد که باید در جای خود بدان پرداخت.

• ارزیابی جنابعالی از جایگاه علمی نخبگان در تعیین سیاست‌های کلان کشورمان چیست؟

متأسفانه این جایگاه چندان رفیع نیست و نخبگان علمی، فرهنگی و حتی سیاسی کشور، کمتر در تعیین سیاست‌های کلان نقش فعال و تعیین‌کننده‌ای دارند.

• سال‌ها از ارتباط دانشگاه و صنعت صحبت می‌شود، به نظر جنابعالی چرا علیرغم گفته‌ها و توصیه‌های مسؤلان این امر نهادینه نمی‌شود؟

به نظر من این ارتباط باید از درون ایجاد شود هر دو نهاد احساس نیاز درونی و واقعی نسبت به این پیوند داشته باشند و در عمل

مصاحبه با دکتر محمدعلی نجفی وزیر سابق آموزش و پرورش

آنچه در ذیل می‌آید بخشی از مصاحبه نشریه خبری دانشگاه صنعتی شریف با آقای دکتر محمدعلی نجفی وزیر سابق آموزش و پرورش و عضو هیأت علمی آن دانشگاه می‌باشد که در مرداد ۱۳۸۳ چاپ شده است.

• پس از پیروزی انقلاب اسلامی وضع آموزش ریاضی و فراز و نشیب آن چگونه بود؟ (با توجه به این‌که جنابعالی مدت‌ها وزیر آموزش و پرورش و فرهنگ و آموزش عالی بوده‌اید.)

متأسفانه آموزش ریاضی در سال‌های پس از پیروزی انقلاب تا مدت‌ها سیر نزولی طی کرد. چه از نظر کیفی و چه از نظر کمی. به‌عنوان مثال وقتی من در سال ۱۳۶۷ مسؤلیت وزارت آموزش و پرورش را عهده‌دار شدم یکی از مشکلات این بود که درصد دانش‌آموزانی که در رشته ریاضی فیزیک تحصیل می‌کردند به شدت پایین آمده بود و به چیزی حدود ۸/۵ درصد رسیده بود. این یک زنگ خطر جدی برای آینده علم ریاضی و نیز سایر علوم در کشور محسوب می‌شد. خوشبختانه با برنامه‌های تشویقی و توجیهی و نیز اقدامات آموزشی و علمی که انجام شد تدریجاً شرایط تغییر یافت و مجدداً نشاط و شوق برای تحصیل در رشته ریاضیات (در سطح دبیرستان) و پرداختن به ریاضی ایجاد شد و تدریجاً اوج گرفت. البته بخشی از این موفقیت مربوط به سابقه درخشان ریاضی و زمینه‌های تاریخی جامعه، در ارتباط با این رشته بود و بخشی مربوط به استعدادها و نهفته دانش‌آموزان که مترصد ایجاد یک زمینه مناسب برای بروز بود و بخش دیگر هم به برنامه‌ریزی‌های آموزش و پرورش و تلاش مدیران و معلمان و دست‌اندرکاران در این خصوص مربوط می‌شد.

• بفرمایید مشکلات فراروی دانشجویان ریاضی در حال حاضر چیست و چه پیشنهادی برای رفع آن دارید؟

در این زمینه دو مشکل اساسی وجود دارد، یکی فقدان انگیزه کافی برای تحصیل در این رشته و دیگری ضعف فضای اقتصادی و اجتماعی کشور برای جذب تحصیل‌کردگان در رشته ریاضی است. البته این دو برهم تأثیر می‌گذارند و از هم متأثر می‌شوند. در این فرصت کوتاه نمی‌توان برای رفع مشکل راه‌حلی ارائه کرد ولی بنده در معیت جمعی از ریاضیدانان کشور و تحت نظر انجمن ریاضی ایران طرح جامعی را برای توسعه ریاضیات در کشور و حل بنیادی مسائل و مشکلات این رشته پیشنهاد دادیم که حتی آقای رئیس‌جمهور و معاون اول ایشان نیز دستور حمایت از اجرای این طرح را دادند ولی در عمل در همان مراحل اولیه، طرح متوقف ماند. علل این ناکامی خود حدیث مفصلی است که «این زمان بگذار تا وقت دگر»!

• ارزیابی جنابعالی از وضعیت تحقیق و پژوهش در سطح دانشگاه‌ها و مراکز علمی و پیشنهادتان برای رفع تنگناها در این خصوص چیست؟

شاید بتوان گفت که ایجاد محیط بانشاط در مراکز دانشگاهی به طور مستقل و منفک از سایر محیط‌های اجتماعی و فرهنگی کشور میسر نیست. به‌رحال در یک کشور همه بخش‌ها به نحوی با یکدیگر مرتبط و در تعامل هستند، بنابراین باید طرحی ریخت که اصولاً شور و نشاط و تحرک و تلاش در همه شئون کشور خلق گردد و مردم احساس مشارکت و پیشرفت و تعالی داشته باشند و همه کس خود را در رسیدن به اهداف مشترک ملی برای احیای مجد و عظمت ایران، مسؤول، متعهد و شریک بدانند. متأسفانه در شرایط فعلی چنین شور و شعوری کمتر به چشم می‌خورد در عین این‌که مردم تشنه و شیفته‌اند. اما صرف‌نظر از این بحث کلی و عمومی که در سطح کلان کشورداری باید به آن پرداخته شود، در ارتباط با محیط‌های دانشگاهی می‌توان با روش‌هایی از قبیل تأمین مشارکت گسترده دانشگاهیان در امور مختلف و باز گذاشتن دست هیأت‌های امنای مدیران دانشگاهی در تصمیم‌گیری‌ها و نیز تنوع بخشیدن به راه‌های تأمین منابع مورد نیاز دانشگاهی و برنامه‌هایی از این نوع، تحرک و نشاط بیشتری برای فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی و اجتماعی و فرهنگی دانشگاهی ایجاد کرد.

• جمع‌بندی جنابعالی با توجه به مسؤولیت‌های مهم قبلی در خصوص جایگاه علمی کشورمان در مقایسه با دیگر کشورهای جهان چیست؟

اشارات قبلی به این سؤال داشتم. برای تعیین جایگاه علمی کشور و این‌که آیا از این جایگاه رضایت داریم یا خیر باید پرسید که ما خود را با کجا مقایسه می‌کنیم. مسلماً از برخی کشورهای آفریقایی و آسیایی جلوتر هستیم ولی با توجه به سوابق فرهنگی - تاریخی و بر اساس قابلیت‌های انسانی و سرمایه‌های فیزیکی، نسبت به آنچه باید باشیم، عقب‌تر هستیم و همه امید و آرزوی هر ایرانی شریف و شیفته کرامت و منزلت ایران و ملت بزرگ آن این است که روزی به جایگاه رفیعی که لایق آن هستیم دست یابیم.

نقل (تلخیص شده) از: نشریه شریف، شماره ۶۵، مرداد ۱۳۸۳

آگهی دعوت به همکاری

انجمن ریاضی ایران از کسانی که در زمینه امور اداری و انتشاراتی و حروف‌چینی تک فارسی با کامپیوتر آشنایی دارند و مایل به همکاری تمام‌وقت با انجمن هستند دعوت می‌کند هر چه زودتر خلاصه‌ای از مشخصات، تحصیلات و تجربیات خود را به دبیرخانه انجمن بفرستند.

نیز فواید این ارتباط را حس کنید. متأسفانه ما در اکثر موارد می‌خواهیم به صورت دستوری و بعضاً تصنعی مقولات مخالف (بعضاً ناهمگون) را به یکدیگر پیوند بزنیم و طبیعی است که توفیقی به دست نمی‌آوریم. البته علل وجود این فاصله میان دانشگاه و صنعت را باید به شکلی عمیق‌تر و دقیق‌تر تحلیل کرد. مثلاً چون بخش اعظم صنعت در کشور ما به شکل برونزا و به صورت موتناژ شکل گرفته است، نیازی به طراحی، تحقیق و توسعه احساس نمی‌کند و در نتیجه دلیلی برای ارتباط جدی‌تر با دانشگاه ندارد. البته همان‌طور که عرض کردم این موضوع باید به صورتی عمیق‌تر و به‌طور مجزا مورد بحث و بررسی و تحلیل قرار گیرد.

• به گفته مسؤولان نظام می‌توانیم فاصله زیادی که از نظر علمی و عقب افتادگی تاریخی با دنیا داریم را جبران کنیم؛ به نظر جنابعالی راهکارهای لازم در این خصوص چیست؟

اگر مسؤولی اذعان کرده باشد که اکنون ما از جهات مختلف از بسیاری از کشورهای دنیا عقب هستیم، مایه خوشحالی من است. زیرا اولین گام برای رسیدن به قافله علم و تکنولوژی این است که بدانیم و بپذیریم که عقب‌تر از بقیه هستیم. جبران این عقب ماندگی، ابتدا نیاز به عزم و اراده واقعی، سپس برنامه‌ای دقیق و نهایتاً تلاش و مداومت در سطح ملی دارد والا در حد شعار زدگی باقی خواهیم ماند.

• به نظر جنابعالی علیرغم گفته‌های مسؤولان نظام چرا تاکنون زمینه‌های بازگشت نخبگان ایرانی مقیم خارج به کشور فراهم نشده است.

گفته و یا طرح آرزوهای مسؤولان برای بازگشت نخبگان چیزی را حل نمی‌کند. باید شرایط اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و علمی برای این بازگشت فراهم باشد که نیست. من فکر می‌کنم به جای طرح بازگشت نخبگان می‌توان یک برنامه سه مرحله‌ای را به اجرا گذاشت. مرحله اول ایجاد ارتباط مثبت و تعامل سازنده میان نخبگان ایرانی خارج از کشور با افراد، نهادها و برنامه‌های داخل و استفاده مؤثر از نیروهای فکری و مالی آن‌ها در حل مسائل کشور است، مرحله دوم کند ساختن جریان مهاجرت نخبگان از کشور و در نهایت متوقف ساختن آن می‌باشد و مرحله سوم ایجاد شرایط مناسب برای بازگشت کسانی که از کشور خارج شده‌اند. به نظر می‌رسد ما کار را از مرحله سوم شروع کرده‌ایم! البته در حد شعار و بدون توجه به لوازم و قبل از ایجاد شرایط لازم برای آن.

• لازمه بروز و ظهور استعدادها درخشان بستگی به ایجاد محیط‌های بانشاط در مراکز علمی دانشگاهی دارد به نظر جنابعالی چرا در ایجاد چنین محیط‌هایی مسؤولان ذیربط همت نمی‌کنند؟

به نظر من مسؤولان در این خصوص اشتیاق و همت دارند ولی برنامه و توانایی لازم را برای اجرای آن ندارند.

• راهکارهای پیشنهادی حضرتعالی با توجه به مسؤولیت‌های قبلی وزارتخانه‌های آموزش و پرورش و فرهنگ و آموزش عالی در این خصوص چیست؟

مسابقه مقاله نویسی انجمن ریاضی ایران برای ریاضی پژوهان جوان

مجله فرهنگ و اندیشه ریاضی از انتشارات انجمن ریاضی ایران هر ساله به مناسبت دهه ریاضیات، مسابقه‌ای را برای نگارش مقالات توصیفی ریاضی در بین کلیه دانشجویان دانشگاه‌های کشور برگزار کند.

امسال نیز به رتبه‌های اول تا سوم این مسابقه جوایزی به ترتیب: یک و نیم، یک، و نیم سکه بهار آزادی به علاوه لوح تقدیر انجمن ریاضی ایران اهدا می‌گردد. تعداد رتبه‌های اول تا سوم، بسته به کم و کیف مقالات رسیده می‌تواند متعدد باشند.

مقالات ارسالی برای این مسابقه باید:

۱. ضمن شرح و بسط یکی از موضوعات و عناوین ریاضی، گزارشی از سوابق بحث را نیز ارائه دهد.

۲. در عین طرح مفاهیم و بحث‌های لازم، از جزئیات فنی و تخصصی مفصل پرهیز شود.

۳. با مراجعه به منابع چاپ شده تهیه شده باشد.

داوطلبان باید در ارائه مقاله خود ضوابط زیر را رعایت کنند:

۱. به زبان فارسی نوشته شود و بیش از ۵۰۰۰ کلمه نباشد (حدود ۱۵ صفحه).

۲. بر روی برگه‌های A۴ یک رو، حداکثر بیست سطر در هر صفحه و با رعایت حاشیه مناسب تایپ شود.

۳. صفحه اول شامل عنوان مقاله، مشخصات مؤلف و چکیده باشد.

۴. مراجع با ذکر مشخصات دقیق و با ارجاعات مناسب در داخل متن، در انتهای مقاله آورده شود.

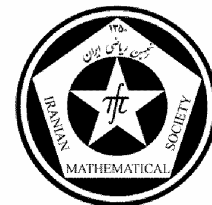
۵. قبل از ارسال به تأیید کتبی یکی از اساتید دانشگاه محل تحصیل برسد.

مجله فرهنگ و اندیشه ریاضی، که عموماً به انتشار مقالات ترویجی و توصیفی ریاضی می‌پردازد، امکان انتشار مقالات برگزیده را مورد بررسی قرار خواهد داد.

علاقمندان لطفاً دو نسخه از مقاله خود را به همراه مشخصات و نشانی حداکثر تا پایان اسفندماه سال ۱۳۸۳، به نشانی زیر ارسال دارند:

تهران - انجمن ریاضی ایران، مسابقه مقاله نویسی

صندوق پستی ۴۱۸ - ۱۳۱۴۵

عضویت حقوقی در انجمن ریاضی ایران

انجمن ریاضی ایران انجمنی صرفاً علمی است که با هدف بسط و توسعه دانش ریاضی در ایران تشکیل شده و در تاریخ ۱۳۵۰/۹/۲۵ تحت شماره ۱۲۵۸ به ثبت رسیده است. این انجمن زیر نظر کمیسیون انجمن‌های علمی وابسته به وزارت علوم، تحقیقات و فناوری فعالیت می‌کند و دخل و خرج سالانه خود را با جزئیات به معاونت پژوهشی این وزارتخانه گزارش می‌دهد. انجمن ریاضی ایران که در بیش از ربع قرن فعالیت خود مصدر خدمات فراوانی بوده است با شادمانی از بین وزارتخانه‌ها، دانشگاه‌ها، سازمانها و ارگانهای علمی و فرهنگی تعدادی را به عضویت حقوقی می‌پذیرد. شرط عضویت دوره یک ساله که از اول مهرماه ۱۳۸۳ آغاز می‌شود تکمیل فرم زیر و واریز حداقل مبلغ یک میلیون و پانصد هزار ریال به حساب جاری شماره ۱۰۱۰۱، بانک ملت شعبه بهجت آباد کد ۶۳۱۹/۸ و یا حساب جاری ۲۹۶۲۵۲۸۲۴ بانک تجارت شعبه کریمخان زند غربی کد ۰۰۳۷ به نام انجمن ریاضی ایران است. در قبال این لطف، انجمن کلیه نشریات خود را، از جمله چهار نشریه ادواری: خبرنامه، گزارش، فرهنگ و اندیشه ریاضی و بولتن انجمن ریاضی ایران را به حداکثر پنج کتابخانه از کتابخانه‌های اعضای حقوقی می‌فرستد و در دوره مربوط نام آنان را با تقدیر در زمره حامیان انجمن ریاضی ایران در خبرنامه ذکر می‌کند.

فرم عضویت حقوقی در انجمن ریاضی ایران

نام دانشگاه/ مؤسسه:

نشانی پستی:

کد پستی:

تلفن و کد آن: دورنگار و کد آن:

پست الکترونیک:

تعداد نسخه از نشریات به نشانی فوق ارسال شود به نشانی کتابخانه‌های مذکور در فهرست پیوست ارسال شود

ضمناً فیش پرداختی به حساب جاری به نام انجمن ریاضی ایران به مبلغ ریال پیوست است.

نام و نام خانوادگی مسئول سمت:

تاریخ: امضای مسئول

فرم درخواست عضویت حقیقی

(در این قسمت چیزی ننویسید)

کد عضویت:

۱. مشخصات فردی:

نام خانوادگی: نام:
مرد زن تاریخ تولد: روز.....، ماه.....، سال..... محل تولد: شماره شناسنامه:

۲. مشخصات تحصیلی:

آخرین مدرک تحصیلی اخذ شده: دکتری کارشناسی ارشد کارشناسی کاردانی دیپلم غیره (ذکر شود):
رشته تحصیلی: ریاضی آمار کامپیوتر فیزیک صنایع غیره (ذکر شود):

۳. آخرین سال عضویت در انجمن ریاضی ایران:

۴. نوع عضویت درخواستی: پیوسته وابسته

۵. مشخصات شغلی:

رتبه علمی: استاد دانشیار استادیار مربی دستیار دبیر آموزگار دانشجوی دکتری دانشجوی کارشناسی ارشد
دانشجوی کارشناسی دانشجوی کاردانی غیره (ذکر شود):

نشانی محل خدمت (یا تحصیل):

تلفن محل خدمت و کد آن: دورنگار محل خدمت و کد آن:

۶. این قسمت فقط توسط اعضای وابسته تکمیل شود:

مقاضی دریافت مجلات ۱. فرهنگ و اندیشه ریاضی ۲. بولتن انجمن ریاضی ایران می باشم.

۷. نشانی پستی برای مکاتبه و ارسال نشریات:

.....

کد پستی: تلفن تماس و کد آن:

نشانی الکترونیکی: دورنگار و کد آن:

مبلغ پرداختی ریال نام و نام خانوادگی تکمیل کننده امضاء و تاریخ

توضیحات:

۱. چنانچه در یکی از رشته‌های علوم ریاضی درجه کارشناسی ارشد یا دکتری دارید در مقابل عضویت پیوسته و در غیر اینصورت در مقابل عضویت وابسته علامت بزنید.

۲. طبق اساسنامه انجمن تنها اعضای پیوسته می‌توانند به عضویت شورای اجرایی درآیند و در مجمع عمومی صاحب رأی باشند.

۳. حق عضویت سالانه جهت دوره مهر ۸۳ - مهر ۸۴ برای عضویت پیوسته در قبال دریافت تمامی نشریات ادواری انجمن ۶۰۰۰۰ ریال می‌باشد.

۴. حق عضویت سالانه جهت دوره مهر ۸۳ - مهر ۸۴ برای عضویت وابسته در قبال دریافت خبرنامه و گزارش ۳۰۰۰۰ ریال، خبرنامه و گزارش و یکی از مجلات "فرهنگ و اندیشه ریاضی" یا "بولتن انجمن ریاضی ایران"، به زبان انگلیسی، ۴۰۰۰۰ ریال و کلیه نشریات ادواری انجمن ۵۰۰۰۰ ریال می‌باشد.

۵. می‌توانید حق عضویت خود را به یکی از نمایندگان انجمن بپردازید یا آنرا به حساب جاری ۱۰۱۰۱ بانک ملت شعبه بهجت آباد کد ۶۳۱۹/۸ و یا حساب جاری ۲۹۶۲۵۲۸۲۴ بانک تجارت شعبه کریمخان زند غربی کد ۰۰۳۷۷ به نام انجمن ریاضی ایران واریز کنید و رسید آن را همراه با تکمیل شده این فرم به نشانی انجمن ریاضی ایران، صندوق پستی ۱۳۱۴۵/۴۱۸، تهران، بفرستید.

حامیان و اعضای حقوقی انجمن ریاضی ایران

مؤسسات و نهادهای زیر با کمک‌ها و پشتیبانی‌های خود از فعالیت‌های انجمن ریاضی ایران حمایت کرده‌اند. شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران از این حمایت‌های ارزشمند صمیمانه سپاسگزار است.

• شهرداری منطقه ۶ تهران

شهرداری منطقه ۶ تهران ساختمان واقع در پارک بهجت آباد تهران را به دبیرخانه انجمن تخصیص و نام آن پارک را به بوستان ریاضیات تغییر داده است.

• کمیسیون انجمن‌های علمی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

این کمیسیون هر ساله مبلغی را به‌عنوان کمک بلاعوض به هر کدام از انجمن‌های علمی تحت پوشش خود تخصیص می‌دهد.

• دانشگاه امام حسین (ع)

به پیشنهاد رئیس انجمن و پیگیری اعضای محترم گروه ریاضی دانشگاه امام حسین (ع) و موافقت رئیس محترم آن دانشگاه، انتشارات دانشگاه امام حسین (ع) انجام مراحل لیتوگرافی و چاپ خبرنامه انجمن را با تقبل کلیه هزینه‌ها برعهده گرفته است.

• اعضای حقوقی

دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و مراکز فرهنگی، آموزشی و پژوهشی زیر در دوره ذکر شده با پرداخت حق عضویت حقوقی، از انجمن ریاضی ایران حمایت کرده‌اند. از رؤسا، مسؤولان و نمایندگان انجمن در این مؤسسات قدردانی می‌شود.

دوره مهرماه ۱۳۸۱ تا مهرماه ۱۳۸۲	دوره مهرماه ۱۳۸۲ تا مهرماه ۱۳۸۳
پژوهشکده ریاضیات پژوهشگاه دانش‌های بنیادی	دانشکده صداوسیما
دانشکده ریاضی و کامپیوتر خوانسار	دانشگاه آزاد اسلامی واحدهای:
دانشگاه آزاد اسلامی واحدهای:	اردکان - استهبان - اسلامشهر - بابل - خرم‌آباد
اسلامشهر - تهران جنوب - خمینی‌شهر	خوارسگان - رشت - شبستر - شهرکرد - شیراز
خوارسگان - زاهدان - شبستر	قائم‌شهر - کرمانشاه - گرگان - مرند - مشهد
شیراز - کرمانشاه - مبارکه - مرند	دانشگاه اراک - دانشگاه ارومیه - دانشگاه اصفهان
مشهد - نور - همدان	دانشگاه الزهرا (س) - دانشگاه بوعلی‌سینا همدان
دانشگاه ارومیه - دانشگاه الزهرا (س)	دانشگاه بیرجند - دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی
دانشگاه پیام‌نور مرکز مشهد - دانشگاه تربیت مدرس	دانشگاه تربیت مدرس - دانشگاه رازی
دانشگاه تربیت معلم آذربایجان - دانشگاه تربیت معلم تهران	دانشگاه زنجان - دانشگاه سمنان - دانشگاه شیراز
دانشگاه تهران - دانشگاه رازی - دانشگاه زنجان	دانشگاه صنعتی اصفهان
دانشگاه شهید بهشتی - دانشگاه صنعتی اصفهان	دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی
دانشگاه صنعتی امیرکبیر	دانشگاه صنعتی سهند - دانشگاه صنعتی شاهرود
دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین طوسی	دانشگاه صنعتی شریف - دانشگاه علامه طباطبائی
دانشگاه صنعتی سهند تبریز - دانشگاه صنعتی شاهرود	دانشگاه علم و صنعت ایران - دانشگاه قم - دانشگاه مازندران
دانشگاه صنعتی شریف - دانشگاه فردوسی مشهد	دانشگاه ولی‌عصر رفسنجان - دانشگاه یزد
دانشگاه قم - دانشگاه یزد	مؤسسه آموزش عالی شیخ‌بهایی
مؤسسه آموزش عالی شیخ‌بهایی	مجمع آموزش عالی ملایر
مرکز تحصیلات تکمیلی در علوم پایه زنجان	مرکز آموزش عالی ایران‌شهر
مرکز تحقیقات علوم پایه ایران (تبریز)	وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات

Newsletter of Iranian Mathematical Society

Vol. 26, No. 2, Summer 2004

تقویم همایش‌ها انجمن ریاضی ایران

ششمین سمینار معادلات دیفرانسیل و سیستم‌های دینامیکی
۱۵ تا ۱۷ مهر ۱۳۸۳، مرکز تحصیلات تکمیلی در علوم پایه زنجان

نخستین کارگاه تاریخ ریاضیات

۲۰ تا ۲۴ مهر ۱۳۸۳، دانشگاه شهید بهشتی

سومین سمینار جبرخطی و کاربردهای آن

۸ تا ۹ دی ۱۳۸۳، دانشگاه شهید باهنر کرمان

سی و پنجمین کنفرانس ریاضی ایران

۷ تا ۱۰ بهمن ۱۳۸۳، دانشگاه شهید چمران اهواز

پانزدهمین سمینار آنالیز ریاضی

۱۹ تا ۲۰ اسفند ۱۳۸۳، دانشگاه سیستان و بلوچستان

بیست و نهمین مسابقه ریاضی دانشجویی کشور

اردیبهشت ۱۳۸۴، دانشگاه مازندران

نهمین کنفرانس بین‌المللی ابرساختارهای چبری و کاربردهای آن
۱ تا ۷ سپتامبر ۲۰۰۵ (۱۰ تا ۱۶ شهریور ۱۳۸۴) دانشگاه مازندران

هفدهمین سمینار جبر

هفته آخر آبان ۱۳۸۴، دانشگاه سیستان و بلوچستان

سی و ششمین کنفرانس ریاضی ایران

بهمن ۱۳۸۴، دانشگاه یزد

سی و هفتمین کنفرانس ریاضی ایران

۱۳۸۵، دانشگاه تربیت معلم آذربایجان

چهارمین سمینار هندسه و توپولوژی

۱۳۸۵، دانشگاه ارومیه

جوایز و مسابقات انجمن ریاضی ایران

جایزه دکتر عباس ریاضی کرمانی (۱۳۶۷ - ۱۳۸۶)

مقالات برتر ارائه شده در کنفرانس‌های سالانه ریاضی کشور

جایزه دکتر غلامحسین مصاحب (۱۳۵۸ - ۱۳۸۹)

نویسندگان آثار برجسته ریاضی به فارسی

جایزه دکتر منوچهر وصال (= ۱۳۹۰)

مقالات برتر ارائه شده در سمینارهای سالانه آنالیز ریاضی

جایزه استاد ابوالقاسم قربانی (۱۳۸۰ - ۱۳۹۰)

مقالات برتر در زمینه تاریخ ریاضیات

مسابقات ریاضی دانشجویی کشور

هر سال در یکی از دانشگاه‌ها برگزار می‌شود

مسابقه مقاله نویسی انجمن ریاضی ایران

برای ریاضی پژوهان جوان

همایش‌های ماهانه انجمن ریاضی ایران

آخرین چهارشنبه هر ماه:

دانشگاه تهران، دانشکده علوم، گروه ریاضی

نشریات ادواری انجمن ریاضی ایران

۱- خبرنامه (فصل‌نامه، ۴ شماره در سال)

۲- گزارش (گاهنامه، ۴ شماره در سال)

۳- فرهنگ و اندیشه ریاضی (دو فصل‌نامه، ۲ شماره در سال)

۴- بولتن (به زبان انگلیسی، دو فصل‌نامه، ۲ شماره در سال)

کتاب و نشریات غیرادواری انجمن ریاضی ایران

۱- راهنمای اعضا (دوره‌ای)

۲- گزارش همایش ماهانه (جلد ۱ فارسی)

۳- گزارش همایش ماهانه (جلد ۲ انگلیسی)

۴- واژه‌نامه ریاضی و آمار

۵- گزیده‌های از مقالات ریاضی

۵- انفجار ریاضیات (تحت اقدام برای چاپ)

مزایای عضویت در انجمن ریاضی ایران

۱- در پیشرفت ریاضی کشور و عمومی کردن ریاضیات سهیم می‌شوید.

۲- از رویدادهای مهم ریاضیات در ایران و سرتاسر جهان باخبر می‌شوید.

۳- نشریات ادواری انجمن را دریافت می‌کنید.

۴- با دریافت دفترچه راهنمای اعضای انجمن، با تخصص و محل خدمت اعضا، اعم از حقیقی یا حقوقی، و اطلاعات مفید دیگر آشنا می‌شوید.

۵- از تخفیف ثبت‌نام در تمام همایش‌های انجمن برخوردار می‌شوید.

۶- کارت عضویت دریافت می‌کنید و به‌عنوان عضو مبادله‌ای با برخی از انجمن‌های ریاضی جهان و انجمن‌های علمی دیگر ایران حق عضویت کمتری می‌پردازید.